

COS Yá pó kú láe bee guuɔ

Soũɔá wabi mèn basoplakwi pó Isailiɔ kè Luawacne, mé aaɔ si le ũ ní pó'ɔbɔna, mé Yesudeɔ lé zìkeð e ní a gbão.

Soũ lá kpaalea lεe sɔoε. Le pó Davidi dàɔ ku we dasi (51-65, 67-71) bee gbεa Kole buiɔ lεɔ (42-49, 84-88), Asafa lεɔ (73-83), kiablea lεɔ (93-99), gεa Yelusaleū lεɔ (120-134).

Soũɔ buiɔ dasi maamaaε:

Le pó aaɔ Dii tɔbɔ aà zɔɔkε ní aà maakeɔ yá musuɔ: 8, 19, 33, 100, 103-105, 111, 113-114, 117, 135-136, 145-149

Dii kiblea lεɔ: Dii mé kía ũ: 47, 93, 96-99

Kiablea Soũɔ, wabikεa kíaε ge kía wabikεa: 2, 18, 20-21, 45, 72, 89, 101, 110, 144

Gεa Dii kpéu lεɔ: 15, 24

Gεa Yelusaleū le pó Isailiɔ i si gɔɔ pó aale gέ dikpεkεi we: 84, 91, 121, 122

Sioná lεɔ, aale gu pó Dii sè wà a kpé dɔu Yelusaleū tɔbɔ: 46, 48, 76, 87, 132

Waaso Soũɔ: 14, 50, 53, 75, 81, 95

Soũ pó i yādada luanaaikεnacne: 1, 37, 49, 73, 78, 112, 119, 127, 133

Gbέ pó aale pɔsia kε aale Lua sisi ní yā'ɔma guuɔ Soũɔ: 12, 44, 58, 60, 74, 79, 80, 83, 85, 90, 94, 106, 108, 123, 126, 137

Lua gbέ wiileawa yā'ia ge iadama ge gude ge gyā ge zìzɔkε yá musu lεɔ: 5-7, 13, 17, 22, 25-26, 28, 31, 35, 38-39, 41-43, 51, 54, 57, 59, 61, 63-64, 69-71, 86, 88, 102, 109, 120, 130, 140-143

Lua sáaukpaa ké ï ní suaba ge ï duunakẽmá yái:
 9-10, 30, 32, 34, 40.1-12, 92, 107, 116, 118
 Põna ní aafia pó luanaaikenao vĩ leo: 3, 4, 11, 16,
 23, 62, 131, 139

Yesu Soú lesi Maaku 14.26 guu, mé à Soú yã'ò a
 yãdanewo guu (Maa 12.10, 36) ní aà wabikëaç guuo
 (Maa 15.34, Luku 23.46).

Soú guu wà dòaa wà Kilisi yã'ò ní taasi pó a keç
 (22, 69). Wà aà boa gau yã'ò lò ní aà taa luabe yáo
 (16, 110, 118). Wà Soú lá yáç ò Lua bàakuañno
 gbezä láç guu de gën basoala.

Isailio wabikëa, Yesu wabikëa, Yesude káauç
 wabikëa (Zin 4.24-26), Soú de lá pó Yesudeo i
 lousisiò û e ní a gbão.

LA SEIA

1

Soús 1-41

Báaade

¹ Bápadden gbé pó lí gbévâiò ledama mao û.
 Ili duunkënaç zé seo,
 ili zéle ní gbé àlafiikënaçò.
² Dii ikoyâ mé ï kaaàgu,
 ï làasookewà fääne ní gwääsinao.
³ A de lán lí pó wa bà swa saëwa,*
 a lá lí giigagao, ï ne'i a gocwa,
 yáç pó ï ke píi káfia vî.

⁴ A de màa ní gbévâiò.
 Aa de lán ése úa pó ìana i sélewae.

⁵ Beewa gbévâiò bɔ maa yákpalekëgocziò,

---

* **1:3** Zel 17.8

duunkənaɔ ze gbẽmaaɔ saeo.

⁶ Dii i zemikũ gbẽmaaɔne,
gbẽvãiɔ sõ, an zé mipè kaalewa.

2

Kia pó Lua kpà

¹ Býai bui n̄ buio lé zoakai?
Akəa wâle lé pā kpaañi?

² Dúnia kiaɔ lé zì sɔuke,
kpalablenəɔ lé kāaa Dii
n̄ Kía pó a kpàozi.*

³ Aale mε: Wà n̄ mɔdaonəɔ kékɛ,
wà n̄ ba polowá.

⁴ Dii lé n̄ àlafiikɛ,
zõlea musu àlɛ n̄ yáalo.

⁵ A palamá n̄ pɔfɛo,
aà kpẽnɛ i to vĩa n̄ kú.

⁶ A mè a a Kía kpà
a gbèsisi Siɔna musu.

⁷ Má yá pó Dii dilemee o à mè:
Ma néñ n ũ, n Maen ma ũ gbã.†

⁸ Wabikea, mí n gba bui píi,
mí dúnia gola siiɔ kpama n pó ũ.

⁹ Nyɔ kiblemá n̄ mò gopanao,
nyɔ n̄ wíwi lá wí ḡl oo wiwa.‡

¹⁰ Kiaɔ, à ledamae bee ma,
dúnia kpalablenəɔ, à ɔnɔkũ sa.

* ^{2:2} Zin 4.25-26   † ^{2:7} 2Sam 7.14, Mat 3.17, Zin 13.33, Efes 1.5, 5.5

‡ ^{2:9} Zia 2.26-27, 12.5, 19.15

11 A zóble Diiɛ n̄ v̄iakɛaɛo,
à kúlɛ bùsu seɛ n̄ lualuaø,
12 ké aà pɔ su f̄éázi à gaga zéuo,
asa aà pɔ ũ pa kándoø.

Báaaden gbé pó nàaàzi ū.

3

Lezua Luazi ibeɛɔ yá musu
(2Sam 15.13-17)

1 Le pó Davidi dà gɔɔ pó à báalɛ a né Abisaloñɛ.

2 Dii, ma wèlɛɔ die fá,
gbé pó ibelèsèmanɔɔ dasi.

3 Wàlɛ ma yá'o dasi,
wàlɛ me Lua a ma suabao.

4 Mpi sɔ Dii,
nílɛ ɔliamazi sèngbao ū,
ma gawin n ū,
ni to ma mi àɔ daa ía.

5 Mi lezu Diizi,
í wea za a kpéu gbèsisi musu.

6 Mi wúlɛ i'o n̄ a nao,
mi vu aafia, asa Dii mé ma ū.

7 Gbénɔn ñaaasɔɔ lɛe kwi lé ma we,
kási mili v̄iakenéo.

8 Felɛ Dii,
ní ma ibeɛɔ legbeomble,
ma suaba ma Lua,
ní gbévâipio swaa é'ɛ.

9 Dii mé í gbé suaba.
Báaada n gbégu.

4

Wabi oosi kεa

- ¹ Davidi le. Wí sí ní mɔɔnlεaoε.
² Tó ma n sisi, wea Lua ma Zεnnøde.
 Tó má yeelεa, ni ma gba dèepookii.
 Wẽnadõmee, ní ma wabikea ma.

³ Gbéø, á ze widaa ma Lua gawidewaε bøε ni?

Iø ye pɔpāøzi, iø te tāaøzi.

⁴ Aø dɔ kέ Dii a gbéø dile adoa,
 tó ma aà sisi, a ma yãma.

⁵ A kpakpanaga, ásu duunakeo,
 à làasookε á wúlekii, í níle.

⁶ A sa pó de à o o,
 í Dii náaikε.

⁷ Dasi í me: Déme a èfãaikεwẽei?
 Wá wεgwa Dii, báaadawágu.

⁸ Baa tó pswena ní vẽeo diñzi,
 pɔna pó ní dàmee ma sɔu de ní páa.

⁹ Mi wúle i'o ní a nao kau,
 asa Dii, míme ni to màø ku dɔdɔa.

5

Wabi kɔɔ kεa

- ¹ Davidi le. Wí sí ní kulεpεaoε.
² Swákpa ma yái Dii,
 laaidɔ ma yãwaaipaawa.
³ Ma Kía, málε wilεma,
 ma Lua, málε wabikεma.
⁴ Dii, ni ma yãma gufẽnε,
 mi a yáø dɔdɔnε kɔɔ,
 ma wé iø dɔnzi.

- ⁵ Luan n ū, n̄ ye vāizio,
nili gbēvāi dileo.
- ⁶ Ziakāfina lí e zè n aeo,
n̄ za vāikenaga gu píie.
- ⁷ Dii, ni εεdeo midε,
n̄ ye gbēdēnao n̄ gbēblenaç gīyāio.
- ⁸ Mapi má gē n ua n gbēke zō yái,
má kúle n kpēelε mà misilene.
- ⁹ Dii, d̄aaamεe n náai yái,
zepoomεe ma dàdānaç yái.
- ¹⁰ Asa an yāe náai v̄o,
aai lenakasa gbēnε.
An n̄sε de lán kaadɔεmbεwae,
gbé ñkpaa yá kò n̄ s̄u.*
- ¹¹ To yá zōlεmá Lua,
to aa ɔzu n̄z̄ia wéu.
N n̄ yá n ae an tāae dasiç yái,
asa aa ḡi n yāmaiε.
- ¹² To gbé p̄o nà n kpεo yáal̄,
aaiç wiile n̄ p̄onao ḡopii.
Oku gbé p̄o yenz̄ila,
aai v̄i aaç k̄eaa n yá musu.
- ¹³ Dii, ni báada gbēmaaç gu,
n yeañzi i k̄edañzi.

6

Wiilea Luawa

- ¹ Davidi lε. W̄i sí n̄ kúuleaoε.
² Dii, n̄su ma lele n̄ kpēnεoo,

---

* **5:10** Lom 3.13

ńsu ma toto n̄ pɔkūmaoo.

³ Wēnadōmee Dii,

ma gɔ dēedeennɔε,

ma gbāgbā Dii, asa ma wá lē wíε.

⁴ Ma pɔ yà dūuduue, Dii,

ńyɔ dɔmale bɔε ni?

⁵ Ea n̄ ma misi, Dii,

ma suaba n̄ gbɛke yái.

⁶ Asa gε lí e lemàma lɔo,

wili n̄ táasile miauo.

⁷ Ma wēnakè ma kpasa,

ma mibɔɔ i gá n̄ wɛ'io,

ma wúlekdi iɔ niee e gu gε dɔð.

⁸ Ma wé iɔ bɔbɔ n̄ pɔsiao,

iɔ wo, kέ ma ibeeɔ dasi yái.

⁹ A go ma kii vāikeña*,

asa Dii ma ɔɔlɔ mà.

¹⁰ Dii ma wiilea mà,

Dii ma wabikea sি.

¹¹ Wí a ma ibeeɔ kū píi,

aa gɔ bíli guu,

aa fua kándo, aai kpεkpa.

7

Yanakpaa, Dii!

¹ Le pó Davidi sি Diiε Bεyāmee bui Kusi yá musu.

² Dii ma Lua, ma nanzie,

ma suaba n̄ ma bɔ gbɛ pó pɛlɛmaziɔ ɔzi.

³ Tó màa no,

---

* **6:9** Mat 7.23, Luk 13.27

aa ma taitai lán nò̄musuwaε,
 aa ma kékékōee,
 gbēe a ma misio.

⁴ Dii ma Lua, tó ma tāaekèe sõ,
 tó ma ḡ ku yāvāiu,

⁵ tó ma vāikè ma gbédeeε,
 ge tó ma gbāamò ma wèlēe pā,

⁶ ma ibeeipi pélémazi aà ma kú,
 i ɔzōa tōle,
 i ma tó vīlē bùsu'ūfāau.

⁷ Fele ze ñ pcfēo Dii,
 fele kpēnebōbō ma ibeeowa.

N n mē sé, ma Lua,

ní yāgōgō a zéwa.

⁸ To gbēo kāaanzi,
 ní kiblemá kua za musu.

⁹ Dii, ni yākpaleke ñ gbēo.

Dii, to yā bōmano na ma yāzēde léu,
 Musude, kemee ma nòsepuá léu.

¹⁰ Lua, mímē ñ maa,
 ni nòse ñ làasooo yōe.*

Gbēvāiō pásikēa midē,
 ní gbēmaao gba zekii.

¹¹ Lua Musude mē ma sèngbao ū,
 ï nòsemaadeo suaba.

¹² Lua ï yākpaleke a zéwa,
 ï to yā ào zōlemá gōopii.

¹³ Tó gbē i nòseliléo,

---

* **7:10** Zia 2.23

Lua ï a fẽnda leke, ï a sá kã.
¹⁴ I a ka gbaè,
 ï a gõkebɔ́ pó ï ga inéo keke.
¹⁵ Gwa, vãi ï nɔdɔ́ gbépiu,
 ï yãdɔ́nweia nɔsi à ne'iè egɛ ū.
¹⁶ I eyɔ́ gbéoñe zãzã bai ū,
 ï zu ε pó a yɔ́pi guu.
¹⁷ Aà yãdɔ́nweia a wi aà musu,
 aà gbéo wëtãa a sɔaa aà miwa.

¹⁸ Má Dii sáaukpa aà maake yái,
 má Dii Musude tɔbɔ́ ní lesiao.

8

Lua zɔ́ke oa

¹ Davidi le.
² Dii wá Dii, n tɔbò dúnia guu,
 n gawi bò gupuau musu.
³ N dà néfénenaõne ní né yɔ́minaç
 aa n táasile,*
 ké n ibeeç ní n wèleç nílε yái,
 n mɔakanaç lé i gɔ́ kpaaňa.

⁴ Ké ma n zì gwà musu,
 mɔvua ní saana pó ní pèpe weç,
⁵ ma mè bón gbénazina ū an yá ïo dɔngui?
 Bón ní ū ni laaidɔmái?†
⁶ N aà kè késää malaikaçzi gɔ́pla,
 n aà kpà kpalau ní gawio ní bëeëo.
⁷ N tò à iko vñ pó pó ní këowwa,

---

* **8:3** Mat 21.16   † **8:5** Soû 144.3, Ebe 2.6-8

ní tò pópii misiileè,‡
⁸ sãc ñ zuo ñ sèanɔbɔo píi,
⁹ bãc ñ kpɔo ñ pó pó kú ísia guu.

10 Dii wá Dii, n tɔbɔ dũnia guu.

9

Lua sáaukpaa ké i yákeke gbéjone yái

¹ Davidi le.

² Dii, má n táasile ñ nòsemendoo,
 má n yãbɔnsaekeao kpàwakené.

³ Má pɔnakε, má yáalo n yá musu,
 Musude, má n tɔbɔ ñ lesiao.

⁴ Ma ibeeɔ i kpækpa,
 aař gẽmbɔlε aa gaga n ae.

⁵ Asa n zemano, n yãnakpàa,
 zɔlea n gínaa n yãgɔ̄gɔ a zéwa.

⁶ N buipáleɔ lèle,
 n gbévãipiɔ míonzɔ,
 n ñ tó dè míomí.

⁷ N músi láasai kpà ma wèleɔzi,
 n ñ wéleɔ kwè,
 an yá dɔ gbéegu lɔo.

⁸ Dii i kible gɔɔpii,
 à a kpala dìle yákpalékεa yái.

⁹ A yákpalékε ñ dũnia gbé súsu,
 a kible buiɔwa a zéwa.

---

‡ **8:7** 1Kln 15.27, Ef 1.22, Eb 2.8

10 Dii mé ulékii ū
gbé pó wàlè gbäämɔnénéne,
a dëné aafia'ekii ū taasikegoo.
11 Dii, gbé pó n tó dō n náai vĩ,
nili n aeyanao vúaaao.

12 A lësi Diiɛ, àlè kible Siɔna,
à àa yâkɛaɔ kpàwakɛ bui píiɛ.

13 Asa yá lí sääaguo,
í tɔsi gbëdënawa,
í taasideɔ wiilea yâda.

14 Gwa lá ma ibeeɔ lé íadaa, Dii,
wénadɔmɛɛ, ní ma bɔ ga lézì,

15 mí lémama Siɔna bíibɔlɛu,
mí pɔnake ké n ma suabà yáí.

16 Buiɔ sǐ ε pó aa yòu,
an gbá zù ba pó aa kpàu.

17 Wa Dii dɔ n yákpaleke a zéwaoɛ,
í to gbëvâi yâkɛa labadaaàala.

18 Gbëvâiɔ í ta bɛdau,
bui pó aali Lua yâdaopiɔ.

19 Wénadeɔ yá a sääàgu bauo,
taaside wéðaaàzi láaa vño.

20 Félɛ Dii,
ńsu to gbënazïna n gã fio,
bui píi kääa, ní yákpalekeńno.

21 Dii, to vía buiɔ kú,
ké aa e dɔ wa dɛ gbënazïnao ū.

10

Lua yágɔgɔa ní gbéɔ wabikεa

- ¹ Dii, bóyái ní zea zázái?
Akεa ni ulené taasikεgɔɔzii?
- ² Gb̄vái i gbāasaide wε wala guu,
i kōnikεè, i aà kú.
- ³ Gb̄vái i a pɔnídeac ianadã,
i bliide sáaukpa, i Dii tɔb̄eesi.
- ⁴ Gb̄vái wala mē tò ili Dii aεyao,
a Lua làasoo vio.
- ⁵ Yá pó i ke píi i bɔè maaε,
i azia káfl, ili n ikoyá dao,
i lesuikε a ibεεɔwa.
- ⁶ I me á kpaguao,
áo ku pɔnau taasikεsai gɔɔpiie.

- ⁷ Eε iɔ dɔ aà léu
ní gbékaao ní yāpāsio,
yādɔnwεia ní yāvāio mē aà lē pà.*
- ⁸ I naale yāesaideε wénkpε,
ké à e aà dε asii guu,
i mi'iidε kpákpa gusaεna.
- ⁹ I naale gbéɔne asii guu lán nòɔmusuwa,
i naale lákpεu à e yɛɛεsaide kú.
Tó à aà kú, i aà gálε ní a bao.
- ¹⁰ Gb̄é pó a le a kú gɔ wúlea yɛmεε,
gbāa mē aà nè.
- ¹¹ Gb̄váiipi i me Lua a yá fān vio,
i oku a wéwae, ili gu'eo.

---

* **10:7** Lom 3.14

12 Dii, fεlε mó n̄ n̄ gbāao,
Lua, n̄yō ȳɛɛesaideo fānkε.
13 Lua, bóyāi gbēvāi ī dōennɔi?
I o a sō guu n̄yō īadawao.

14 N̄ beeo ni e sāasā,
ni gbé yā'ɔma n̄ n̄ p̄siao yāda,
ké n̄ e ɔdaumá.
Ȳɛɛesaide ī az̄ia kpama,
tone p̄o gwana v̄io d̄onleden n̄ ū.
15 Gbēvāi n̄ gbé p̄ās̄io ḡās̄i én̄é,
an̄ vāi p̄o aale e wa d̄ō wí n̄ musu.
16 Dii ī kible ḡōppii,
aà yādansai mide aà bùsuu.

17 Dii ī ȳɛɛesaideo wabikεa ma,
ī n̄ gba sō, ī swād̄o n̄ yāi.
18 I ze n̄ tone p̄o gwana v̄io
n̄ gbé p̄o wâle īadamáo,
ké gbēnaz̄ina p̄o de bùsutí ū su to sō k̄éngu l̄o yāi.

11

S̄dilea

Davidi le.

1 Ma na Diizi.
Bóyāi álε om̄εε mà vua
mà ta gbe musu lán bāwai?
2 A vāik̄enaø gwa, aa kakpà sáa,
aa gusaε yèmá aa sá gà,
aa kakpàlε n̄òs̄emaadeøwa.
3 Tó fεlεkaa yāmikpalε gbđo,
gbēmaao kεa ni?

- ⁴ Dii ku a kpéu,
a z̄l̄ea báawa musu we.
I w̄pā gb̄naz̄inaōla,
í wékpaleńzi.
- ⁵ Dii í gb̄maāō t̄asika,
áma a za v̄ik̄enāgu
ní gb̄é p̄ó ȳáp̄asi í k̄ené nāō.
- ⁶ A t̄eȳ ñ iat̄gb̄ō k̄we v̄ik̄enāwa,
ian w̄aa m̄é āō de ñ baa ũ.
- ⁷ Asa Dii í ȳâke a z̄ewa,
ȳâke a z̄ewa í keē na,
gb̄maāō wesiaàle.

12

Gb̄naz̄ina b̄èboa

- ¹ Davidi l̄e. W̄i sí ñ kúul̄aōe.
- ² Ma suaba Dii!
Asa gb̄maa ku l̄ō,
náaide làa gb̄naz̄ināō guu.
- ³ Baade í eeto a gb̄édeeεε,
í l̄ena keē ñ n̄òs̄em̄emplao.
- ⁴ Dii, lenade gyawi
ní gb̄é p̄ó í az̄ia se lesio.
- ⁵ Aāi me ñ l̄é m̄é a tid̄ō gb̄éa,
wa m̄é wa ñ l̄é v̄i,
dém̄e a kiblemái?
- ⁶ Gb̄é busε̄ō w̄et̄aa
ní w̄enadε̄ō aaukeao ȳái,
Dii m̄é á fele sa,
á ñ gba b̄ok̄li p̄ó aale a nide.
- ⁷ Dii ȳá s̄aa v̄io,

a dε lán ánusu pó wa yò mua téu
wa bàasa gẽn soplawa.

⁸ Mpi Dii, nýõ wá dža gçoppii,
nýõ wá sí gbé bee taaçwa.

⁹ Tó gbé wá yâbëe kù çplapla,
gbévâiç ño bë ní yâco gupiue.

13

Lezua Luazi

¹ Davidi lë.

² E bœ, Dii?

Ma yâ aç sâangu gçoppii yâ?
N mikpë aç dçamëe e bœ ni?
³ Máç dëeka ní ma làasooç e bœ ni?
Ma pç ño sia lá gu lë dç,
ma ibee aç gbäablea e bœ ni?

⁴ Dii ma Lua, ma gwa ní ma yâma.

Ma oa weemëe,
ké másu ga i oo yâi,

⁵ ké ma ibee su me a tidòmalao,
ké ma wèleç su pønakë ma fua yâ musuo.

⁶ Mâlé n gbéke náaikë,
ma pç na ké nýõ ma suaba.
Má lësi Diië,
asa à yâmaakèmëe.

14

Mïsaide ya'oa

(Soü 53)

Davidi lë.

¹ Mïsaideç ño ní sõ guu Lua kuo.

Aa ڇୁkpା, an yାkୋa vାi,
yାmaakୋna kୁ n୍ guuo.

² Za musu Dii lେ wେte gbେnazinaozi,
ି gwa tୋ gbେe ୟନ୍ତ୍ରକା a kିi weelୋa.

³ Aa sାsା pିi, aa gଦ୍ବୁdୁsai mିmିo,
yାmaakୋna kuo, baa do.*

⁴ Vାikୋna wେ lି gu'eo lେ?

Aaି ma gbେଁ mୋମୋ lାn ଉଷ୍ଣା,
aali lezu Diiizio.

⁵ Gwa, vିa a n୍ kୁ we maamaa,
asa Lua a ze n୍ gbେmaao.

⁶ Vାikୋna ି kpa taasideୋ a pୋୟୋ
କାସି s୍ତ୍ରୀ Dii mେ taaside ulେkିi ū.

⁷ Lua, bୁ Siୋna mୋ n୍ Isailio bୁ!

Tୋ Dii sୁ n୍ a gbେଁ n୍ pା ziu,
Yakୁbu buiୋ pଣକେ,
Isailio yାalo.

15

Luayାmanaya'oa

Davidi lେ.

¹ Dii, déme zevି à gେ n uai?

Déme a fି ào ku n୍ gbେsିsି musui?

² Gbେ pୋି ku tାaesai,

mେ ି yାkେ a zେୟା,

mେ ି siାna'o n୍ nେସେମେନ୍ଦୋ.

³ Ili yାଦୁ gବେewao,

Ili tାaekେ a gବେdeeୟୋ,

---

* **14:3** Lom 3.10-12

Ìli a gbẽdo s̄s̄o.

⁴ I saká luayādansaiɔgu,
ì luayāmanao kpela.

Ili a l̄gb̄ea lileo,
baa tó à kèè zì'ū.

⁵ Ili ãa s̄eané à a igbào,
Ìli b̄o gb̄é p̄o a yá kú kp̄e ɔs̄as̄aa yáio.

Gb̄é p̄o ì k̄e màa a kpagua bauo.

16

Naa Luazi

Davidi le.

¹ Ma d̄á Lua,
mím̄e ma nanzi.

² Má ò Diiɛ ma diin n ū,
mím̄e ñ ma aafia ū.

³ N gb̄é p̄o kú ma bùsuuɔ
mé d̄e gawide p̄o ì kamaguɔ ū.

⁴ Gb̄é p̄o aāl wā gé tāa k̄iɔ
aāl yā'ɔma kpá ñz̄lazie.

Má sa'o'i t̄lēñno,.
wa ñ tāa tó ma ma léuo.

⁵ Dii, n ma ka ma baawa,
ma w̄ni ku n ɔz̄lɛ.

⁶ N k̄o dàm̄ee gumaau,
gba p̄o ñ dàm̄ee kàmagu.

⁷ Má Dii tāasile k̄é ì l̄edaa,
baa gwá ì to ma s̄o ma gba laai.

⁸ Miɔ Dii e ma w̄eu ḡɔɔpii,
lá a kumanɔ, má kpuguao.

⁹ Bee yái ma p̄o ì na,

ma nòse ū yáalɔ,
 ma wé dɔi lɔ ma mε aɔ ku aafia.
¹⁰ Asa nýɔ̄ ma to miauo,
 nýɔ̄ we n yāmana yaikεo.*
¹¹ N ma ka wēni zéwa,
 n kíi pɔna ū pεeau,
 pɔmaaɔ ku n ɔzì gɔɔpii.†

17

Wabikea

Davidi wabikea.

¹ Dii, ma yāma,
 asa ma yā naε,
 swādɔ ma wiilεai,
 ma wabikea ma,
 asa málε ke ní mɔafiloo.
² N kíi má yāna eu,
 n wé lé yā pó zεvī e sāasā.
³ N ma sō gwà, n wétεmazi gwā,
 n ma tāasikà, ni yāe eao,
 asa ma zεð ma lé a ma kalikεo.
⁴ Mili té gbēnazina yākεaɔzio,
 mili gbé pāsīɔ ɔlesεo.
⁵ Ma be n zéu súsú,
 mi pāale n yāεo.

⁶ Málε lezunzi, asa nýɔ̄ wea.
 Lua, swásse ma wabikeai.
⁷ N n gbékε bɔnsae kεmεε,
 gbé pó nànzìɔ bɔ ní ibεεɔ ɔzì.
⁸ Laaidɔa lá n wébesianawa,

---

* **16:10** Zin 13.35   † **16:11** Zin 2.25-31

ní ma sɔlɔ n kúlukulunau.

⁹ Ma si gb̄vāi pó aā iadaaɔwa,
ma ibee pó liaamazipio.

¹⁰ Aali gb̄e w̄egwao,
an lé i ȳò yā'o.

¹¹ Aa p̄eləmazi aa l̄iamazi,
aa w̄ebiiia k̄é aa e ma p̄al̄e z̄l̄e.

¹² Aa ye ma taitai
lán nòɔmusu nɔandənawa,
lán nòɔkusi pó naalea gusaenawa.

¹³ Dii, f̄el̄e dańl̄e, ní n kwé,
ma si gb̄vāipiɔwa n̄ n f̄endao,

¹⁴ ma bɔ gb̄epiɔ ɔz̄i n̄ n gb̄ao.
An baa ku d̄úniae bee guu,
an àizee iɔ dińzi, an néo i ká,
aāi pó p̄ó f̄ēo kálē n̄ népiɔne.

¹⁵ Má w̄esinle ma n̄s̄emaa yā'i,
tó ma n e ma vuḡo, bee a m̄oa.

18

Ziblea s̄daukpaa (2Sam 22.1-51)

¹ L̄e pó Dii z̄oblēna Davidi s̄īe ḡo p̄o à aà b̄o Saulu n̄
aà ibee k̄iniɔ ɔz̄i.

² Má yenzi Dii,
m̄m̄e n̄ ma gb̄aa ū.

³ Lua m̄é ma gb̄esi ū,
mi naaàzi,
ma Lua m̄é ma z̄egikii ū,
i ma misi.
A de ma s̄engbao ū,

má aà náai vĩ,
a dε ma suaban gbãa ũ,
í ma d᷑a.

⁴ Dii kà wà aà sáaukpa.

Mi lεzuaàzi,
í ma bɔ ma ibεεɔ ɔzì.

⁵ Gó kpàləmanɔ,
kaale swa lé ma ble.

⁶ Mia baɔ galakpàmεε,
ga baikpàmεε ma aε.

⁷ Ma yeela guu màa ma Dii s̄isi,
ma lezù ma Luazi,
᷑ à ma lɔ̄ mà za a bε,
ma wii kàwà, à g᷑ aà swáu.

⁸ Tɔɔle lùalua à zìazìa,
gbèsi s̄isi dèedee n̄ zínaу,
aa lùalua ké aà pɔ pà yáí.

⁹ Súelε bò aà níu,
té pó í kúmá bò aà léu,
a yɔ̄o lé pipi aà aε.

¹⁰ A gu k᷑aa musu à pìla,
lou s̄isi aà gbá zíε.

¹¹ Ale vua dia malaika gàssiade kpε,
àlε yàakpa n̄ íanao.

¹² A gusia kù aziala,
à luabesiana kè a kúkii ũ.

¹³ Lousisia dòaa aà gawi píleae,
lougbe kwε, lou pílepile pàsípàsí.

¹⁴ Dii Musude pàla za musu,
aà lɔ̄ dɔ louvìa ũ.

¹⁵ A ka fã ma ibεεɔgu à n̄ fãaa,
Lua sùmá à n̄ yá.

16 Ké n palamá Dii,
ísia tɔɔle bò gupuau,
ké n pɔbò n níu,
dúnia zína bò puizi.

17 A ɔbò za musu à ma kũ,
à ma bɔ́ ísiu.

18 A ma si ma ibee gbääawa
ní ma wèle pó an gbää dëmalao.

19 Aa ànaa ma wẽnakęgco,
ñ Dii zémanc.

20 A ma bɔ́ à ma gba dëepookii,
à ma misi ké a yemazi yái.

21 Dii yãkèmee ma nòsəmaa léu,
à flabòmee ma gbäs̄isai léu.

22 Asa má Dii yãdileaç kúa,
mi vãike ma a Lua tò weo.

23 Aà ikoyãç ìç dɔaaamee,
mi bɔ́ yá pó a dileç kpeo.

24 Ma kua tàae vĩ Diieo,
má azia kúa duunasai.

25 Dii flabòmee ma nòsəmaa léu,
asa a è má kú gbäs̄isai.

26 N náai vĩ náaideɔnɛ,
tàaesaiden n ũ tàaesaiden.

27 N wásawasa gbé wásawasaɔnɛ,
ama ni kɔnikɛ gbé dòɔsaiɔnɛ.

28 Ni ziabusanaç suaba,
ni gbé pó aañ nízia se lesiɔ busa.

29 Dii, ni ma filia tefelɛ,
ma Lua, ni ma gusia lile gupua ũ.

30 N n gbāao má fɔ̄ kuadi kaawa,
ní ma Lua dɔ̄nleo má fɔ̄ vĩ già.

31 Luapi sɔ̄, aà yākεa bòlei.

Dii yá sāa vio.

A de sèngbaø ū gbé pó nàaziøe.

32 Dii bàasio, déme Lua ūi?

Wá Lua bàasio, déme gbesi ūi?

33 Lua mé ì ma gba gbāa,

ɔ̄mε ì zepoomee súsu.

34 I to ma wá nakū lán tuewa,

í to mào bε bùsu gulešiø musu.

35 I zikaa dadamεe

e ma gāsi fɔ̄ mɔ̄gotø sá gá.

36 Ni n ziblesèngbaø kpaa,

ní ma kūa n n oplao,

ni naale ñ ma tɔ̄bo.

37 Ni ma zé yāasa kūmee,

ɔ̄ ma gbá lí gbāleo.

38 Ma pele ma wèləzi ma n kūkū,

mi kpεkpao e ma ge n dedeø.

39 Ma n wiwi, aai e feleo,

aa kwè gɔ̄ kálεa ma gbá zíε.

40 N ma gba gbāa, ma zikàò,

ní tò ma ibeeø mikpàa.

41 N tò ma wèləzi kpεkpà,

ɔ̄ ma a zangudepiø mǐde.

42 Aa wiilè, gbēe i n suabao,

aa lezù Diizi, i yāmamáo.

43 Ma n kέ býebue

lán luutø pó iana sèwa,

ma tá'a'òmá lán zé guu pèləawa.

44 N ma bɔ̄ gbé pó fèlemanɔɔ ɔzì,
n ma kε buiɔ mide ũ.
Gbé pó má n dɔ̄o lé zɔblemee.
45 Bui zìloɔ i vlānaumee,
tó aa ma yāmà, aaĩ misiilemee.
46 Buipâleɔ kúsú i kwé,
aaĩ bɔ̄ n zegikdiɔu n lualua.

47 Dii ku! Báaaden ma gbesi ũ!
Wà Lua ma Suabana tɔbɔ.
48 Lua mé i tɔsimee,
i buiɔ totomee.
49 N tò ma pili ma ibeeɔwa,
n ma gba gbāa dε ma wèleɔla,
n ma bɔ̄ gbé pāsiɔ ɔzì.
50 A yái má n sáaukpa buiɔne,
má n táasile, Dii.*
51 Dii i zì zɔ̄ ble kíá pó á sèe,
i gbékéké kíá pó á kpàpiɛ,
ma Davidi ní ma buiɔ e goopii.

19

Luabe gawi níLua yā gawio

¹ Davidi le.
² Musu i Lua gawi bɔ̄ gupuau,
bàluma pɔ̄o i àà zì olɔnɛ.
³ Iɔ yādané lá gu lé dɔ̄,
i dɔ̄a kpámá gwá ní gwáo.
⁴ Ili yā'oo, àà yā'oa bui kuo,
wìli a kíá mao.
⁵ Àà lɔ̄o i gé dúnia guu píi,

---

* **18:50** Lom 15.9

aà yã'oa ï gé e tcole léwa.*

Lua kpèdɔ ïatẽe we,
⁶ ï bɔ kpéu à бил lán nɔsenawa,
 ï fεlε n̄ táo n̄ pɔnào lán negɔnawa.
⁷ I fεlε luabε lélā,
 ï pää gé e a lélē,
 pœ lío ulεa a pusuio.

⁸ Dii ikoyã paεa,
 ï n̄ nɔsε níniné.
 Dii yá náai vĩ,
 ï ledə ɔnɔsaideɔwa.
⁹ Dii ï ɔtona dɔnε súsu,
 ï n̄ pɔ kε na.
 Dii yãdileaɔ gbãsí vĩo,
 ï n̄ oa weené.
¹⁰ Misiilea Diiɛ zépi wεbɔa,
 waɔ tεi gɔɔpii,

Dii yákpalékεa s̄iana vĩ,
 yápi ïɔ maa wásawasa.

¹¹ Aà yãmaa dε vuaa, baa vua maa,
 a na dε zɔ'ia, baa zó bùsu.

¹² Ni ledə mapi n zòblenawa,
 gbé pó n yá kúa ài ïɔ zɔɔ.

¹³ Démε a fɔ yá pó ále zãwàɔ dɔi?
 Sùuukεmanɔ n̄ ma tàae pó ulεaɔ.
¹⁴ Nsu to mapi n zòblena dóεnnɔo,
 duuna su gbãableao,
 mío kú wásawasa tàae zɔɔ sai.

---

* **19:5** Lom 10.18

¹⁵ To yá pó lé bɔ ma léu
ní làasoo pó kú ma sɔuo kangu
Dii, ma gbesi, ma Suabana.

20

Ziblea wabikεa

¹ Davidi le.

² Dii sinnɔ n yeelεa guu,
Yakɔbu buiɔ Lua n se lesi.

³ Kua za àà kúkii a n suaba,
kua za Siɔna a dɔnle.

⁴ Àà n sa'oa píi sí,
n sa'obɔɔ i dɔaàgu.

⁵ Àà pó pó n pɔ gbà kpama,
aà to nì yá pó ríle yá le,

⁶ wí gulake zí pó nì blè yá musu,
wí dàlapoo da nì wá Lua tóo.
Dii wabi pó nì kè sinnɔ píi.

⁷ Má dɔ̄ sa Dii i kíá pó a kpà suaba,
i siaànɔ za a be pó a kua adoau,
i to aà zibile nì a gàsa gbääao.

⁸ Gbẽeɔ i zíkasɔgɔɔ náaike,
gbẽeɔ i sɔɔ náaike,
wápiɔ sɔ, Dii wá Lua náai wi ke.

⁹ Ampiɔ, aa kúlé aa lélé,
wápiɔ sɔ wáɔ zea gíügiüe.

¹⁰ Dii, to kí zibile,
tó wa lezùnzi, síwanɔ.

21

Ziblea sáaukpaa

- ¹ Davidi lε.
² Dii, kí lé pɔnake n̄ n gbāao,
 aà pɔ na maamaa ké n̄ tò à ziblè.
³ N pó pó aà pɔ gbà kpàwà,
 ni gí aà wabikea síliaànɔo.
⁴ N danlε kèè n̄ èfāai zɔɔo,
 n̄ vua fùa kpàè.
⁵ A wẽni gbèama, õ n̄ kpàwà,
 n̄ tò a ku e gɔɔpii.
⁶ Aà gawi zɔɔ ké n̄ tò à ziblè,
 n̄ gawi n̄ zɔɔkeo kpàwà.
⁷ Niɔ báaadaaàgu gɔɔpii,
 n̄ kuaaànɔ tò aà pɔ kèna.
⁸ Asa kí Dii náai vĩ,
 kua Musude gbẽkeu a kpaguao.
- ⁹ Nyɔ ɔdiε n ibεεɔwa,
 n̄yɔ n wèleɔ kú n̄ n ɔplaaο.
¹⁰ Nyɔ n̄ ke mua yàa ũ n mɔgɔɔ,
 Dii a n̄ míonzɔ a pɔfẽgɔɔ,
 i to tékũmá.
¹¹ Nyɔ n̄ néo midε dũnia guu,
 n̄ n̄ buiɔ kẽ gbẽnazinɔwa.
¹² Baa tó aa lεkpàaìnzi,
 an pɔeã a fɔ zìkeo.
¹³ Nyɔ ka dɔdɔ n̄ wéwa,
 n̄yɔ to aa kpɛkpa.
- ¹⁴ N gbāa guu, Dii, n̄ nzia káñi,
 wí lesi wà n gɔsakε táasile.

22

Wiilea Luawa

¹ Davidi le.

² Ma Lua, ma Lua,
bóyái n ma to wei?*

Ma wiilè,
àkea níle mó ma suabaio ni?
³ Ma Lua, ma lezùnzi fāanε,
ni weao,
ma wiilèma gwāasīna,
ñ ní níle.

⁴ N kua adoa, ní zōlεa báawa,
ñ Isailic̄ i ní tāasile.

⁵ Mmε wá dezic̄ n náaik̄,
aa n náaik̄ ñ ní m̄isi.

⁶ Aa lezùnzi ñ aa bɔk̄ii è,
aa n náaik̄ ñ wí i ní kūo.

⁷ Kòtēn ma ū, gbēnazinān ma ūo,
wàlε ma sɔsɔ, wàlε sakamagu.

⁸ Gbé pó lé ma gwaɔ lé ma yáal̄,
aale lesuikεa,

aale mike déüdeū aale me:[†]

⁹ Lá àlε Dii náaikε, aà aà bɔ,
tó aà yá kàaàgue, aà aà misi.[‡]

¹⁰ Mmε n ma bɔ ma da nòseu,
n ma dɔ aà yɔwa.

¹¹ Má na n ɔzì za nεasakpeue,
ní dε ma Lua ū za ma da nòseu.

¹² Nsu ñyɔ kumanɔ zǎo,
asa taasi lé mεkpa,

* **22:2** Mat 27.46, Maa 15.34   † **22:8** Mat 27.39, Maa 15.29, Luk 23.35   ‡ **22:9** Mat 27.43

mé gbẽe ku à dɔmalɛo.

13 Wa liaamazi dasidasi lán zugaaeɔwa,
wa pooamazi lán Basana zuswanaɔwa.

14 Wàlɛ ledɔdɔa lán nòɔmusu ɔɔlɔna pó aale pó
taitaiɔwa.

15 Ma gbãa gɛzɛa lán í kólɛawa,
ma guɔ bòɔū píi,
ma mɛ yà lán zɔsawa.

16 Ma kòlo giigàga lán pẽnkasowa,
ma léna nàale ma lé musu.§
Wà ma wule lán g̊ewa bùsutiu.

17 Gbéɔ liaamazi dasidasi lán gbẽɔwa,
gbẽvãi piɔ nònɔaamazi,
aa ma ɔɔ ní ma gbáɔ fɔ̄fɔ̄.*

18 Má fɔ̄ mà a wáɔ nao píi.
Wà wɛbiiibii, wàlɛ ma gwa,

19 wàlɛ ma pɔkasáɔ kpaale,
wàlɛ télɛpa ma ulatao yá musu.†

20 Dii, nísu ñyɔ̄ kumano zào,
mímɛ ní ma gbãa û,
mɔ̄ dɔmalɛ kpakpa,

21 ma bɔ̄ an fẽnda lézi,
ma wẽni si gbẽpiɔ swaawa,

22 ma bɔ̄ nòɔmusupiɔ lézi,
ma si zùsélepiɔ kóbawa,

23 mí n tɔbɔ̄ ma gbéɔne,
mí n táasile kɔkāaa guu.‡

---

§ 22:16 Zaa 19.28   * 22:17 Zaa 20.27   † 22:19 Mat 27.35, Maa
15.24, Luk 23.34, Zaa 19.24   ‡ 22:23 Efε 2.12

²⁴ A Dii v̄iakēna, à aà t̄áasile,
á Yak̄obu bui, à aà t̄ob̄o,
á Isaili, à misiile.

²⁶ Má n táasile balu guu,
má lé pó má kèma fiabo n viakenaō wáa.

27 Taasideo poble aa ká,
Dii kíi wèelenaó aa aà táasile,
aaió ku gçopii.

²⁸ Dúnia bűu gbéo Dii dõ, aai zeaàno,
bui pó kúuõ kúleè píi,

²⁹ asa kpalableaá Dii yăε,
i kible bui píiwa.

30 Dúnia gbāadeo kúleè píi,
gbé pó gè gékii misiileè píi.

31 An buiɔ zɔbleɛ,

aa Dii yá dau siu ziadeɔnɛ,

32 aai o gbé pó wi ní i yāaoɔnε

lá à yãnakpàmá,
asa a kè.

23

Dii mē ma dāna ū
Davidi lε.

1 Dii mé ma dāna ū,*
pœ a késāo.

* 23:1 Zaa 10.11, 1Piε 2.25

² I ma wúlε sèbɔlɔkdi,
i gεmanɔ i kílikili saε.[†]
³ I ma nòsε nínimeε,
i dɔaameε zé maaɔ guu a tó yái.

⁴ Baa tó má bε gusisi pāsiu,
má vãi v̄lakεo, asa n̄ kumanɔ,
n sɔna n̄ n goo i ma gba sɔ.

⁵ Ni blεkale ma aε ma ibεeɔ wáa,
ni nísidɔ ma miwa,
ni ika ma toona pai yεlele.

⁶ Nama n̄ gbεkεo aɔ kumanɔ gɔɔpiie,
míɔ ku Dii ua e ma w̄eni léu.

24

Dii ḡea a kpéu

Davidi le.

¹ Tɔɔle n̄ pó pó kuwàɔá Dii póε,*
dúnia n̄ gb̄é pó kú a guuɔ píi.

² A tɔɔle z̄inapɛlε ísiau,
a kàlε n̄ swao.

³ Démε zεv̄i à dεdε Dii s̄is̄iwi?
Démε a fɔ ḡe aà uai?

⁴ Gb̄é pó tàae v̄io m̄é aà nòsε pua,[†]
m̄é ìli ze n̄ t̄aao,
m̄é ìli legb̄é n̄ mɔafilioo.

⁵ Dii a báaada adegu,
Lua aà Suabana a to yá bɔaàno na.

⁶ Màa a de n̄ aà kíi w̄èelenaɔ,

---

† 23:2 Zia 7.17 * 24:1 1Kln 10.26 † 24:4 Mat 5.8

Yakɔbu buiɔ Lua aεyanapiɔ.

⁷ A bíibɔleɔ wẽwẽ,
à gbà ziɔ wẽwẽ,
í tó Kía gawide[‡] gẽ.

⁸ Démɛ Kía gawidepi ūi?
Dii negɔn gbääe,
Dii zìkan gbääe.

⁹ A bíibɔleɔ wẽwẽ,
à gbà ziɔ wẽwẽ,
í tó Kía gawide gẽ.

¹⁰ Démɛ Kía gawidepi ūi?
Dii Zigɔde mé Kía gawidepi ū.

25

Lua wá džana

Davidi le.

¹ Dii, ma azia kpàmae,

² ma Lua, málɛ n náaike.

Nsu to wí ma kúo,
nsu to ma ibeeɔ tidɔmalao.

³ Wí a gbé pó an wé dɔnzio kúo,
sema gbé pó bò n kpe pāo.

⁴ Dii, n̄ n zé olɔmee,
ní n yá dadamee.

⁵ Gemanɔ n sianau, ní dadamee,
asa Lua ma Suabanau n ū,
ma wé iɔ dɔnzie gɔɔpii.

⁶ N sùuu ní n gbékeo aɔ dɔngu,
asa ní ví za káauɛ, Dii.

⁷ Nsu tāae pó má kèɔ yãdao

[‡] 24:7 1Kln 2.8

ge duuna pó má kè ma èwaasogɔɔ.
 Ma yá ào dɔngu gbẽkε guu,
 ké n̄ maa yái, Dii.

- ⁸ Dii maa, i yákε a zéwa,
 bee yái i a yādada duunkenaɔnε.
⁹ I zìlabusanaɔ da a zéwa,
 i yāmaa dadané.
¹⁰ Dii iɔ gbẽkε n̄ náaio v̄i
 n̄ gbé pó zè n̄ a bàakuańn̄ yáo.
¹¹ Baa ké ma duuna zɔɔ Dii,
 sùuukεmanɔ n̄ tó yái.
¹² Démε Dii v̄ia v̄ii?
 Dii i ade da zé pó dε aà sewa.
¹³ Ade aɔ ku nama guu,
 aà buiɔ mé aa gɔ n̄ bùsu v̄i.
¹⁴ Dii gbẽkε v̄i n̄ a v̄iakεnaɔ,
 i to aaɔ a bàakuańn̄ yái dɔ.
¹⁵ Ma wé iɔ pε Diiwa gɔɔpii,
 asa ɔmε i ma gbá bɔ bau.
¹⁶ Ma w̄egwa, w̄enadɔmεε,
 asa má kú mado n̄ taasio.
¹⁷ Ma yá'ɔmaɔ kɔ ma n̄òse guu,
 ma bɔ ma w̄et̄api guu.
¹⁸ Ma taasi n̄ ma pɔsiao gwa,
 n̄í ma duuna woloa píi.
¹⁹ Gwa lá ma ibeeɔ l̄igua,
 aa zamagu pãsipãsi.
²⁰ Ma w̄eni dɔa, n̄í ma misi,
 n̄su to wí ma kúo, asa ma nanziε.
²¹ To s̄iana n̄ kua maaø ào ma dɔa,

asa ma wé ïo dɔnziε.

22 Lua, Isailic bɔ n̄ taasikεacu pii.

26

Gbẽmaa wabikεa Diiwa

Davidi lε.

1 Yánakpaa Dii,
asa ma yãkè a zéwa,
ma n̄ náaikè seasai.
2 Ma lε n̄ ma gwa Dii,
ní ma nòsε n̄ ma làasoō gwa.

3 N̄ gbẽkε ïo dɔaamεε,
mi zíkε n̄ s̄lanawa.

4 Mili zõlε n̄ εεdeɔo,
mili bεbe n̄ mɔafilideɔo.

5 Má za duunkεnā kääaau,
mili zõlε n̄ gbẽvãiɔo.

6 Ma a o pípi tāaesai seela ū,*
málε lia n̄ gbagbak̄izi, Dii,

7 ké mà e n̄ sáaukpa lεsia guu,
mí n̄ yâbɔnsaeɔ kpàwakε.

8 Dii, má ye n̄ kpé pó niɔ kuuzi,
gu pó n̄ gawi ï pilau.

9 Nsu n̄ ma naaa n̄ duunkεnaɔo,
ńsu n̄ ma baa daaa n̄ gbẽdεnaɔo.

10 Vai làasoo mé ïo dɔaané,
an o ïo pai n̄ gbagusaεɔ.

11 Mapi sɔ mi yãkε a zéwa,
wẽnadɔmεε n̄ ma suaba.

---

* **26:6** Iko 21.6-7, Mat 27.24

12 Ma zékii è gumaau,
má Dii sáaukpa balu guu.

27

Dii mé ma gupua û

Davidi le.

1 Dii mé ma gupua û, ma Suabana û,
dé má viakéèi?

Dii mé ma ulékii û,
dé via mé a ma kúi?

2 Tó gbéváïo símazi ma taitaia yái,
ge tó ma ibeeo ní ma wéléo ànaa,
aa gembôle aa lélé.

3 Baa tó zigjoo koezòmazi,
ma sô a vîo.

Baa tó gbéo féléa ní zio,
ma sô a diléae.

4 Yá mèndo málë a wabike Diiwa,
yápi málë wéelë maamaa.

Má ye mào ku Dii ua e ma gôô léwae,
ké mào aâ aeyá aâ kpéu we,
mí wépe aâ kefenkewa.

5 A ma ule a kpéu taasikégôô,
a ma gwa a zwâakpéu,
i ma zé gbe musu aafia.

6 Ma mi a fu ma ibee pô liaamaziла,
mí sa'o Dii ua ní gulakéao,
mí lesi mà aâ táasile.

7 Tó ma lezùnzi Dii, wea.
Ma wénagwa ní ma yáma.
8 Ma nòse lé ledaa mà n aeyá,
Dii, málë n aeyá.

- 9** Nsu mikpedɔ mapi n zòblenaεo,
ńsu bɔ ma kpe ní pɔfɛoo.
Ma Dɔnleden n ū, ńsu ma vúaaoo,
Lua ma Suabana, ńsu ma to weo.
10 Tó ma de ní ma dao pãkpàmazi,
Dii a ɔliamazi.
11 Dii, ma da n zéwa,
dɔaamee zé súsu guu ma kpàkpanaɔ yái.
12 Nsu to ma ibeeɔ ní pœeã kœao,
asa seelade egenaɔ lé yâdɔa,
mé gbé pâsiɔ lé pɔbɔ ní níu.
13 Má yâe bee náai vî ké má e:
Dii a maakemee dûniaε bee guu.
14 Wedɔ Diizi.
Zε gbâa, ní sɔdile.
Wedɔ Diizi.

28

Wabikea ní sáaukpaaο

Davidi lε.

- 1** Dii ma gbesi, málε lezunzi,
ńsu n̄ n swâ kákamεeo.
Tó ní nílε,
má gɔ lán gbé pɔ aa s̄i bedauɔwae.
2 Málε wëna wii lema, swâsεmazi,
málε ma ɔ se n kúkli oi.

- 3** Nsu ma gálε ní gbé bɛeɔ ge vâikεnaɔ sânuo.
Aaĩ yâna o ní gbédeeε,
âma an zaa gbéu kè zâi.
4 Kéné ní yâkεa ní ní vâikεaowa,
flaboné ní dàawa,

a gbε i wí ní musu.*

⁵ Aali Dii yākεa ní aà zìkεao yādao,
a ní fuangba, a ní zεdɔo.

⁶ Ma Dii sáaukpà,
asa à swāsè ma wēna wiilcai.

⁷ Dii mé ma gbāa ní ma sèngbaoo ū,
má aà náai vī ma sōu.
I dɔmalε, ma nòsε i yáalɔ,
mi aà sáaukpà ní lesiao.

⁸ Dii mé a gbé̄o gbāa ū,
a de ulékii ū kía pó a kpàε,
i aà suaba.

⁹ N n gbé̄o suaba, ní báaadańgu.
N n dádā, ní ní kúa gɔɔpii.

29

Dii yā'oa zàa'īana guu

Davidi lε.

¹ Malaikao, à Dii tɔbɔ,
à gawi ní gbāao dɔ Diiε.

² A Dii tɔbɔ,
à kúlε Diiε ní lousisi'ulao daa.

³ Dii lɔo kú lousisia kpε,
Dii gawide i to lou pūna,
Dii ku lousisia musu.

⁴ Dii lɔo gbāa dɔ,
Dii lɔo gawi vī.

⁵ Dii lɔo i seđe lío paa,
Dii i Libā bùsu seđe lío paa.

⁶ I to Libā gbèsisío vīvī lán zunewa,

---

* **28:4** 2Tim 4.14

Í to Æemø gbø vñvñ lán gáaenawa.

⁷ Dii lco Í bo ní loupileaø.

⁸ Dii lco Í gbáa dee,
Dii Í Kadesi guwaiwai dee.

⁹ Dii lco Í líø zia,
Í líkpø puakü,
gbé pø kú aà uaø i oè, Gawideø.

¹⁰ Dii ku í pø daa dñniaa musu,
Dii ïø zñlea Kía ü gøopii.

¹¹ Dii Í a gbéø gba gbãa,
Dii Í báaadañgu aaø aafia.

30

Dii sáaukpaa

¹ Le pø Davidi dà Lua kpé sakëpo ü.

² Má n káfì Dii, asa n ma se lesi,
ni to ma ibeeø tidòmalao.

³ Dii ma Lua, ma wiilèma,
ñ n ma gbägbã.

⁴ Dii, n ma si miawa,
ni to ma si bødauo.

⁵ Dii náaikenaø, à aà táasilø,
à aà tøbo, asa a kua adoaø.

⁶ Asa aa pøfëa lí la ní lao leo,
aà èfääi mé ïø ku e gbé wëni léu.

Çøløa ïø ku gwá,
ñ gu ï dø ní pønao.

⁷ Ké má kú nama guu, ma mè:
Má kpagua bauo.

⁸ Dii, ké n èfääikèmee,

n ma ze gíúgiū lán gbesiwa.
 Ké n mikpedòmee,
 ma gõ bílì guu.
⁹ Mmee ma lezùnzi Dii,
 ma kulekè ma diie ma mè;
¹⁰ Bó ài ma gaa ge ma sia bédau vîi?
 Ma papa a n tòbœ?
 A n náai kpàwaké?
¹¹ Ma yâma Dii, wénadòmee.
 Dii, ñyô dë ma Dɔnlède û.

¹² N ma ócl̄a lîl̄e õwâa û,
 n ma zwânkasaɔ wòloa,
 n pɔna dàmee pɔkasa û.
¹³ Máo níleo, máo n táasilee,
 Dii ma Lua, máo n sáukpa láasai.

31

Ziakpaa Diiwa

- ¹ Davidi le.
- ² Dii, míme ma nanzi,
 ñsuli tó wí ma kûo.
 Lá ni yâke a zéwa, ma misi.
- ³ Swâdɔmazi, ní ma bɔ kpakpa.
 Gõmee ma misigbe û,
 zegikii pó a ma suaba û.
- ⁴ Ma gbesi ní ma ulékion n û,
 dɔaamee, ní gëmanɔ n tó yái.
- ⁵ Nsu to mà zu ba pɔ wa kpàmeeuo,
 asa ma Misiinan n û.
- ⁶ Ma a wénì nàne n ɔzi,*
 ma bɔ, Dii Lua Siande.

---

* **31:6** Luk 23.46

⁷ Má za tāa gbàgbanaɔgu,
Dii má aà náai v̄i.

⁸ Má yáalɔ má pɔnake ní n gbẽkɛo,
asa n ma gwa ma taasikɛa guu,
ní dɔ̄manɔ ma yooyea guu.

⁹ Ni ma na ma ibεεɔnɛ ní ɔzio,
n ma gba dèεpookii.

¹⁰ Ma wẽnagwa Dii, asa má yooyeaε,
pɔsia tò ma wé ḡɔ sùii,
ma pɔ yà, ma n̄sε ɔ̄kpà.

¹¹ Pɔsia lé ma wẽni mɔsɔ,
aaukea lé ma wẽ lao,
làasoo tò má ȳeeε v̄i lɔo,
ma wáo k̄e múumuunno.

¹² Ma gbédeeɔ i sakamagu ma ibεεɔ yái,
ma yá i ma gbéɔ v̄iakū maamaaε,
gbé pó lé kpaaũmanɔ gãaεɔ i pãalemeε.

¹³ Ma yá i dɔ gbẽegu lɔo
ma ḡɔ lán gewa,
ma ḡɔn̄e lán oogboowa.

¹⁴ Miɔ ma gbé dasiɔ lé ma pe,
v̄ia p̄ɔ liaamazi.
Aaĩ kāaa aa lekpaaimazi,
aaĩ ledoũkε ma wẽnibɔa yái.

¹⁵ Mapi sɔ, míme má n náai v̄i, Dii,
mi me ma Luan n ũ.

¹⁶ Ma wẽni iɔ ku n ɔzí gɔɔpiie,
ma si ma ibεε pó lé ma wεɔwa.

¹⁷ Mapi n zòblenawa wεgwa,

ma suaba n gbẽkẽ yái.

¹⁸ Dii, n̄su to wí ma kũ,
asa ma lezùnzi.

To wí vāikenaç kú,
to an lé àç kpaañ tēenau,
¹⁹ to an léná eetonaç naale.
Aai d̄e n̄ gbẽmaaç,
aai sakañgu n̄ iandãao.

²⁰ Aizee pó n̄ kâaa n vñakenaçne zõo,
ni èfâaikẽ gbé pó nanziçne gbépii wáa.

²¹ Tó gbéç lekpàaïnzi,
ni ɔkuñla,
tó wâle lekpaakekéñi,
ni n̄ ulé n guu.

²² Ma Dii sáaukpà,
asa a yemazi zõo
wéle pó wâ koezõi guu.

²³ Gili gèmagu we,
ñ ma mè: N ma vüaaë.
Ké ma suabalé zùnzi,
n ma wëna wiilea mà.

²⁴ Dii yämanaoç, àç yeaàzi.
Dii ï a náaikenaç d̄a,
ï fñabo zìakafinaçne a lé gbéu.
²⁵ A gbé pó á wé d̄o Diiziç,
àç gbää à á sõdile.

32

Duuna'oa Luaë
Davidi le.
¹ Báaaden gbé pó Dii aà tàae wòlowà

à aà duuna k̄wà û.

² Báaaden gbé pó Dii lí aà tàae yáda lóo
mé mɔafili kú aà nòse guuo ū.*

³ Ké má níle ní ma duunao, ma ibàba, ma wii ũ dō za koo e oosi.

4 N ɔtɔlæaa fāane n̄ gwāasīnao,

ma yɛεɛ làa lá guantɛna iatɛ ma gbɛwa.

5 ɔ ma wene ma duunai,
mi a yāvāi ulene lō.

Ma mè má a tàae oñe Dii,
ñ n ma duuna këa.

⁶ N náaikēna wabikēma a gōowa,
tó yā'ia lé mó, a aà le lō.

7 Ma uləkiin n ū,
ni ma bɔ wéteā guu,
ni liamazi n mə suaba.

⁸ Dii òmee à mè: Má yãdanë,
mí n da zé pó dë ñ sewa,
má ledama, míç wétenzi.

⁹ Nsu ñy᷑ ku làasoosai

lán s᷑ ge s᷑baonawao.

Tó ni àasína káné ge kpíø,
aali n dòø seo.

10 Yã'õma ï li gbẽvãiola,
Dii gbẽke ï li aà náaikenaɔla.

11 Gbēmaa, à pōnake ní Díio, nòsépuade, à gulake, í yáalo

* 32:2 Lom 4.7-8

33

Lua táasilea

- 1 A gulakε Diiε gbẽmaaɔ, à kǔ nòsepuadeɔ aà táasilee.
- 2 A Dii tɔbɔ n̄ domao, à lesiè n̄ mɔɔnao.
- 3 A lè dafu siè, à pó lé n̄ dɔ̄ao n̄ pɔna wiio.
- 4 Asa yá pó Dii ò s̄lana v̄i, a náai v̄i a yâkea píi guu.
- 5 A ye yâmaai n̄ yâzedeo, Dii gbẽke dúnia pà.
- 6 Dii yã'oa mé musu k̄e, aà lé'iana mé musupɔɔ pèpe.
- 7 A ikàle gudoũ, à gɔ̄ ísia ũ, à ío kâaa, à gɔ̄ ísi ũ.
- 8 Dúnia gbépii, à v̄lakε Diiε, gbé b̄εeɔ píi, à misiileè.
- 9 Asa à yá'ò õ dúnia k̄e, à yâdile õ à gɔ̄ kâla.
- 10 Dii i lé pó buiɔ kpàa i gboo, i kpa bùsudeɔne n̄ yá pó aale yáo.
- 11 Yá pó Dii zèò iɔ zea gíügiü, yá pó aà pɔ gbà iɔ ku gɔɔpii.
- 12 Báaaden bui pó Dii de n̄ Lua ũ à n̄ sé a pó ũ ũ.
- 13 Za musu Dii i gugwa zíllε, i gbẽnazinaɔ e píi.
- 14 Za aà kúkli i wepã

gbé pó kú dúnia guuɔla píi.

¹⁵ Aàpi mé sɔ dò baadeε,
ì wesi ní yâkeacɔle píi.

¹⁶ Kíá lí zìble a zìgɔ dasikε yáio,
zìkanae lí bɔ a gɔsake yáio.

¹⁷ Sɔ náaikεa à ní bɔ ee v̄i,
baa ní a gbâakeo a fɔ gbé suabao.

¹⁸ Dii wé peà a v̄iakεnaɔwa,
gbé pó an wé dɔ aà gbékeziɔ.

¹⁹ A ní bɔ ga lézì,
a ní gwa aafia nɔana gɔɔ.

²⁰ Wá wé ìɔ dɔ Diizi,
ɔmε wá Dɔnlεde ũ, wá sèngbao ũ.

²¹ Asa Dii õ wá pɔ ì kewà na,
wá aà tó pó a kua adoa náai v̄i.

²² Dii, n gbéke àɔ kúwanɔ
lá wá wé dɔnziwa.

34

Dii maakεa

¹ Le pó Davidi dà gɔɔ pó à azia dìlε ìande ũ Abimelεki
aε, õ Abimelεki aà yà, à tà. *

² Máɔ Dii sáaukpa gɔɔpiie,
míɔ aà táasile lá gu lé dɔ.

³ Máɔ ìanadā Dii yá musu,
taasideɔ i ma, aai pɔnakε.

⁴ A zɔɔkε dɔ Diiemano,
wí aà tɔbɔ sãnu.

⁵ Ma Dii kíi wèele õ a wèa,

---

* **34:1** 1Sam 21.13-15

à ma bɔ ma sɔdeedee guu.

6 Gbé pó aà wé dɔaàzi a yáalo,
aà gée a gɔ kpa aà wéi bauo.

7 Ma taasidekε guu ma lezù Diizi,
ɔ à ma yāmà à ma bɔ ma yooyea píi guu.

8 Dii Malaika iɔ ku a vĩakenaɔ saε,
i n̄ bɔ.

9 A iε àɔ dɔ lá Dii maa,†
báaaden gbé pó nàaàzi ū.

10 Dii gbéɔ, à vĩakeɛ,
poe lí késã aà vĩakenaɔwao.

11 Nɔana i nòɔmusu dε, pøblea i késãwà,
ama pɔmaae lí késã Dii kíi wèelenaɔwao.

12 Gbéɔ, à mɔ ma yāma,
mí vĩakea Diiɛ dadaɛ.

13 Gbé pó ye a wēni àɔ maa,
mé a ye a kua àɔ na,

14 aà a lé fɔ n̄ yāvāi oao,
asu to εε bɔ a léuo.

15 Aà miké vāiwa, i maake,
aà aafia zé weele, iɔ tei.

16 Dii iɔ wéte gbẽmaaɔzi,
i swákpa n̄ wiileai.

17 Dii i mikpedɔ vãikenaɔnε,‡
ké an yá su dɔ gbẽegu lɔo yáí.

18 Tó wà lezù Diizi, i ma,
i n̄ bɔ n̄ yooyea píi guu.

19 Dii kãi n̄ gbé pó an pɔ yàɔ,

---

† **34:9** 1Piɛ 2.3   ‡ **34:17** 1Piɛ 3.10-12

Í dɔ gbé pó an ká gàołe.

²⁰ Taasi ío gbëmaa le mòmò,
ama Dii í aà bɔ a guu píi.

²¹ I aa wáw džaè píi,

ili éo, baa mèndo. §

²² Kisia a gbëváiò dëdë,

yá a zòle gbëmaa ibeejwa.

²³ Dii í a zòblenaò suaba,

yá a zòle gbé pó nàaàziwao.

35

Gbëmaa wiilea Diiwa

Davidi lε.

¹ Dii, ibelésé ní ma ibeej, zíka ní gbé pó aale kamancó.

² N n sèngbaò ní n gòkèbòò sélé, ní felé dòmalé.

³ N n sõna ní n fëndao se dò, gε da gbé pó pèlemaziòle.

Omee ma Suabanan n ù.

⁴ To gbé pó lé ma wεo kpækpa, wí i n kú.

To gbé pó lé vãikpaaímancò fua, mí ní kpε e.

⁵ Aaò de lán ése úa pó íana séléwa, Dii Malaika i pélénzi.

⁶ An zé àò gusia vñ n zãanao, Dii Malaika i ɔzõnízi.

⁷ Asa aa εyòmee pæ,

mi yāe kēnēo, ñ aa ba kpàmee.

⁸ To músi ñ le, i kēnē zāma ù.
To ba pó aa kpàmee ñ kú,
aai lélε ε pó aa yòpi guu.

⁹ Ma pó i gbasa ke Diiwa na,
mí pɔnaké ké à ma suabà yáí.

¹⁰ Má o ñ nòssemendoo,
Dii, déme kànwai?
Ni taasideo si gbāamɔnedeɔwa,
ni wẽnadeo bɔ ñ wetānaɔ ɔzì.

¹¹ Seelade egenaɔ ï feləmano,
aaí yá pó má a yá dɔ lalaa.

¹² Aaí maa fiabomee ñ vāio,
ñ ma gɔ gbẽando ù.

¹³ Tó aale gyâkε yāa sɔ,

mi zwànkasa daε,
mi azia késā ñ lεyeao,
mi wabikēnē láasai,

¹⁴ lá aa de ma gbēna ge ma gbé ûwa.
Miɔ bε mipelεa ñ oosisio,
lá ma da málε wẽnakεèwa.

¹⁵ Ama ké ma gẽmbolε,
aa kàaamazi ñ pɔnao,
aa ma zāmakè aa ànnaa,
aa ìadàa láasai.

¹⁶ Aa ma àlafiiķè pãsipâsi,
aa lésakàmazi.

¹⁷ Dii, ñyɔɔ ma gwa màa e bɔε ni?
Nòɔmusupiɔ lé ma taitai,

ma símá màɔ ku.

18 Má n tɔbɔ balu guu,
má n táasile dasi guu.

19 Nsu to ma ibeeɔ tidɔmalao,
ńsu to gbé pó zamagu pāɔ * ma gwa ń wedooo.

20 Yána lí bɔ ń léuo,
aař yādɔ yākelesaideɔwa.

21 Aař lé elea aa mɛ:
ɛhɛ, ɛhɛ, wá wé mɛ è.

22 Dii, n wes̄le, ńsu ሥyɔ nílcao,
ma Dii, ńsu ሥyɔ zāmanɔ.

23 Ma Lua, fele zemano,
ma Dii, tó yá bɔmanɔ na.

24 Ni yāke a zéwa Dii, yānakpaa,
ma Lua, ńsu to aa tidɔmalao.

25 Nsu to aa o ń sɔu wa ma neo,
ńsu to aa o wa ma mɔ bɛeo.

26 Lá aale pɔnake ma yā'ea musu,
to wí ń kú, mí ń kpɛ e.

Lá aale zɔɔke blea,
widamá, ní ń kpɛbɔ.

27 To gbé pó ma bɔa maa i kənɛ naɔ pɔnake, aai
wiidɔi.

To gbé pó ma bɔa aafia i kánguɔ o gɔɔpii, Dii mɛ zɔɔ.

28 Mapi sɔ má n náaiyā'ð,
míɔ n táasile gɔɔpii.

* **35:19** Zaa 15.25

36

Gbẽnazîna vãi, Lua maa

- ¹ Dii zõblena Davidi le.
- ² Gbẽvâi duuna yâ dô ma sõwa,
aà wé líç Lua wí vîo,*
- ³ asa îç e gbẽmaan a û,
ïli a duuna dô à gbasa zauo.
- ⁴ Ee ní moafilio ku aà léu,
à ãnõ ní maakeao tò.
- ⁵ I yâvâi wâaipa a wûlekîi,
ïli gí yâpâsîio,
ï azia pélê zé faasai guu.

- ⁶ Dii, n gbékë zõç kà saanaçwa,
ní náai vî maamaa à zò Luawa.
- ⁷ N maakea zõç lán gbësîsîçwa,
n yâgõgõa lé vîo lán ísia ewa.
Dii, ni gbẽnazînaç ní nòbõo bõ píi.
- ⁸ Lua, n gbékë bëee vî fá,
gbẽnazînaç î scõç ní kúlukulunau.
- ⁹ Aañ n ua ble nísido ble aa kâ,
ni n swa'i põnade kpámá aa mi.
- ¹⁰ Asa míme n wêni mi û,
kua n gupuau mé wá wé kë.

- ¹¹ Nyõ gbékëke gbé pó aa n dõçne ñyõ gé,
gi ñyõ nòsépuadeç suaba.
- ¹² Nsu to zìlakâfînaç õzõao,
nísu to vâikenaç çkemee yâayaao.
- ¹³ Gwa, moafilidepiç lèlê,
aa gò kálëa scõlo, aa fõ felëo.

---

* **36:2** Lom 3.18

37

Gbẽmaaɔ ní gbẽváiɔ zia

Davidi le.

¹ Nsu to gbẽváiɔ yá n kũ gbãao,
nísu vãikenaɔ gwea nideø,

² asa aa giigaga gɔɔ lán sëwae,
an maa a láa lán sëla ísiwa.

³ Dii náaikε, níɔ yãmaakε.

Zε n bùsuu, níɔ inamiu.

⁴ To n pɔ ke Diiwa na,
i n gba pó pó n nòse yei.

⁵ Zε ní Diio,

ní aà náaikε, i yáε beeɔ kεnε:

⁶ A tó yá bɔnnɔ na lán gudɔawa,
a to ní bɔ maa lán fãanewa.

⁷ Lekpaaũ Dii ae, ní sɔ̄aaàzi,

nísu to saasena yá n kũ gbãa
gɔɔ pó aà yá lé bɔleieø.

⁸ Pɔkũma tó, mikε pɔpaawa.

Nsu to yá lí n kũ gbãao,

í mó ní vãiikεaoε.

⁹ Asa gbẽváiɔ midε,

gbé pó an wé dɔ Diiziɔ mé aa gɔ bùsu vĩ.

¹⁰ A gɔ yɔɔ kέ gbẽváiɔ aaɔ ku lɔo,
baa tó ní weele, níyɔ ní eo.

¹¹ Ziabusanaɔ mé aaɔ bùsu vĩ,*
aaiɔ pɔnakεð ní aafia zɔɔo.

* **37:11** Mat 5.5

12 Gbẽvái í vãiikpaaí ní gbẽmaao,
í lésakâaàzi.

13 Ama Dii ío aà yáalo,
asa a dõ aà gõo a pa.

14 Gbẽváiò í fënda wo,
aaí ní kakpa sáa,
ké aa e taasideò ní wẽnadeò kwẽð,
aai gbé pó an yâkea maaø dëde.

15 An zìla fënda a ní zõ ní sõu,
wa ní sáo é'ëné.

16 Yõona pó gbẽmaa vî
dë gbẽvái dasiò àizëea.

17 Asa gbẽváiò gbâa a midë,
ama Dii ío gbẽmaao kûa.

18 Dii tâaesaidèò yâ dõ,
an kpaale è ë de ní pó û gõopiië.

19 Wí a ní kú yâpâsîgõo,
baa tó nçana kâ, aaø kâae.

20 Ama gaga a gë gbẽváiògu,
Dii ibeeò láa lá sèbõlo í láawa,
aa gële lán súlewa.

21 Gbẽvái í pó sëamá,
íli a fiaboo,
gbẽmaa sõ í gbada sõñsõñ.

22 Gbé pó Dii bâaadàñguo mé aa gõ bùsu vî,
gbé pó à lekènëò sõ aa midë.

23 Dii mé í zemikû gbéë,

aà pɔ̄ ï̄ na aà kuawa.

²⁴ Baa tó àle lεlε, a lεlε sɔ̄lɔ̄lɔ̄o,
ké Dii aà kūa yāi.

²⁵ Ewaason ma ū yāa, ū ma zikù,
mi e Lua gbēmaa vūaa bauo,
mi e aà nēo lē baakεo.

²⁶ Iɔ̄ gbada gɔ̄pīi ï̄ pō sēané,
aà nēo aaɔ̄ de báaadeɔ̄ ūe.

²⁷ Mikε yāvāiwa, ní̄ yāmaake,
ní e ḥyɔ̄ ku gɔ̄pīi.

²⁸ Asa Dii ye maakεai,
a a nāaikεnaɔ̄ vūaaao.

Aaɔ̄ ku aafiae gɔ̄pīi,
gbēvāiɔ̄ sɔ̄ aa midε.

²⁹ Gbēmaaɔ̄ mē aa gō bùsu vī̄,
aaɔ̄ ku we gɔ̄pīi.

³⁰ Onɔ̄yā ï̄ bɔ̄ gbēmaa lεu,
aà lε ï̄ yázεde o.

³¹ Aà Lua ikoyā dɔ̄ aà sɔ̄wa,
aà gbá lí tii pɔ̄ewao.

³² Gbēvāi ï̄ gbēmaa kpákpa
ké à e aà de.

³³ Dii a gbēmaapi to aà ɔ̄zio,
a we yákpale aà bleo.

³⁴ Sɔ̄a Diizi, ní̄ aà yá kūa,
i n káfī, ní gō bùsu vī̄,
ní gbēvāiɔ̄ midεa e.

³⁵ Ma gbëvái gbäädee è yää,
àlë ɔta lán lí pó gu këè nawa.

³⁶ Ké tá ma kpa we, a ku we lō,
ma aà wèele, mi aà eo.

³⁷ Tàaesaidé yá gwa,
wéte gbëmaa yái,
asa nòseniede bui gɔ̄ bui ū.

³⁸ Ama duunkénao bädé sänusänu,
gbëvái bui a mide.

³⁹ Dii mé a gbëmaa suaba,
ao dëné ulékii ū taasikęgɔ̄.

⁴⁰ Dii a dɔ́nlé, i n̄ bɔ̄,
a n̄ sí gbëvái wa, i n̄ suaba
ké aa nàaàzi yái.

38

Taaside wabikea

¹ Davidi lε.

² Dii, n̄su ma toto n̄ pɔ̄fɛoo,
n̄su ma lele n̄ pokümaoo.

³ N ka ma kū maa,
n ɔtɔ̄lεa.

⁴ Ma mε dáamavio n kpɛnε yái,
ma wá aafiao ma duuna yái.

⁵ Ma tàaeɔ dàmala,
aa tɔ̄a lán aso gbiawa.

⁶ Ma bɔ̄ lǐ fɔ̄na ū,
aa yaikë ma sɔ̄ukε yái.

⁷ Má kooa ma gɔ̄ dòlɔ̄lɔ̄,

miç bε oosisiaε gɔɔpii.

⁸ Ma wó lé wí siána,
ma mε dáamavio.

⁹ Má yɛee vio, ma mε kε müemue,
málε wiile ma sɔ̄ pusubɔ̄a yái.

¹⁰ Dii, n̄ pó pó má yei dɔ̄ pii,
ni ma wea fɛee ma sáasã.

¹¹ Ma sɔ̄ lé v̄i gbò gbò, ma gbāa yâa,
ma wé lé teke l̄o.

¹² Ma gbñao n̄ ma gbé ï ñmeeεε,
ma daεɔ̄ ï zemee zàzã ma bɔ̄ yái.

¹³ Gbé pó ye ma kaikεɔ̄ ï ma pá,
ma wñao ï vñikpaañmanɔ̄,
aañ mɔafiliyã gwa n̄ kɔ̄ gɔɔpii.

¹⁴ Ma gɔ̄ lán swädowa,
mili yâmao,
ma gɔ̄ lán lénanaaleadewa,
mili lewëaao.

¹⁵ Má de lán gbé pó lí yâmaowa,
mili yâzâsimáo.

¹⁶ Dii, n̄mε ma wé dɔ̄nzi,
nyɔ̄ ma yâma, Dii ma Lua.

¹⁷ Ma mè n̄su to aa tidɔ̄malao,
n̄su to aa ñanadã ma tiia guwa yái.

¹⁸ Ma ka lélæa,
miç ku yâñmaue gɔɔpii.

¹⁹ Má a yâvâiç siunε sa,

asa ma duuna yái ma pó yaa.

²⁰ Ma ibeeó gbää mé aa aafia,
gbéé pó zamagu pāo dasi.

²¹ Aaĩ maa flabomee ní vāio,
maa má téi, õ aa íbelésèmano.

²² Dii, nísu ma vūaaao,
ma Lua, nísu nyõ kumanó zāo.

²³ Mó dōmalé kpakpa,
ma Dii, ma Suabana.

39

Taaside wiilea Luawa

¹ Davidi lε.

² Ma mè máo azia kúa dõe,
má tó ma lé ma da duunauo.
Tó gbēvāiò kumanó, má a lé f᷑.

³ Ma lé kpaaüa, má kú kílikili,
mi yäe oo, baa yämaa,
õ ma yä'õma èa kàflí.

⁴ Ma sõ pusu bò ma guu,
ké ma làasookè, ma nòse té bò,
õ ma yä'ò ma mè:

⁵ Dii, to mà a kua lé dõ,
ní ma gõ dasileo.
To mà dõ lá ma wëni i gëzea àa.

⁶ N ma wëni lé yò n ɔtão,
ma kua dë wé ní níola n kíio.
Gbépii i gëzea lán ianawaε,

⁷ gbénazína bëa ï dë lán uenawaε.
I ke båbabåa i àizee kääa,

ãma a dõ dé a gõèo.

⁸ Lá màae, bó má wé aø døi lõi?
Mmε ma wé dønzi, Dii.

⁹ Ma tàaeø këa,
ńsu to mísaidø ma àlafiikø.
¹⁰ Ma lé kpaaüa, mi a lé wëaao,
asa míme n yápi kë.

¹¹ Nsu ma gbë lõo,
n ògbala lé ma kásänkε.

¹² Ni gbé toto,
ni aà wëtā aà duuna yái,
ni aà àizee sóso lán bléwa.
Gbépii i gëzea lán ìanawaε.

¹³ Ma wabikεa si Dii,
swákpa ma wiileai.
Nsu swákaka ma ówløaøo,
asa n nibon ma û,
má de bòmø û lán ma deziowaε.
¹⁴ Wëwoa ké mà e màø weea,
e màø kesai.

40

Dii sáaukpaa

¹ Davidi le.

² Ma wedò Diizi maamaa,
õ à ma wëgwà à ma wiilea mà.

³ A ma bɔ gbáo kõfide guu,
à ma si dëewa.
A ma gbá pèle gbesi musu,
à ma ze we gíügiû.
⁴ A lè dafu dà ma léu,

wá Lua táasilea pó ũ.
 Gbé e dasi, vĩa i ní kú,
 aai Dii náaiké.
⁵ Báaaden gbé pó Dii náai vĩ
 mé ìli ze ní waladeo ní tákbagbagbanao ũ.

⁶ Dii ma Lua, n yâbônsaekéao dasi,
 wa fô yá pó níle yáwanoo dôdôo.
 Tó má dàu lé siuné,
 a lé vîo, má fô o píio.

⁷ N ye sa'obô ge gbaio,
 ñ ní tò ma swá mà.
 Ni sa pó wí a pó káteu à tékû
 ge duun awakpabô gbeao.
⁸ Ò ma mè: Má ké!
 Lá a ku lá guu ma yá musuwa.
⁹ Má ye n pœä këaié, ma Lua,
 n ikoyã ku ma sô guu.*

¹⁰ Má yázede baokpa balu guu,
 má a lé kpaaüo lá ní dôwà Dii.
¹¹ Lá ni yânakpámá, má níleo,
 má n náai ní n gbësuabaao yâ'o.
 Má gí n gbëke ní n siandekéo oi balu guuo.
¹² Dii, nísu gí ma wënagwaio,
 to n gbëke ní n siandekéo ma d  a.

¹³ Asa vãi pô liaamazi lé vîo,
 ma tàaeo dàmala, má fô gu'eo,
 a dasi d  e ma mik  a, sô k  magu.

---

* **40:9** Ebe 10.5-7

¹⁴ Dii, suε, ma misi,
Dii, ke kpakpa, mɔ dɔmalε.

¹⁵ To wí ma wεnaɔ kú,
aa n̄ mi pεlε.

To gbé pó ye mà yã'eɔ kpεkpa,
an gεε gɔ kpá n̄ wεi.

¹⁶ Gbé pó aañ omεε, tāalε, tāaleɔ,
to wí gɔ n̄ ú ũ.

¹⁷ Gbé pó aalε n kíi wεelεɔ,
to an pɔ kεma na aa yáalɔ.

Gbé pó an wé dɔi n̄ n̄ suabao,
aaɔ o láasai Dii zɔɔ.

¹⁸ Taaside wεnaden ma ũ,
lāasooke ma yáwa, Dii.
Mmε n̄ ma Dɔnlεde ũ,
ma Mísina ũ.
Ma Lua, n̄su gεgεo.

41

Gyæe wabikεa

¹ Davidi lε.

² Báaadən gbé pó i yɛɛesaide yãda ũ,
Dii i aà bɔ taasikεgɔɔ.

³ Dii a aà dɔa, a aà gba wεni,
a báadaaaàgu aà bùsuu,
a aà kpa aà ibεεɔwa aa n̄ pɔeã daèo.

⁴ Dii a zεaànɔ aà gyãkεa guu,
a to aà gyãpi ble.

⁵ Ma mè: Dii, ma duunakènε,
ma wεnagwa, ní ma gbágba.

⁶ Ma ibeeo lé ga kpaaímano aa mè:
A ga bœ ni? Bœ aà tó a midei?

⁷ Tó aa mò ma gwai,
yâyaaa aaí bœlémee,
aaí bao väi weele ma yâ musu,
aaí fœle gœ fâaa bâasi.

⁸ Ma zangudeo i väikpaaímano,
aaí àsi bœe dœa aaí mè:

⁹ Gagyâ mé aà lè,
a fœle a wûlekii beeu lœ.
¹⁰ Baa ma kpâasia pô má aà náai vî
wi pöble sânu bò ma kpe.*

¹¹ Mpi sô Dii, ma wënagwa,
ma gbâgbâ, mí fiaboné.

¹² Tó ma ibeeo i kúkua dœao,
mâo dô sa kë ma yâ kângu.

¹³ N ma kúa ma nòsëmaa yâi,
n ae lœ dœa gôopii.

¹⁴ Bâaade Dii, Isailio Lua
za asinizi e gôopii!
Ami! Ami!

LA PLAADE

Soῦ 42-72

42

Zìzô ówla

¹ Kole buiœ le.

² Lá tue i swa sae nidœ,
mâa n ni ku ma sôu, Lua.

* **41:10** Mat 26.23, Maa 14.18, Luk 22.21, Zâa 13.18

³ Lua ni lé ma dε, Lua bέεpi.
Bøe má e gε wεsiaàlei?

⁴ Wέ'i mé g᷑ ma pøblea ū fāanε ní gwāasīnao.
Wíø omεε gøcpii:
N Lua ku máe la?
⁵ Yάε beeø dømagu,
᷑ málε ma nòse yάø bølε.
Miø gέ yāa bíla guu e Lua ua,
gbέø i dødøkøwa ma kpe ní gulao,
dikpεkεnaø i nōnøaa ní tāasilεao.

⁶ Býyāi ma s᷑ økpài?
Býyāi ma nòse yài?
Sema màø wedø Luazi,
asa má εa màø aà tāasile,
ma Suabana, ma Lua.

⁷ Ma s᷑ økpà ṥ n yά dømagu
za Mizaa gbøpøleu Yuudē mii,
za Êemø gbèsiøiø sòou.
⁸ Ni to isukaa køfi àø dø,
ísiø lé lezukøi,
ní tò i lé damala,
a s᷑ lé tamano.

⁹ Dii i gbékékemee fāanε,
aà lε iø dø ma léu gwāasīna
wabikea Lua pø ma wεni ūwa.

¹⁰ Mi o Lua ma gbesie:
Býyāi ma yά sàngui?
Býyāi ní tò miø be oosisia
wéteøa pø ma ibεε lé mømεe yάii?
¹¹ Ma iadamadeø i ma s᷑ss᷑,

ma wá ſo wí,
aaſo omee gɔɔpii:
N Lua ku máe la?

¹² Bóyái ma sɔ ſɔkpài?
Bóyái ma nòse yài?
Sema mào wedɔ Luazi,
asa má ea mào aà táasile,
ma Suabana, ma Lua.

43

¹ Ma yānakpaa Lua,
zemanɔ bui gbẽkesaide yá musu,
ma bɔ gbẽvái koleapiɔ ɔzí.
² Lua, níme ní ma ulékii û,
bóyái n gimazii?
Bóyái n tò miɔ be oosisia
wéteá pó ma ibee lé mɔmee yáii?
³ N n gupua n n sianao zia,
i dɔaamee e n gbèsisi musu,
i gemanɔ e n kúkii we.
⁴ Mí gé n gbagbakii Lua,
ma pɔ i kema na, Lua ma pɔna,
mí n tɔbɔ n mɔnão, Lua ma Lua.

⁵ Bóyái ma sɔ ſɔkpài?
Bóyái ma nòse yài?
Máo wedɔ Luazi,
asa má ea mào aà táasile,
ma Suabana, ma Lua.

44

Isailiɔ wẽnakea
¹ Kole buiɔ le.

² Lua, yá pó ní kè wá dezio gɔɔ,
aa òwẽẽ wá swá mà.
³ N ɔpè buipâleɔwa n'iadàmá,
n wá dezio kàle ní gbeu aa ɔtàu.
⁴ An fẽnda mé ní ká bùsupiwao,
an gâsa gbãa ã aa ziblèdo.
 N zia gâsa gbãa mé kè,
n kuaññɔ gupùnɛ, ké ní yeñzi yái.

⁵ Mmɛ ní ma kía ū ma Lua,
ni to Yakɔbu buiɔ zible.
⁶ N n báaao wi ɔpe wá ibeɛɔwa,
ní n tóo wi ɔzɔ wá wèlepíwa.
⁷ I ke ma sá málɛ a náaikɛo,
i ke ma fẽnda mé i ma bɔɔ.
⁸ Asa mímɛ ni wá sí wá ibeɛɔwa,
ni wida wá zangudeɔwa.
⁹ Lua, wiɔ n táasile gɔɔpii,
wiɔ n tɔbɔ láasai.

¹⁰ N beeo n ɔpèwá ní tò wí wá kú,
nilí bɔ ní wá zìgɔɔ lɔo.
¹¹ N tò wa pòɔbɔzákè wá ibeɛɔne,
ní tò wá zangudepiɔ wá póɔ nàaa.
¹² N ní gbá zé aa wá dede lán sâɔwa,
n wá fâaa buipâleɔ guu.
¹³ N ní gbé yìla àa'aa,
ni ài'e ní yíaa yá musuo.
¹⁴ N tò wá saedeɔ wá sɔsɔ,
gbé pó liaawázio wá láanikè.
¹⁵ N tò wa gɔ yää ū buipâleɔne,
gbé ìɔ midewẽe.
¹⁶ Miɔ kú ní wío gɔɔpii,

ma gεε g᷇ kpa ma wεi,
 17 ma láanikεnao ní ma s᷇s᷇nao yái
 ní ma ibεε pó aa ye tɔsiaο yáo.

18 Bee wá lé píi,
 baa kε n yái i sáwágou,
 mé wi ní bàakuawanɔ yá gbooo.
 19 Wá nòsε i liaamao,
 wi kε n zéwao.
 20 N wá wiwi n wá ká gu gbεgbondeu,
 n gusia zɔɔ kùaawá.

21 Tó wá Lua tó sáwágou,
 ge tó wa wedò dii zìlozi yääe,
 22 Lua a gí eie?
 Asa ɔmε wá nòsε yá d᷇ píi.
 23 N yái wá kú ga lézì gɔɔpii,
 wí wá dile lán sã pó wa ní kòlokpaɔwa.*

24 Vu, Dii! Akεa nle i'oi?
 Fεle! Nsu wá vüaa gɔɔpii.
 25 Akεa n mikpelìwεi?
 Wá wεnakεa ní wá wεtāao sàngu yà?
 26 Wa g᷇ ye bùsuti,
 wa g᷇ wúlea tɔɔle.
 27 Fεle dɔwálε!
 Mɔ ní wá misi n gbεkε yái.

45

Kia nɔsεle

1 Gb᷇ yenzide le pó Kole buiɔ dà.

---

* 44:23 Lom 8.36

² Yāna lé pipi ma sō guu,
ɔ́ málé lee bee da n̄ kío.
Ma lé na lán ladōn maa lákēbōwa.

³ N kefēnke dē gbēpiia,
n legbe'i ū na,
báaa pó Lua dàngu láaa v̄io.

⁴ Zigō pāsī, n̄ n̄ fēnda se n̄ loo
n kiakēgawi seela ū.

⁵ Di sō kpe gε zible n gawi guu
síana n̄ yázēdeo yái.
Yá pó ū dimá ke n̄ n̄ oplaa gbāao.

⁶ Kí, n kaɔ lé sōne,
a gē n ibeeɔ sō kú,
buɔ kwε n gbázi.

⁷ Lua, n̄yōɔ z̄lēa báawa goɔpiiε,
niɔ n kiakē lípana kúa yázēde ū.

⁸ N ye yázēdei, n̄ za vāigu.
A yái tò Lua, n Lua, n kpa kpala,
à pɔna písima dē n gbēɔla.*

⁹ Lí'ɔ gínana písi n̄ pɔkasawáwa,
mɔɔna'ɔ a n pɔ ke na
n kpé pó wa kéké n̄ wesa swaao guu.
¹⁰ Kí nēnɔeɔ ku n n̄ yenzideɔ guu,
n n̄ dafu kú n oplaa,
a Ofii bùsu vua zâblebɔɔ daa.

¹¹ Nēnɔena, swákpa n̄ ma!
N mae be n̄ n gbē yá su dɔaaneo.
¹² N kefēnke lé kí me lua,
misiileè, asa n diin aà ū.

---

* ^{45:8} Ebe 1.8-9

13 Tiideɔ mɔ gbadanɛ,
ɔdeɔ n aε wεeɛlɛ.

14 Kí nenɔepi zɔle kpea ní gawio,
wà vua ba kɛ aà pɔkasaɔwa.

15 Wàle mɔaànɔ kípiɛ
ní aà pɔkasa wɛsádeɔ daa.

Né wéndiapi mɔtenziɔ tɛaàzi,
aale mɔaànɔ aà kíi.

16 Wàle gérnɔ kibɛ,
wàle pɔnakɛ ní gulakeao.

17 N negɔeɔ gɔ n maeɔ gɛɛ ũ,
níyɔ n diledile kíac ũ dúnia guu píi.

18 Má tó n tó àɔ dɔ gbéɔgu láasai,
bui píi iɔ n sáaukpa gɔɔpii.

46

Lua kúwanɔ

1 Kole buis lɛ.

2 Lua mé wá ulækii ní wá gbāao ũ,
iɔ dɔwále gɔɔpii wá yooyeau.

3 A yái tó sɔ lí kéwáguo,
baa tó dúnia yà,

mé gbèsisiɔ kwè ísiau,

4 baa tó ípi sùka a fùlabò,
mé gbèsisiɔ dèe ní kɔfio.

5 Swa ku a í i mɔ ní pɔnao Lua wéleu,
Musude kúkii pó a kua adoapi.

6 Lua ku wélepiu, a gɔ bezia ũo,
Lua a dɔaàle gudɔleia.

⁷ Bui píi lé wiile,
kpalaɔ̄ lé bāde.

Lua pùna õ dúnia yò.

⁸ Dii Zigɔ̄de kúwanɔ̄,
Yakɔ̄bu buiɔ̄ Lua mé wá ulékii ũ.

⁹ A mɔ̄ Dii yâkeac̄ gwa,
lá à yâyia dúniawa.

¹⁰ ɔ̄me ï zì midɛ e dúnia léu,
ï sáɔ̄ ë'ɛ ï sɔ̄naɔ̄ suumpa,
ï tesɔ̄ sèngbaow̄wa.

¹¹ A ze t̄eee, ío dɔ̄ mám̄maa Lua.
Bui píi a ma káfi,

wa ma tɔ̄bɔ̄ dúnia guu píi.

¹² Dii Zigɔ̄de kúwanɔ̄,
Yakɔ̄bu buiɔ̄ Lua mé wá ulékii ũ.

47

Lua mé dúnia gbépii kíat u

¹ Kole buiɔ̄ lε.

² Bui píi, à ɔ̄taale,
à kúkuake Luaε n̄ gulao.

³ Asa Dii Musude kà wào aà vía v̄i,
dúnia gbépii Kíat zɔ̄n aà u.

⁴ A tò wa ziblè buiɔ̄wa,
a tò wa ɔzɔ̄ gbépiɔ̄wa.

⁵ A kpaalesèw̄ɛɛ,
wápiɔ̄ aà yenzide Yakɔ̄bu buiɔ̄ ìandâbɔ̄ ũ.

⁶ Lua fɛle, wàle gulakɛ,
Dii zea, wàle kâaepɛ.

⁷ A lesi Luaε, à lesiè,

à lesi wá Kíae, à lesiè.

⁸ Asa dúnia píi Kían aà ū.
A lesiè ní dðao.

⁹ Lua lé kible bui píiwa,
a zðlea a báa pó a kua adoawa.
¹⁰ Bui píi kpala blenaɔ lé kääa
ní gbé pó dë Ablaha ū Lua gbé ū,
asa dúnia kíacá Lua póe.
A deñla píi.

48

Sionaa Lua wéleε

¹ Kole buis̄ le.

² Dii zðo,
à kà wà aà táasile maamaa
wá Lua wéle guu,
aà gbèsisi pó a kua adoa musu.

³ Sionaa gbe kálæa maa,
a dë dúnia gbépiie pøna ū.

Kíia zðo wélepi* ku Sionaa gugbántoo oi.

⁴ Lua ku a gudžaklii guu,
a tò wa a dð aafia'eklii ū.

⁵ Ké kíaa ledoúkè,
ké aa mò léléiwà sānu,
⁶ ké aa è màa, ñ à dímá,
iwāa kà ní pøa ñ aa tilè.

⁷ Aa gð ní lualua o
lán nœ nɔwāwāke nawa.

⁸ N ní wiwi
lá gukpe iana i laatanaɔ gó'ilenaɔ wíwiwa.

---

* **48:3** Mat 5.35

9 Yá pó wá mà ñ wa wesiε
Dii Zìgɔde wá Lua wéle guu.
Lua wélepi kàle ào ku gɔɔpiiε.

10 Lua, wá kú n kpéu,
wále làasooke n gbékewa.

11 Lua, lá n tó fàaa e dúnia léu,
màa n táasilεa fàaa lɔ.

Ni yággɔ n gbéne a zéwa.

12 Siɔna gbèsisiðeo lé pɔnakε,
Yuda bùsu wéledeø pɔ kèna
yákpale pó ní këø yái.

13 A dɔdɔkɔwa à lia Siɔnai,
í a bii musu gudɔakii dasiø nao.

14 A a biiø tàasika ní a zegikiiø,
ké à e dau à siu ziadeøne.

15 Asa Lua dee de wá Lua ü gɔɔpii,
í dɔaawee e wà ge geð gékiiε.

49

Aizee náaikεad mísaiyáε

1 Kole buiø le.

2 Bui píi, à yáε bee ma,
dúnia gbépii, à swákpa,

3 kíaa ní táaaø,
ɔdeø ní taasideø píi.

4 Onoyá kú ma léu,
dɔa ku ma sɔu.

5 Má swádɔ yáasi yái,
mí polo mɔɔnlεa guu.

- ⁶ Má vĩakε yāpāsīgōo,
baa tó ma w  le   liaamazi.
- ⁷ Aa n   àize   n  ai v  ,
aa   n   oda   anad  .
- ⁸ Gb  e a f   g   n   a dee w  nioo,
a e p  e kpa Luawa    a   w  ni bo  o.
- ⁹ Asa gb   w  ni boa z  '  ,
  iz  e a f   bo ba  o.
- ¹⁰ A f   to a  o ku g  opiio,
a f   gi   a   w  si b  dale  o.
- ¹¹ Asa wa d   baa   n  na      ga,
m  saide   n   s  u      mide m  a   p  i  ,
aa   n   àize   t   gb  p  ale  ne.
- ¹² Baa k   w   n  z  la t   kp   b  su  ne y  a  ,
an mia a   de n   be   e g  opi  ,
an k  k  ii    e n   buiwa.
- ¹³ Gb  naz  n  a n   a b  ee  ke  o
  li   ku g  opiio,
a ta l  n   n  b  ow  a  e.
- ¹⁴ M  saide   l  aan we,
m  a  e l   n   gb   p   t   n   ia  i  .
- ¹⁵ Aa si b  dau l  n   s  o  wa,
ga m   a   de n   d  d  ana   ,
m   g  b  ma  a   kiblem   zia.
An me   yaik   miau,
aa   kp   v   l  o  .
- ¹⁶ Ama Lua a ma w  ni si b  dawa,
i g  b  akp  amazi.
- ¹⁷ T  o g  b   l   g   o  de   ,
m   a   be t   l   nak  ,
n  su to    k  ne y  e   o  ,

18 asa a a kee e sε taò a gagoo,
aà àizeeo e péleaàzio.

19 Baa tó à azia d᷇ èfääide ū a wēnigoo,
mé wà aà sáaukpà aà namablea yái,

20 a ta a dezis kíi,
a wesí gupuale bau lō.

21 Gbēnazína ní a beeekeo,
tó aà wé i kēo,
a ta lán nòbocowäe.

50

Lousisia sīana

Asafa le.

1 Dii Lua Gbāapiide lé yâ'o,
àle lezu dûnia gbézi
za iatēbilekíi e a gēkpēukíi.

2 Lua gawi bîle Sīna,
wéle pó a kefenke bôlei.

3 Wá Luapi lé mó, aó ku kílikilio.
Té pó i kúmá kú aà ae,
zàa pâsi liaaaàzì.

4 Ale lezu musudeo ní zíldeozi,
ké à e yâkpaleke ní a gbé.

5 A mè: A ma yâmanao kâaamee,
gbé pó ma bàa kúñno sa'oa yái.

6 Lua mé yâkpalekena ū,
musudeo i aà yâke a zéwa kpàwaké.

7 A ma ma gbé, má yâvî mà oé,
Isailio, má bôbôáno,
mámëmaa Lua á Lua.

8 Málé zoadowá á sa'oa yái,

asa i sa pó wĩ a pó káteu à tékũ oa kɔsɔkɔsɔ.

⁹ Má zuswana pó kú á kpàsau ni vĩo,
ge ble pó kú á kaau,

¹⁰ asa sèanɔbɔɔá ma póɔnɛ
ní pɔtuo wai pó kú sìsì píi musuɔ.

¹¹ Má gbè musu bãɔ dɔ píi,
mé sësao pɔkelenaɔ ku ma pó ũɛ.

¹² Tó nɔa lé ma dɛ, má oéo,
asa máme má dúnia vĩ ní a pɔɔ píi.

¹³ Mi zuswana nɔɔ so yà?

Mi blesana au mi yà?

¹⁴ A sa'oa ma sáaukpaa ũ,
à lé pó á kè ma Musudewa fiabo.

¹⁵ A lëzumazi taasikɛgɔɔ,
mí á bɔu, í ma kpela.

¹⁶ ♂ Lua ò vãi kɛnɔnɛ:
Akéa álé ma yádileaɔ dɔdɔi,
mé ma bàakuaníño yá dɔ á lëui?

¹⁷ A ye ma yádanɛio,
a ma yáɔ kpà kpɛ.

¹⁸ Tó a kpái è, i aà kɛ á gbé ũɛ,
mé á bàà ìɔ kú ní gbásikɛnaɔ.

¹⁹ A legbe'i vãi,
mé i lenakasané.

²⁰ I zɔlɛ ní á gbédo tóo,
mé i á da né bɛɛbo.

²¹ A yá beeɔ kè õ má nílɛ.
Alé e má deáwaɛ,
ãma má zɔadɔwá, mí bɔbɔáño.

²² A gbé pó ma yá sàáguɔ

à yápi ma.
 Tó màan sɔo, má á taitai,
 gbée a e á siao.
²³ Gbé pó sa'ða ma sáaukpaa ũ
 ade ma kpelàε,
 àlε ma gba zé mà ɔlɔε
 lá mi gbéɔ suabaε.

51

Sùuugbεaa Luawa

¹⁻² Lε pó Davidi dà gɔɔ pó ãnabi Natã gè aà kíi aà
 gbásíkεa ní Basebao gbea.*

³ Lua, wénadõmee n gbékε guu,
 ma tàaeɔ midε n maa zɔɔ yáí.

⁴ Ma gbási woloa mà gɔ wásawasa,
 ma duuna kεa mímiɔ.

⁵ Má a tàaeɔ dɔ sa,
 ma duuna lí sãmaguo.

⁶ Mmε ma duunakènε,
 ma yá pó ní yeio kε.

Tó n felεa ní yáø, n yá aɔ naε,
 tó n yádàmala, n yá aɔ zevi.†

⁷ Za ma da nòseu má vãi,
 má duuna vĩ za ma igççε.

⁸ Nòsemaa mé i kangu,
 ɔnɔ damee ma sɔ guu.

⁹ Ma zu'o ní saoo mà zé wásawasa,
 ma nòse pípi mà gɔ púnlávlã.

¹⁰ To mà pɔnakε ní yaalɔo,

---

* ^{51:1-2} 2Sam 12.1-15   † ^{51:6} Lom 3.4

to ma wá pó n̄ bùsa wee.

¹¹ Nsu ma duuna yādāo,
ma yāvāiō bō dile píi.

¹² Lua, n̄səpuā dāmēe,
ea to ma sō àō dilea.

¹³ Nsu ma vūaaō,
n̄su n̄ n̄ Nisīna siao.

¹⁴ Ea to ma pō ke na
ké n̄ ma suabà yái.
To p̄oeā maa d̄aaamēe,

¹⁵ mí n̄ yá dada vāikēnaōne,
duunkēnapīō i ea zēnno.

¹⁶ Lua, ma bō gbēdēa yáu,
mí lēsi n̄ yākēa a zēwa musu,
Lua ma Suabana.

¹⁷ Dii, ma gba lé,
mí n̄ tāasilē.

¹⁸ Sa'oa lí kēnē nao,
tó bee no, dō má ò.
Sa pō wī a pō kátēu à tékū lí kānguo.

¹⁹ Sa pō málē oma mē n̄sēniē ū,
nilī saka n̄sēniē sùuudeguo.

²⁰ Lua, èfāaike Siōnaē n̄ p̄oeā maa guu.
Yelusalē ū bīi gba gbāa.

²¹ A gbeā sa'oa a zēwa a kangu
n̄ sa pō wī a pō kátēu à tékūo,
wi sa'o n̄ swanaō n̄ gbagbakīwa.

52

Ode Ílandaa

¹⁻² Le pó Davidi dà gɔɔ pó à gè Aimeleki bε, õ Edɔú gbé
Doegu ge ò Saulue.*

³ Negõna, Lua gbékε ku gɔɔpiie,
àkea níle Íanadã n yãvãioi?

⁴ Niç lekooleká gbécozi gɔɔpiii,
n lé na lán gẽ mibobowa,
ni gbéo gbázïna zõò.

⁵ N ye vãi de maala,
εetoa i kene na de sianaa.

⁶ N ye gbékaalæa yái,
mɔafili mé dɔ n léu.

⁷ Lua a n kɔ'e e gɔɔpiie,
a n kũ bɔnnɔ n kpéu,
a n wo, i n kẽ gbé béεɔwa.

⁸ Tó gbémaao è, vĩa a n kú,
aai n láanikε aa mε:

⁹ Gbé pó i Lua si a mísina ūo gwa!
A a àizee zõõ náaikè,
à ḡb̄gb̄aaade û gbékaalæa yá musu.

¹⁰ Mapi sõ má dε lán kù lásiade pó kú Lua uawa,
má ze n Lua gbékεo gɔɔpiie.

¹¹ Máo n sáaukpa gɔɔpiii yá pó n kε yái,
má n tɔbɔ n yãmanao wáa kε n maa yái.

* **52:1-2** 1Sam 22.9-10

53*Mísaidé ya'oa**(Soú 14)*¹ Davidi le.² Mísaidé i o ní sō guu Lua kuo,
aa ñókpà, an yákéa väi,
yámaakéna kú ní guuo.³ Za musu Lua i wéte gbénazinaozi,
i gwa tó gbéé ñno kà a kái weelea.⁴ Aa sásá píi aa gò dòosai míomíi,
yámaakéna kú ní guuo, baa do.*⁵ Väikénao wé lí gu'eo lé?
Aaí ma gbéé mómo lán úwa,
aali lezu Luazio.⁶ Via ní kú maamaa,
via póo ku we sōo.
Lua tó gbé pó lèlewáo gò káléa geo ū,
a widàmá ké Lua gíñzi yái.⁷ Lua, bɔ Siɔna mɔ n̄ Isailio suaba!
Tó Lua sù ní a gbéé ní pá ziu,
Yakɔbu buiɔ pɔnaké,
Isailio yáalɔ.**54***Gbé pó wàlè ladawà wabikéa*¹⁻² Le pó Davidi dà gɔɔ pó Zifideo ge ò Saulue aa mè
Davidi uléa ní bùsuu.*³ Lua, ma suaba n tó yái,

---

^{*} **53:4** Lom 3.10-12   ^{*} **54:1-2** 1Sam 23.19, 26.1

yásimanɔ́ n̄ n̄ gbāao.

⁴ Lua, ma wabikɛama ma,
swákpa ma yã'oai.

⁵ Asa buipâleɔ́ fèlɛmanɔ́ε,
gbé pásípiɔ́ lé ma wε,
aali Lua yādao.

⁶ Lua mé ma dɔnlɛde ũ,
Dii mé ma wẽnikũna ũ.

⁷ Gbé pó lé ma wεɔ́ vãi sɔaamá,
n̄ n̄ bãdɛ n̄ náai yáí.

⁸ Má sa'oma n̄ ma pɔeãoε,
má n̄ tɔbɔ́ Dii, asa n̄ maa.

⁹ A ma bɔ́ ma yooyea píi guu,
a tò ma tidò ma ibeeɔ́la.

55

Wabikɛa Luawa kua iadama guu

¹ Davidi le. Wí sí n̄ kúuɔ́ε.

² Lua, ma wabikɛama ma,
nísu láka ma yáao.

³ Swáse ma yáí, ní wea,
ma làasoo lìaa ma gɔ́ bíli guu,

⁴ ma ibeeɔ́ yã'oa n̄ gbẽvãiɔ́ wεbiiaao yáí.
Asa aale taasi daae,
aa ma kūa n̄ kpẽnɛo.

⁵ Sɔ́ kɛmagu,
ga tòlobi zùmagu.

⁶ Vía ma kū n̄ lualuaao,
iwāa pásí kà ma pɔa.

⁷ Tó má gásia vĩ lán felenawa,

má vua gé kámaboiε.

⁸ Má bàale gé zàzāε,
mí ge zõle guwaiwaiu.

⁹ Má wã ge ulékii weεle,
ké zàařian gbää su ma leo yái.

¹⁰ N ní fu Dii, n ní yá yäälené,
asa má è zɔa ní sòleo kú wá wéleue.

¹¹ Aař kpálεke bii musu fääne ní gwääsinao,
yävää ní yá gbääo di wélepiue.

¹² Gbëdëde a yá mé wélepi pà,
gbääamɔané ní mɔafilio lí kέle a gääeo.

¹³ Tó ibee mé lé ma we yää, a sǎo,
tó ma wèle mé fèlemanɔ, má ulεèe.

¹⁴ E'e mpi! N gbé pó wá sáa,
ma gbëdo pó dε ma gbëna ūea?

¹⁵ Wi faaibo ní kõo yää nana,
wiɔ tækõi dasi guu Lua uaa?

¹⁶ Ga a zāmake ma ibeeone,
aai si bedau ní gbäägɔɔ,
asa väi zõlekii è ní guue.

¹⁷ Mapi sɔ mi lezu Luazi,
ɔ Dii ĩ ma suaba.

¹⁸ Kɔɔ, fääne ní oosio
miɔ a yä'ɔmaɔ bɔleè ní aauo,
ɔ ĩ ma yäma.

¹⁹ Baa ké ma ibee dasi, aali ma leo,
Lua ĩ ma bɔ sòleu aafia.

²⁰ Luapi ĩɔ zõlea báawa gɔɔpiie,
a ma yäma, i widamá.
Aali nòselileo, aaliɔ aà vĩa vĩo.

21 Gb pi   w  a n  a gb ,
   b  l dou  p  aa k  n  k o kp .
22 I na o n  w  a l n z wa,
  ma s le l asoo m  k  a  s u.
 I l nakasan  p ipai,
  ma yaal ma ba da b  ue.

23  z  Dii  n y ' ma i, i  n k  a,*
 ili t  g  ma  f  ba o.

24 Gb dena n aisaidepi  n g   guo leo.
 Lua, n y  to aa si b da g  ou.

Mapi s  m  o n n ai v .

56

Ziakpaa Luawa

1 Le p  Davidi d  g   p  Filit  a  k  Gata.*

2 Ma w nagwa Lua, w le p a,
 w   z kaman  w   iada  g  pi e.

3 Ma kp kpanapi  i  p a g  pi e,
 an wala y  i a le z kaiman .

4 T  v ia l  ma k , m  n n ai v .

5 M  Lua t asile y   p  a   y  i,
 m  Lua n ai v , m  v ake .
 B  g  naz na a f  k m  i?

6 Aa i  ma y   k aanlabo g  pi e,
 aa i v i l kp a m zi.

7 Aa i s le da, aa i u em  e,
 aa i ma kp kpa, aa i ye ma d .

---

* 55:23 1Pi  5.7   * 56:1 1Sam 21.13-15

⁸ Lua, n̄su to an gb̄e b̄o,
gb̄epiɔ̄ ne n̄ p̄kūmao.

⁹ Ma b̄àalè liaaliaaaɔ̄ yāda,
ma w̄'ika n̄ t̄una guu.

A ku n̄ taala guuo l̄é?

¹⁰ Tó ma lezù Luazi,
ma ib̄eɛɔ̄ kp̄ekpa,
m̄í d̄ɔ̄ k̄é à yās̄imano.

¹¹ Má Lua táasile yá p̄o a ò yāi,
ao, má Dii táasile yāpi oa yāi.

¹² Má Lua náai v̄i, má v̄iak̄eo.
Bó gb̄enazina a f̄ɔ̄ k̄emeei?

¹³ Lua, má l̄é p̄o má k̄emao fiabo,
má sáaukpa sa'oma.

¹⁴ Asa n̄ ma si gawa,
n̄ ma gbá v̄l̄í miɔ̄n p̄asiā,
k̄é m̄àɔ̄ b̄ennɔ̄ gupua p̄o ĩ w̄eni kp̄amáu.

57

Wiilea Lua Musudewa

¹ Le p̄o Davidi dà ḡo p̄o à b̄àalè Saulue à ûle gb̄e'eu.*

² W̄enad̄mee, Lua, w̄enad̄mee,
asa m̄ime m̄i nanzi.
Ma sc̄lo n̄ kúlukulunau
m̄i b̄o ga l̄ézi.

³ Mál̄e wiilea Lua Musudewa,
Lua ĩ ma yá p̄i b̄oolek̄eme.

⁴ A to d̄onle b̄o za musu à ma suaba,
a z̄oad̄o gb̄e p̄o aale peacwa.

---

* ^{57:1} 1Sam 22.1, 24.3

A a gbẽke n̄ a náaiyão kẽmee.

⁵ Má kú n̄ò̄musū sò̄ū,
ma gõ wúlea wàī guu.
Gbépī léna na lán fẽndawa,
an swaa d̄e lán sõnā ge kāwa.
⁶ Lua, n̄ n̄z̄ia t̄b̄o e a z̄ma,
to n̄ gawi li dúniaa píi.

⁷ Aa baikpàmee ma tá'a'oz̄eu
õ ma gõ yeel̄ea,
aa εyȭ ma ae õ aa zù εpiu.

⁸ Ma sõ dil̄ea Lua, ma sõ dil̄ea,
má lesi mà n̄ táasile.

⁹ Ma nis̄ina, su!
Ma mɔ̄na n̄ ma domao, vu!
Mí gbãakpa gud̄azi.

¹⁰ Dii, má n̄ sáaukpa buī guu,
má n̄ táasile gbé̄n̄e.

¹¹ Asa n̄ gbẽke z̄ȭ z̄ȭma,
mé n̄ náai z̄ȭ luab̄epuanawa.

¹² Lua, n̄ n̄z̄ia t̄b̄o e a z̄ma,
to n̄ gawi li dúniaa píi.†

58

Gb̄ev̄áī kaa Luawa

¹ Davidi l̄e.

² Gb̄aadé̄, i yã'o a zéwaa?

I yákpal̄ek̄ n̄ gb̄é̄ a zéwaa?

³ I yá̄ kolea wàaipa á sõ guu,

---

† 57:12 Soúñ 108.2-6

i gbãamɔ̄ gbé̄nɛ̄ á bùsuu.

⁴ Gbẽvãiɔ̄ sásãa za n̄ igɔ̄ɔe,
eēdeɔ̄ ɔ̄kpaa za n̄ da n̄sueue.

⁵ An legbe'i de lán ml̄ē sewewa,
aa de lán kyá̄ pó̄ a swá̄ kákawa,

⁶ asa iili a kɔ̄'ona kule'ɔ̄ mao,
iili a weliaanede gɔ̄i eo.

⁷ Lua, n̄ n̄ swaa é'ené n̄ léu,
Dii, n̄omusupiɔ̄ kãnkãnaɔ̄ wolo,
⁸ aai gẽzea lán i báaleawa.

Tó aa sagòle, n̄ n̄ kao é'e.

⁹ Aa giigaga zéu lán kòlo lé'iwa,
aā de lán né pó wa i gè, i laté eowa.

¹⁰ E lè yàa miɔ̄n té ào gé oo wâi,
gbẽvãiɔ̄ gẽzea n̄ ianaoe.

¹¹ Tó gbëmaaɔ̄ è Lua tɔ̄síné gbẽvãipiɔ̄wa,
mé aa n̄ gbá pípi n̄ n̄ auo,
an pɔ̄ a ke na.

¹² Gbé̄ i me: Gbëmaaɔ̄ ài vi fá!
Lua ku, i yákpaleke dûniau.

59

Ma si ma ibeēowa

¹ Lε̄ pó Davidi dà gɔ̄ pó Saulu gbé̄ zì aa aà dâdâ aà
bε̄ aa aà de.*

² Ma Lua, ma si ma ibeēowa,
ma bɔ̄ gbé̄ pó félémanɔ̄ guu.

³ Ma si vâikenaɔ̄wa,

---

* ^{59:1} 1Sam 19.11

ma bɔ̄ gbɛ̄dɛnacɔ̄ ɔzì.

⁴ Gwa, aale ma kpakpae,
gbé pásìɔ̄ lé sòlekemano.

Dii, mi tàae ge duunakenéo,

⁵ mi zāné yāewao,
ɔ̄ aa kú n̄ naaamanɔ̄ sɔ̄uo.
Ma węgwa! Fεlε mɔ̄ dɔ̄malε!
⁶ Mpi Dii Lua Zigɔ̄de, Isailiɔ̄ Lua,
fεlε iada bui píwa.
Nsu bɔ̄nkpede vāipicɔ̄ węnagwao.

⁷ Aāl εa su oosi lɔ̄, aāl węle keelε,
aāl h̄eekεa lán gbɛ̄wa.

⁸ Gwa, an lé'i lé tɔ̄,
fēna kpá n̄ léu.
Aāl mε n̄lε n̄ yāmao.

⁹ Mpi sɔ̄ Dii, ni n̄ yáalɔ̄,
ni bui píi láanikε.

¹⁰ Lua ma gbāa, ma wé dɔ̄nzi,
mímε n̄ ma aafia'ekii ū.

¹¹ Lua a dɔ̄aamee a gbɛ̄ke guu,
a to mà tidɔ̄ ma węlepiɔ̄la.

¹² Dii wá sèngbao, n̄su n̄ n̄ dεdεo,
ké an yá su sã ma gbɛ̄guo yái.
To aa olo'olobo,
ní n̄ kwé n̄ n̄ gbāao.

¹³ Yá pó̄ i bɔ̄ n̄ léuá duunaε.
To an tòe n̄ pui,

asa aāl legbɛ̄ pã̄ε aāl gbé ká.

¹⁴ N̄ n̄ midε n̄ pɔ̄kūmao,
n̄ n̄ bã̄dε, aasu wàc ku lɔ̄o.

Gbé pó kú e tóolé léwao i dō
Lua mé lé kible Yakobu buiowa.

15 Aaĩ ea su oosi, aaĩ wéle keele,
aaĩ hékéa lán gbéwa.

16 Aaĩ liaaliaa wà poblea weelé,
tó aai kão, aaĩ gbokée.

17 Mapi sō má lesi n gbää yá musu,
má gulake koo n gbéké yá musu,
asa míme ní ma aafia'ekii ū,
míme ní ma ulékii ū taasikegcozi.

18 Lua ma gbää, má n táasile,
asa míme ní ma aafia'ekii ū,
ni gbékékemee.

60

Wá zible ní Lua gbäao

1-2 Lé pó Davidi dà gō pó à zikà ní Sili pó kú Mesopotami bùsuu ní Zoba bùsuu, ñ Yoabu sù à Edé ñ dède Guzule Wisideu gbéon òaasoso lee kuepla (12.000).*

3 Lua, n pò páwázi,
n opewá n wá vúaa,
ea okawázi sa.

4 N tò wá bùsu lúa e à pàa,
ea nì a gbe tata, asa à gò looaε.

5 N tò n gbé yá zí'ū è,
n í gbää kákawëe ñ wa pápazea.

6 N dàlapoo dà n viakenaone
ké aa e bo gbé ka lézi.

---

* **60:1-2** 2Sam 8.13

⁷ Wewá, wá suaba ní n gâsa gbâao,
ké wápi o n gbé yenzide o wá e bo.

⁸ Lua yâ'ò za a kúkii à mè:
Má Sike ũ kpaale n tidøaňlao,
mí Suko guzule kpámá.

⁹ Galada bùsuá ma pôe,
Manase bui o bùsuá ma pôe,
Efai ù bui o bùsuá ma mò fùa e,
Yuda bùsuá ma lípanae.

¹⁰ Møabu o bùsuá ma zion zu'obøe,
mi a kyale kâle Edø ũ bùsuwa,
mi kúkua dø Filitë o bùsuwa.

¹¹ Dém e a gëmano wéle bïideui?
Dém e a døaamee e Edø ũ bùsuui?
¹² Lua, mé i ke n gbé pô n wá vüaa
nilí bo ní wá zìgõ o lbo bâasio.

¹³ Ðawá wá ibee o yâ musu,
asa gbénazina gbësuabaa á pâe.

¹⁴ Wá zible ní Lua gbâao,
ñme a ñzõ wá ibee o wa.†

61

Kia wabikea Luawa

¹ Davidi le.

² Lua, swâse ma wiileai,
laaid o ma wabikeawa.

³ Kua za tçole léwa ma lëzùnzi.
Ma sô lë wo ñ ma n sisi.

Gëmano gbësi pô a lesi demala kîi.

⁴ Asa míme ní ma aafia'ekii ü,
ma kalanga gbâa ü ma ibee o ae.

† **60:14** Soũ 108.7-14

⁵ Má ye màɔ̄ ku n ua gɔɔpiiɛ,
míɔ̄ sɔlɔ̄a n kúlukulunau.
⁶ Lua, asa n ma legbɛane mà,
ɔ̄ n gba pó ni da n vĩakənaɔne dàmee.

⁷ Kíá wẽni dɔ̄è n mɔgalao,
to aà ka a gɔɔwa.
⁸ Aàɔ̄ kpalaible n dɔ̄a guu gɔɔpii,
n àà dɔ̄a n gbɛke n náaio yái,
⁹ míɔ̄ n táasile lá gu lé dɔ̄,
míɔ̄ lé pó má kèma fiabo gɔɔpii.

62

Lua mé ulékli ū

¹ Davidi le.
² Lua ado mé tò ma sɔ̄ dilɛa,
ɔ̄mɛ i ma suaba.
³ Ómɛ ma gbəsi ū, ma Suabana ū.
Mi gbãa'ewà, má fu bauo.

⁴ Gén ūma áɔ̄ ãna'ãna gbéwai?
A aà nɛ lán ḡi yeeleá ge kaa ziwa yà?
⁵ Aà goa a tía lé ɔ̄ álé kpaaí,
eetoa mé i keé na.
I samaa'o gbéé n léoε,
ɔ̄ i n ká á sɔ̄ guu.

⁶ Lua ado mé tò ma sɔ̄ dilɛa,
asa aàpi ma wé dɔ̄i.
⁷ Ómɛ ma gbəsi ū, ma Suabana ū.
Mi gbãa'ewà, má fu bauo,
⁸ Ma aafia n ma bεεεo i bɔ̄ aà kíiɛ,
ɔ̄mɛ ma gbəsi gbãa ū,

ɔmε ma ulɛkii ũ.

⁹ Gbɛ̄o, ào aà náai vĩ gɔ̄p ii,
à á sɔ̄ wɛ̄è, ɔmε wá ulɛkii ũ.

¹⁰ Gbɛ̄naziñao dε lán lé'ianawaε,
an kee náai vĩo.

Tó wà n yɔ̄ kiloowa,
ampii aao dε fauunnɔ̄e.

¹¹ Asu gbɛ̄ble'ɔ̄a náaikeo,
ásu íanadã n kpái pɔ̄oo.

Tó á àizee lé kɔ̄,
ásu to à á sɔ̄ bleo.

¹² Yá mèndo Lua ò,
yá mèn plaε beeɔ̄ má mà:
Lua mέ gbāa vĩ,
¹³ mέ mpi Dii, mímε n gbɛ̄ke vĩ,
ɔ ni flaboo baadeε a yâkeawa.*

63

Lua nidεa

¹ Le pó Davidi dà gɔ̄ pɔ̄ a ku Yuda gbáau.*

² Lua, ma Luan n ũ,
málε n aεya,
ma nisina yenzi,
málε n nidε
lán guwaiwai pó lé i nidεwa.

³ Ma n e n kúkii,
ma n gbāa n n gawio gwà.

⁴ N gbɛ̄ke maameε dε wẽnia,
a yái n tásilea aɔ̄ dɔ̄ ma léu.

* **62:13** Mat 16.27, Lom 2.6, Zia 2.23   * **63:1** 1Sam 23.14

⁵ Máo n sáaukpa e ma wẽni léu,
má œse musu mà n sísi.

⁶ Má ká lá wĩ nòò bóo gbẽ wà kãwa,
n táasilea aó dó ma léu n̄ gulakæao.

⁷ N yá i dɔmagu ma wúlekii,
mi làasookæma gwääsina.

⁸ Málé lesi sc̄l̄a n̄ kúlukulunau,
asa mím̄e n̄ ma dɔnl̄ede ū.

⁹ Ma nis̄ina yenzi,
n̄ ma kūa n̄ oplaa.

¹⁰ Gb̄é p̄ó aale ma w̄eɔ mid̄e,
aa si t̄ɔle n̄onau.

¹¹ Lua a to wà n̄ d̄ed̄e n̄ f̄endaoe,
aai ḡḡ gb̄egbonaɔ̄ ble ū.

¹² Kí sõ a p̄o a ke n̄ Luawa nao.

Gb̄é p̄ó mè amɔɔma Lua á s̄ið
aɔ v̄iv̄i n̄ p̄onaoe,
εeðeɔ̄ sõ an lé a ḡḡ kpaañae.

64

Ma si gb̄ev̄aīwa

¹ Davidi le.

² Lua, ma aaukea wii ma,
ma b̄o ma ib̄ee p̄ó má n̄ v̄ia v̄iɔ œzi.

³ Ma si gb̄ev̄aī lekpaañamaziwa,
ma b̄o v̄aik̄enaɔ̄ zoau.

⁴ Aāi n̄ lé keke lán f̄endawa,
aai yāp̄aš̄i o lán kazuawa.

⁵ Aāi ye láu aa t̄aaesaide gb̄a,
aai aà pá kãndo, v̄ia lí n̄ kūo.

⁶ Aāi tékpak̄o n̄ v̄aik̄ea guu,

aaĩ bai pó aale kpánéo yá'o.
 Aaĩ mε: Gbẽe a wá eo.
⁷ An vãi lekpaaĩa kõsè aa mè,
 lé pó wá kpàai bòlei.
 Gbẽnazïna nòse guu yáo asii zõo.

⁸ Ama Lua a ní gbá ní kao,
 a ní ke'ia kándo.
⁹ A tó yá pó aa ò wí ní musu,
 gbé pó ní é píi iø mike déüdeü.
¹⁰ Via a gbépii kú,
 aai Lua yâkæao galikε,
 aaiø zì pó a kèo tàasi kú.
¹¹ Gbẽmaao pø a ke Diiwa na,
 aa naaàzi,
 nòsepuadeø aà táasile mípii.

65

Bui píi wé dø Luazi

¹ Davidi lε.
² Lua, à kû wà n táasile Siønaε,
 wi lé pó wa kèmao fiabo.
³ Lá ni gbé wabikεa ma,
 bui píi a wi danlaε.
⁴ Wá yâvâiø làasoo wá kû gbää,
 ñ n wá tàaeø kèwá.
⁵ Báaaden gbé pó ní sè
 n gëaànø n ua ü.
 N kpé pømaao wá ká,
 n kpé pó a kua adoapi.
⁶ Ni wewá a zéwa ní yâbønsaekεao,
 Lua wá Suabana.

Za dúnia léwa ní ísia baaleo
gbé wé dɔnzi.

⁷ N gbāa daa ula ū,
n gbèsisiō kè ní n ikoo.

⁸ Ni ísia ní a ísɔɔ kɔfio kpálε,
ni buipáleɔ zɔa midε.

⁹ N dabudabukεa dí gbé pó kú tɔɔle léwa,
wí guladɔma za latɛbilekii ní a gɛkpεukii.

¹⁰ Ni laaidɔ dúniaawa,
ni tákake tɔɔleε.
Ni aà gba í, n swaɔ pai ní Ío,
ni to blewena kε, asa màa n zεð.

¹¹ Ni idagua e bugbaanaɔ pa,
ni guɔ foofɔ ní louo,
ni báada pó pó bɔlεu.

¹² Ni èfääida buaziu wẽ ní wẽo,
ble níside i kwε n iau.

¹³ Sësao dädákεkii sëbɔlɔ kε,
sìsiō pɔna ula dà.

¹⁴ Pɔtuoɔ lǐ dädákεkii la,
blewena daa gua sìsípɔleu.
Wàle wiile ní pɔnao, wàle lesi.

66

Lua sáaukpaa

¹ Dúnia gbépii, à guladɔ Diiwa,
² à lesi aà tɔ gawi yá musu,
à aà táasile à aà tɔbɔ.
³ A o Luaε: N yákεaɔ i dimá,
n gbāa zɔɔ i to n ibεεɔ vlānau.

⁴ Dúnia gbépii i kúlenε,
aañ n táasile aa n tɔbo.

⁵ A mɔ Lua yâkeao gwa,
yá pó a kè gbénazinənε i diwá.

⁶ A ísia lĩ gugii ū*
aa bùa swawa kèsε.†
Wà pɔnake aà yá musu.

⁷ Iɔ kible ní a gbāao gɔɔpii,
aà wé iɔ ku bui píiwa.
Swágbāadeo su dɔeaànɔo.

⁸ Buipáleo, à wá Lua sáaukpa,
aà táasilε aà dɔ á léu.

⁹ Iɔ wá wëni dɔawëe,
ili tó wa kpaguao.

¹⁰ Lua, asa n wá yɔ,
n wá baasa lán ánuṣuwa.

¹¹ N ɔewano gukpaoloonau,
n wá wó wí nì aso gbiao.

¹² N tò wà ɔzɔzɔ wá mikpεi,
wà té dìwëe, i wá kú wá nɔε,
ɔ n mɔwanɔ gu namadeε beeū.

¹³ Má mó n ua ní sa pó wí a pó kátεu à tékú obɔo,
má lé pó má kèmeao flabo,

¹⁴ yá pó bò ma léu ma taasikεgɔo.

¹⁵ Má sa'oma ní pó mɛkpaaɔ,
má sãsakaoɔ kpasane,
mí n gbagba ní zuswanaɔ ní blesanaɔ.

---

* **66:6** Bɔa 14.21   † **66:6** Yoz 3.14-17

¹⁶ A gbé pó á Lua vĩa vĩo, à mɔ ma,
mí yá pó a kèmee oé.

¹⁷ Ma wiilèwà,
aà tásilea dɔ ma léu.

¹⁸ Tó má yāvāi kūa ma sɔu,
dɔ Dii gí ma yāmai.

¹⁹ Ama à ma yāmà,
ɔ à ma wabikéa sì.

²⁰ Má Lua sáaukpa,
i gí ma wabikéa maio,
i gí gbékekeimeeo.

67

Báaa gbéaa Luawa

¹ Lε pó wí sí ní kúue.

² Lua, wá wénagwa,
wá węgwa, ní báaadawágu,

³ ké dúnia gbépii n zé dɔ,
bui píi i dɔ lá ni gbé suaba.

⁴ Wa n táasile Lua,
gbépii a n táasile.

⁵ Bui píi a pɔnake, i gulake,
asa ni yákpaleke ní gbé o a zéwa,
ni dɔaa buiɔne píi.

⁶ Wa n táasile Lua,
gbépii a n táasile.

⁷ Tɔole a blékε,
Lua wá Lua a báaadawágu.

⁸ Lua a báaadawágu,
gbépii i vĩakε e dúnia léwa.

68

Lua zɔ̄ke

¹ Davidi le.

² Lua lé fele, aà ibeeɔ́ lé fāaa,
aà zangudeɔ́ lé bàaleɛ.

³ Lá súele i gẽ ní īanao,
kené màa, Lua,
lá zó nísi i yɔ́ té saε,
vāikenaɔ́ midε n ae màa.

⁴ Gbēmaaɔ́ sɔ́ aa pɔ̄nake,
aa yáaloLua ae,
aa vīvī n pɔ̄na zɔ̄o.

⁵ A ləsi Luaε à lémawà.
A di luabepuana kpe, à aà tɔbɔ.

Aà tón Dii, à kúkuake aà ae.

⁶ Kua aà gu pó a kua adoa guu,
Luaá toneɔ́ maeε,
gyaaɔ́ zennɔdeeε.

⁷ Lua i bekpa zìloɔne,
i zìzɔ́ bɔle à ní da namau.
Swāgbāadeɔ́ sɔ́ aa ku gugiiue.

⁸ Lua, ké n dɔaa n gbéɔne,
ké n beeleinɔ́ guwaiwaiu,
⁹ tɔɔle lùalua, lou kwè n ae,
n Lua pó n yā'ò Sinai gbe musu,*
Lua, IsailioLua.

¹⁰ Lua, n èfāai pisiñé kɔsɔkɔsɔ,
ɔ n ní bùsu kpeεna gbà gbāa.

¹¹ N gbéɔ zìle a guu Lua,
n wénadeɔ́ gbà pó n maakea yái.

---

* **68:9** Boa 19.18

12 Dii yã'ò,

ɔ bíla gò àa baokpanaɔ û.

13 Kíac ñí ñí zìgɔɔ lé tìlè kpakpa,
gɔε pó gɔ bòouɔ lè ñí pò kpaalε.

14 Baa ké a i sã kaaɔ sɔɔu,
ánuṣu kú ma felena gâsiaa,

a káɔ lè tèkε lán vuawa.

15 Ké Gbāapiide kíac fàaa,
aa lì tɔɔlea lán Zalamɔ gbè nεεziwa.

16 Basana gbèsiṣi dε a kiniɔla,
Basana gbèsiṣi misonaɔ dasi.

17 A gbè misonaɔ, bóyai álε wεbii
gbe pó Lua sè a kiblekii ûwai?

Dii mé aɔ ku we gɔɔpii.

18 Dii sɔ̄goɔ lè vio, à kà miliɔ do.
Dii bɔ̄ò za Sinai,

à mò pìla a gu pó a kua adoau.

19 N dèdε musu ñ zìzɔɔ, †
n gba sì gbéwa falu û,

baa swágbaadeɔ,

ɔ n zɔ̄lε we, Dii Lua.

20 Wà Dii sáaukpa, Lua wá Suabana,
ɔ wá aso kùawéε lá gu lè dɔε.

21 Wá Luaá Lua pó ì gbé suabaε,
Dii Lua mé ì wá bɔ ga lézì.

22 Lua a a ibεεɔ mi wíwiné,
gbénazin mikã dòe pó aa té ñí duunawao.

23 Dii mè: Má á bɔle Basana bùsuu,
má á bɔle ísia titiu,

---

† 68:19 Efε 4.8

²⁴ ké à á gbáo pípi ní á ibeeo auo,
á gbéo lénao i ní baa ewà.

²⁵ Lua, wa n gbéo è aa dòdòkówa,
ma Lua ma Kíá, aale mó n kúkíi.

²⁶ Lésinao døaaa, połenaø te zá,
wéndia sésémpanaø ku guo.

²⁷ A Lua tɔbø balu guu,
à Dii kpela Isailio kókáaau.

²⁸ Né gõzâna Béyâmee buiø mé døaaa,
bee gbéa Yuda kíao ní ní gbéo
ní Zabuloni bui kíao ní Nefatali bui kíao.

²⁹ A Lua díleé àø gbâa.
Lua, bø ní n gbâa pó n òlwéeo.

³⁰ Kíao mõne ní ní gbâo
n kpé pó kú Yelusaleü yáí.

³¹ Zøa dø ilenobø Egipiwa,
zøadø buiø swanaø ní ní gbéo wa.
Anusu gopana tóma,
gbé pó zikaa í kéné naø fâaa.

³² Egipiø gbéo zîma,
Etiopiø wâ aa oðonzi, Lua.

³³ Dúnia kpalablenao, à lësi Luæ,
à Dii táasilé.

³⁴ A di lounaa kpe musumusu za zizi,
à ma, àle püna gbáugbáu.

³⁵ A Lua gbâa galiké,
wa aà zôké dô Isailio wa,
aà gbâa ku luabepuanau.

³⁶ Lua, kua n kúkíi n zô,

Isailio Lua ï gbāa ní ikoo kpa a gbé̄wa.
Wà Lua sáaukpa!

69

Wabikea Luawa kua iadama guu

¹ Davidi lε.

² Lua, ma suaba,
asa í ma kũ ma nœe.

³ Dœe lé ma mó, ma ka zã,
tepéklii kuo.

Ma kpale ísiu,
íss lé damala.

⁴ Ma wiilè ma kpasa,
ma kòlo nàaa,
ma wedò ma Luazi
e ma wé gè lé wo.

⁵ Gbé pó aa zamagu pāo* dasi dε ma mikāa,
ma ibee pó aa ye ma dε poewiwinésai lé vio.
Pó pó mi a kpái'oo ñ aa mè mà a ne'i mà kpá.

⁶ Lua, ní ma mísaiyāo dñ,
ma tâaeo ulæaneo.

⁷ Dii Lua Zigđde, gbé pó an wé dñnzi
nísu to wí ní kũ ma yáio.

Isailio Lua, gbé pó aañ n kíi wεelæ
nísu to an tó ñokpa ma yáio.

⁸ Asa n yáí mi sôsôa fñi,
ñ ma gœe gô kpa ma wéi.

⁹ Ma gô zìlo ū ma gbé̄ guu,
ma gô gbéando ū ma da bεdeo guu.

¹⁰ N kpé yá ma kũ gbāa,

---

* **69:5** Zâa 15.25

àlε ma ibaba,[†]
n sɔ̄sɔ̄naɔ̄ n sɔ̄sɔ̄a gɔ̄meeɛ.[‡]
11 Mi lεye pɔ̄sia guu,
ɔ̄ wɔ̄ma sɔ̄sɔ̄.
12 Mi zwànkasaɔ̄ fifiā,
ɔ̄ wɔ̄ma ke pɔ̄wɔ̄.
13 Gbé pó zɔ̄lε gãaeɔ̄ ī ma pe,
ígbãaminaɔ̄ ī ledamano.

14 Dii, málε wabikεma,
ńsu to à bɔ̄ n pɔ̄ kpεo,
wea Lua, n gbεkε zɔ̄ yáí,
ní ma suaba siāna.
15 Ma bɔ̄ bèlεu,
ńsu to mà kpálεuo.
Ma bɔ̄ ísiu,
ma si ma zangudeɔ̄wa.
16 Nsu to ísɔ̄ damalao,
ńsu to mà kpálε ísiuo,
ńsu to wà tε̄ena kamalao.
17 Wea Dii, asa n gbεkε maa,
ma wegwa n sùuu zɔ̄ guu.
18 Nsu mikpeli n zɔ̄blenaεo,
wea kpakpa, asa ma gɔ̄ yeelεaε.
19 Sɔ̄mazi, ma misi,
ma suaba ma ibεeɔ̄ yáí.

20 N ma sɔ̄sɔ̄a n̄ widaaaao n̄ ma kpεbɔ̄ao dɔ̄,
níle gbé pó aa yákuamanɔ̄ e.
21 Sɔ̄sɔ̄a ma sɔ̄ zɔ̄, ma gɔ̄ yɛ̄eεsai,
gbé pó a ma wegwa ɔ̄ má wè̄le, mi eo,

---

† 69:10 Zää 2.17   ‡ 69:10 Lom 15.3

gbé pó a ma nòsε nínimeε ſ ma wedòi, a kuo.

²² Aa εſe vãi kàmee bleu,
ké imi ma kũ gbāa, aa v  e k  ma kp  a. §

²³ To an dikpekea g  n   bai ũ, w   n   k  ,
to an kua aafia y  'in  .

²⁴ To an w   siak  , k   aasu gu'eo,
to an w   g   koolonno g  cipii.*

²⁵ N n kp  nemuu b  b  m  ,
n n p  k  ma p  si pisim  .

²⁶ An b  o g   b  o zia ũ,
an gb  e su à   ku k   à z  l   n kp  eu l  o,†

²⁷ asa aa   iada gb   p   n gb  wa  ,
aa   gb   p   n z   w  w   galik  .

²⁸ N n y   p  i t  ae   dar  la,
an baa su à   ku n gb  suabaa guuo.

²⁹ N n t   waa w  ni taala guu,‡
an t   su à   ku lá do   guu n gb  maac t  oo.

³⁰ Lua, m   k   taasi n y  '  mao guu,
ma se les   m   b  u aafia.

³¹ M   Lua t  b   lesia guu,
m   a   s  aukpa m   a   k  fi.

³² Bee a ka Diigu d   sa'o   n zuoa,
a ke   na d   zugaaena k  badea.

³³ Taaside   e, aai p  nak  ,
   luakliw  elena   á s   i n  ni.

³⁴ Asa Dii i w  nade   y  ma,
ili saka a gb   p   d   z  z   ū  guo.

§ **69:22** Mat 27.48, Maa 15.36, Luk 23.36, Z  a 19.28-29 * **69:24**
Lom 11.9-10 † **69:26** Z  n 1.20 ‡ **69:29** B  a 32.32, Zia 3.5, 13.8,
17.8

- ³⁵ A aà táasile musu ní tɔɔleø,
ísia ní pó pó kú a guuø píi.
³⁶ Asa Lua a Siøna suaba,
a ea Yuda wéleø kále,
aà gbéø i zøleø ní pó ù.
³⁷ Aà zòblenaø néø mé aa gõ vĩ,
gbé pó ye aà tó naipio iø ku a guu.

70

*Wiilea Suabanai
(Soú 40.14-18)*

- ¹ Davidi lε.
² Lua, ma misi,
Dii, ke kpakpa mɔ dɔmalε.
³ To wí gbé pó lé ma wεø kú,
aa ní mi pele.
 To gbé pó ye mà taasikeø kpækpa,
an gεε gõ kpá ní wéi.
⁴ Gbé pó aañ omεε, tåaleø tåaleø,
to aa ea ní wío.
⁵ Gbé pó aale n kíi weeløø,
to an pø kema na aa yáalø.
 Gbé pó an wé doi ní suabaø,
aa o láasai Lua zøø.
⁶ Taaside wénaden ma ù,
Lua, ke kpakpa.
 Mmε ní ma Dɔnløde ù,
mímε ní ma Misina ù,
Dii, nísu gëgëo.

71

Mae zøø wabikeø Luawa

- ¹ Dii, ma nanziε,

ńsu to wí ma kũ bauo.

² Ma misi, ma bɔ n maakεa yái,
swákpamazi, ma suaba.

³ Ma gbesi pó máli gé ulεi a guun n ū.
N díllε n̄ ma suaba,

asa ma gbesi n̄ ma zegikdion n ū.

⁴ Ma Lua, ma bɔ vāikεnaɔ ɔzí,
ma si gbé bɛe pāsíwa.

⁵ Mme ma wé dɔnzi, Dii Lua,
míme má n náai v̄i za ma èwaasogoo.

⁶ Ma sɔ kpáleanzi za neasakpεue,
míme n̄ ma bɔ ma da n̄sεu.
N táasi miɔ le gɔɔpii.

⁷ Ma kua de yābɔnsae ũ gbé dasideε,
asa míme n̄ ma ulεkii gbāa ũ.

⁸ N táasilea iɔ dɔ ma lεu,
miɔ n̄ maabo kɔ n̄ oosio.

⁹ ńsu pākpamazi ma ziküa yáio,
ńsu ma vüaa ma gbāa láaa yáio.

¹⁰ Asa ma ibεεɔ lé ma yā'o,
ma wèleɔ lé lεkpaaɔ ma wēnibɔai.

¹¹ Aa mè: Lua giààzie,
wà aà ya kú,
gbée ku à aà suabao.

¹² Lua, ńsu n̄yɔ kumanɔ zào,
ma Lua, ke kpakpa mɔ dɔmalε.

¹³ To wí gbé pó lé yādɔaɔ kú,
aa midε,
to sɔɔsɔa da gbé pó lé iadaaɔla,
an tɔ ɔɔkpa.

¹⁴ Mapi sɔ, ma wé iɔ dɔnzi láasaiε,

miɔ n táasile màɔ gé.

¹⁵ N maakea aɔ dɔ ma léu gɔɔpiie
ní n gb̄esuabaa pó má a lé d̄oo.

¹⁶ Má mɔ mà Dii Lua ḡsakεyāo galike,
n mèndo maakea má dɔ gb̄égu.

¹⁷ N yādàdamee za ma èwaasogɔɔ,
Lua, e tia málε n yābɔnsaeɔ o'o.

¹⁸ Baa kέ ma zikǔ, ma mikā pua,
ńsu ma to weo, Lua,
kέ mà e n gbāa galike tiadeɔne,
mí n ḡsakεyā dau siu gb̄é pó aale felɔne.

¹⁹ Lua, n maakea zɔɔma,
n yāzɔɔkɛ, déme muaanno?

²⁰ N tò taasi pāsi ma le dasidasi,
áma nyɔ ea ñ ma gba wēni,
nyɔ ea ñ ma bɔ tɔɔle nɔnau.

²¹ Nyɔ ma bεee káfimee,
nyɔ ea ma nɔse nínimee lɔ.

²² Ma Lua, má n sáaukpa n mɔɔnao n náai yāi.
Isailio Lua pó n kua adoa, má n táasile n kúuo.

²³ Gula aɔ dɔ ma léu.
Ma gb̄é pó n ma m̄isi,

má n táasile.

²⁴ Māo n maakea o gɔɔpiie,
asa wí gb̄é pó lé ma vāi weelɔ kǔ,
an gεe gɔ kpá n wéi.

72

Wabikεa Luawa
Salomɔɔ le.
¹ Lua, ñ n iko kpa kíawa,

ñ n maake kpa kíabuipiwa,
² ké aà dɔaa n gbé̄ne a zéwa,
 i yá̄gɔ̄gɔ̄ táaaonɛ a zéwa,
³ gbèsisí̄ i mɔ̄ gbé̄ne n̄ aafiao,
 sisí̄nao i to aā ku nama guu.
⁴ Kíia a to yá̄ bɔ̄ n̄ táaaonɛ na,
 a taaside né̄ suaba,
 i gbäǟamɔ̄nedē wíwi.

⁵ Ā ku lá̄ iat̄ ì̄ ku gɔ̄p̄iiwa,
 lán mɔ̄vua kua wé̄ n̄ wé̄owa.
⁶ Ā de lán zuɔ̄ louwa,
 lán mɔ̄se pó̄ i pisi tɔ̄lewawa.
⁷ Gbëmaaō ota aà gɔ̄ō,
 nama a ke zài e mɔ̄ ge midé̄ò.

⁸ A kible za ísiale la n̄ a léleo,
 za Uflata e dúnia léwa.*
⁹ Bui pó̄ kú guwaiwaiū mɔ̄ kúlè̄è,
 aà ibeē wúle n̄ gbēeu aà aē.
¹⁰ Taasisi n̄ ísia baa kíaō falubɔ̄è,
 Seba n̄ Saba kíaō mɔ̄ gbadaè̄.
¹¹ Kíaō mɔ̄ kúlè̄è m̄piii,
 bui píi a misiilēè.

¹² Asa a wénade pó̄ an wii dɔ̄o bɔ̄e,
 a taaside pó̄ dɔ̄nlede v̄lō misi.
¹³ A yé̄eesaidē wénagwa,
 a taasidē bɔ̄ ga lézī.
¹⁴ A n̄ bɔ̄ gbäǟamɔ̄nedē n̄ gbé̄ pásí̄ ozī,
 asa an kua beeē v̄lè̄.

---

* **72:8** Zkl 9.10

- ¹⁵ Lua kíá d᷇ n̄ aafiao!
 Wi᷇ aà gba Seba bùsu vua,
 wi᷇ wabikeè Luawa ḡopii,
 wi᷇ samaa'òè láasai.
- ¹⁶ Bua p᷇o ke aà bùsuu maamaa,
 a láo a᷇ da s̄is̄i musu s̄iii,
 aa ne'i aa pia lán Libā lákpewa,
 aa gbā lán kàsapuwa s̄esaou.
- ¹⁷ Aà tó a᷇ ku ḡopii lán iat̄wae,
 bui p̄ii a báaa e aà sabai, aai aà t̄nasi.
- ¹⁸ Wà Dii Lua, Isaili᷇ Lua sáaukpa!
 Òmē i yâbɔnsaε̄ ke ado.
- ¹⁹ Wào Lua gawidepi t̄bo ḡopii,
 aà gawi i li dúniaa p̄ii.
 Ami! Ami!

²⁰ Yese né Davidi wabikéa lén we.

LA AADE

Soúṣ 73-89

73

Vaiknaɔ káfla'ea yá

Asafa le.

- ¹ Lua i èfâaiké Isaili᷇ne s̄ianaε̄,
 i maake n̄s̄epuadeε̄ne.
- ² Mapi s᷇ ma kâikù n̄ léléao,
 ma gbá ye zâi guwa yâaε̄.
- ³ Ké ma vâiknaɔ kua maa è,
 ma iandânapi᷇ gwea nidè.
- ⁴ Yae lí kpàlikpanéo,
 aa aafia mé aa mekpaa.
- ⁵ An wá lí wâ lán dâowao,
 aali gyâke lán deowao.

6 Aaĩ ĩandãa da n̄ nɔe yàbaa ū,
aaĩ pãsi nañzi pɔkasa ū.

7 An oa ĩo nísi bɔ,
an kàamai dɛ n̄ pia.

8 Aa gbélaani vĩ,
aaĩ boo gbènɛ oné,
aaĩ naenaeñmá n̄ zɔɔke yái.

9 Aaĩ me: Lua pila wà dẽeka,
mé an yá ĩ li dũniaa.

10 Ayãmeto wĩ kẽnɛ kẽkɛ,
wĩ yá pó aa ò píi sí s̄iana ū.

11 Aaĩ me: Lua a dɔ má ni?
Musude dɔa kà màae?

12 Vaikeñapiɔ gwa, aa yãe kâa vĩo,
an gwea ĩo káfl gɔɔpiie.

13 Asi ma nɔse pua pã yá?
Ma a ɔbɔle tåaeu wásawasa pãea?

14 Niɔ ma gbé gɔɔpiie,
niɔ ma swágaga lá gu lé dɔ.

15 Tó ma ze n̄ yá bee taa oaoe,
bee aɔ de bɔa n̄ gbé kpe ūe.

16 Ké ma làasookè yápiwa mà dɔ,
à kẽmee zì'ūe,

17 e ma ge gɛð Lua kúkii,
ɔ ma wé gbàsa kẽ an láaa yá musu.

18 Ni n̄ da gu zãandeu,
ni ɔzɔñzi aa gɔ n̄ liaao.

19 Aaĩ gɔ kaalepɔ ū kándo,
vĩa pɔɔ ĩ n̄ le, aa midɛ.

20 Lá nana ĩ gẽzea, tó gbé vù,

tó n fεlε Dii, nýõ to aa gε n̄ iānao màaε.

21 Ké ma n̄òsε òkpà,

mé ma p̄o yà,

22 ma s̄ūkù, má yāe d̄o,

ma gõ n kíi lán n̄òb̄wa.

23 N beeo má kunn̄o ḡɔɔpiie,

n ma kū ma ɔplaawa.

24 Ni d̄aaamee n̄ n led̄aaaao,

bee gb̄ea nýõ ma ka àizānawa.

25 Ma wé d̄o gb̄ezi musuo, n b̄aasio,

kuann̄o guu p̄oe ni lé ma de t̄coleo.

26 Baa tó ma mε n̄ ma s̄o ȳèee lé láa,

Lua mé i to ma s̄o gb̄akù,

ñmε ma baa ù ḡɔɔpii.

27 Asa gb̄é p̄o k̄emāo midεε,

nýõ n gb̄é p̄o b̄ò n kp̄eø b̄adε.

28 Lua, s̄aanzi mé k̄emee na,

Dii Lua, ma n ke ma ulékii ùε.

Má n yākeaø dau mà siuné.

74

Wiilea Luai aà kpé wia yá musu

Asafa lε.

1 Lua, b̄yāi n giwázi e ḡɔɔpiii?

Akeá n̄le p̄obo n níu n kp̄asa s̄aø yá musui?

2 Gb̄é p̄o n n̄ sí za ziø yá d̄ongu,

bui p̄o n̄ b̄ò aa ḡò n̄ p̄o ùø

n Siøna gb̄esisi p̄o n̄ k̄e n kúkii ùo.

3 N ibεεø n kúkii d̄àaø míømiø.

Dεde n̄ laaio, à òkpà p̄íi.

⁴ N wèlə̄o kàaa gu pó ni dauwálε,
aa nízia seelaɔ pèlε we.

⁵ Wá è, an mɔona dɔ musu,
aalε ke lá wɔ̄ dào gbẽwa.

⁶ Lí yɔɔa kefena pó wa kpà a gíwa,
aa gbɛ̄ wa gbòo ní mɔoo ní fẽnkínio.

⁷ Aa tɛsɔ̄ n kúkliwa, à kwɛ̄,
aa tò kpé pó n tó kuwàpi gbãlè.

⁸ Aa ò ní nɔ̄seu: Wà ɔtɔmá míɔmiɔ.
Aa tɛsɔ̄ wá bùsu lousisikpɛɔwa.

⁹ N kpé lousisibɔ̄ gɛ̄zɛa,
ãnabie ku lɔ̄o.

Wá̄ ku màa e bɔ̄en yà?

Wá gbẽe dɔ̄o.

¹⁰ Lua, níyɔ̄ to n ibeeɔ aac n yáalɔ e bɔ̄e ni?
N wèlə̄o aac sakangu láasai yà?

¹¹ Bóyãi n o kpaañai?
ɔgo n kùe, ní ní dɛdɛ.

¹² Lua mé ma kía ū za asinizi,
ɔmɛ i gbɛ̄ suaba dũniau.

¹³ Mme n ísia zɔ̄e ní n gbãao,*
n kwãsa mi wĩ i guu.

¹⁴ N Egipiɔ mǐde we,
n ní gɛ̄o kpà wàiwa pɔblea ū.

¹⁵ N swaɔ bò, n zewɛ nibɔnaɔne,
n swa pó a i baa v̄io zɔ̄e.

¹⁶ Fãane ní gwãasinao de n pó ūε,
n mɔvua ní latẽo kúkli dìlené.

¹⁷ Mme n kɔ̄o dàda bùsu píiu,
n sae ní buzieo gɔ̄o dìle.

---

* 74:13 Boa 14.21

18 Yá pó n ibeeo dò yá døngu Dii,
 misaidepi o sakà n tóue.
 19 Nsu n n felena kpá wàiowao,
 n wénadeo yá su sanguo.
 20 Laaido n bàakuawanwa,
 asa wá bùsu gbè'e o pásíkù píie.
 21 Wá gbé pó wàle gbääamowéeo,
 n su to wà kpékpa n wíoo.
 To wénadeo n taasideo n táasile.
 22 Lua, fele gí n nziao.
 N yá pó misaideo lé dò zesaï màé!
 23 Nsu zoa pó n ibeeo lé kánzi kpa swáao,
 n wèlepí o kõfi dò goopiie.

75

Lua mè yákpalékéna û

1 Asafa le.
 2 Wá n sáaukè Lua,
 wa n sáaukè.
 Tó wà n yãbónsaeo galikè,
 n kú kái.

3 Lua mè: Ma goodilé,
 má yákpaléké a zéwa.
 4 Tó dúnia dèe, a gbéo lé ke sèee,
 máme mi a gbapélé kú gíugiú.
 5 Mi o yòodeoné aasu n gasa feleo,
 mi o vâikénaoné aasu káakuo.
 6 Asu à á gasa feleo,
 ásu kàamai kemanço.
 7 Asa gbää lí bø gukpé ge be'aéo,
 ili bø guwaiwai guu no,

⁸ Lua mé yákpalekēna û,
ñmē i gbēdo sôlē, i gbēdo fēlē.
⁹ Imibō ku Dii ɔzī, i gbāa ka a pai,
àlē pí aà pōkūma û.

I kóle dúnia vâikēnaowā píi,
ñ aañ mi wesai ní a gbō.

¹⁰ Mapi sô máo yápi o gôopiie,
mí Yakōbu Lua tásile.

¹¹ Má vâikēnac gasa kwé,
gbēmaac gasa ió ku musu.

76

Lua mé zîblea gbāa u

¹ Asafa le. Wí sí ní kúuœ.

² Wa Lua dô Yuda bùsuue,
aà tó gbāa Isailiœ.

³ Aà zwàakpe kú Salema,
aà kúkii kú Siøna.

⁴ Kua we à kà wâaçò ë'ë
ní sèngbaoc ní fëndao ní zîkaboo.

⁵ Ni gupu, niø teke,
n zô de gbèsisi pô kú gôopiia.

⁶ N gbāa denla kè gôsa gbāacone,
aa wúlea ní ní i gberezão,
gô gëbeepiö gbëe i fô ɔsèo.

⁷ Yakōbu Lua, n ní lele,
ñ sôdeø ní ní gô kálæa ní izôo.

⁸ Mme ní gbé pô de wà vîlakèè û,
tó n pôbò n níu,
démè a fô ze n aei?

⁹ Kua musu n yákpalekè,

5 vĩa dúnia kù, à gɔ̄ kílikili.

10 Lua, n fele n yãgɔ̄gɔ̄ dúniaε,
n yèeεsaideɔ̄ suabà.

11 Gbẽnaz̄ina pɔ̄kũma ï n tɔbɔ̄,
n pɔ̄kũma kĩni ïɔ̄ dɔa n piε.

12 A l̄ekε Dii á Luawa, í a flabo.

A gbé pó á liaawáziɔ̄,
à mɔ̄ Lua pó de wàɔ aà vĩa vĩ gba p̄.

13 I kpabalenaɔ̄ kādε,
ï to vĩa dúnia kíao kú.

77

Lua dɔnlε bεεkεa taasi guu

1 Asafa lε.

2 Ma lezù Luazi,
ma wiilèwà,
ma lezù Luazi aà ma yãma.

3 Kua taasi guu ma Dii kíi wèεlε,
ma ò dɔa Luazi gwá kpasasai,
ma nòsε i nínio.

4 Ké ma làasoo tà Lua kíi,
ɔ̄ málε kâsânke,
ké ma aà wàaipà,
ma nis̄ina vùa.

5 N ma wé kúa, mi e i'ðo,
ma gɔ̄ bíli guu, mi dɔ̄ lá má oo.

6 Ma làasookè yääawa
ní wè zizi pó gèɔ̄ yáø.

7 Lε pó má dà yãa dòmagu gwá,
ma làasookèwà mà wεεlε dɔ̄.

8 Ma mè: Dii wá vüaa gɔ̄pii yà?

Wá yá a kaaàgu l̄oa?

⁹ Aà gbẽkẽ m̄idẽ míomíɔ yà?

Aà yá aɔ gbooa gɔɔpii yà?

¹⁰ Wá w̄enagwaa yá sã Luagu yà?

Aà pɔ pàwázi, a wá w̄egwa l̄oa?

¹¹ O ma m̄è: Yá pó má kūan ke:

Musude ɔz̄eedòw̄eeɛ.

¹² Má làasooke Dii yābɔnsaeɔwa,
mí aà yá pó a k̄e yāaɔ dɔ gbéɔgu.

¹³ Má n dabudabukeaɔ wàaiipa píi,
mí n yāzɔɔkeaɔ oné.

¹⁴ Lua, n zé gbās̄l v̄io.

Dii kpele mé zɔɔ lán Luawai?

¹⁵ Mme n̄ Lua dabudabukəna ū,
n n̄ gbāa òlɔ buiɔne.

¹⁶ N n̄ gbéɔ m̄isi n̄ n̄ ḡasa gbāao,
wá Yakɔbu n̄ Yosefuo buiɔ.

¹⁷ Isia w̄es̄inl̄e Lua,
ísia w̄es̄inl̄e õ à k̄d̄è,

à lùalua za a εu.

¹⁸ Lou kw̄è, a pūnaa k̄f̄i d̄ luabε,
n̄ k̄a t̄deɔ kpa loupilea ū.

¹⁹ N pūnaa k̄f̄i d̄ zàařana guu,
loupilea d̄únia pù píi.

Tɔɔl̄e gbâl̄e à lùalua.

²⁰ N zé dà ísiau,
n̄ ḡek̄ii b̄ò í zɔɔ guu,

wi n̄ k̄es̄egb̄e eo.

²¹ N d̄aa n̄ gbéɔne lán sã waiwa
Mɔizi n̄ Aalonao sabai.

78

Ledaawá Isailiɔ yá musu

Asafa le,

¹ Ma gbé̄, à ma lédama ma,
à swákpa ma yái.

² Má yá'oé ní yáasio,
má yá pó ulɛ za zi bɔɔlɛkɛé,*
³ yá pó wá mà mé wá dɔ̄,
yá pó wá maē a galikèwɛ̄.

⁴ Wá yápi ulɛ wá né̄ne, wá Dii táasilɛa da wá tɔ̄ñnañe
ní àa gbāao ní yābɔnsae pó a kè̄.

⁵ A yādile Yakɔ̄bu buiɔ̄ne,
à a ikoyá dà Isailiɔ̄ne.

A ò wá dezioñe aa tó ní né̄ dɔ̄,
⁶ i gɔ̄ ní bui pó kpé̄ne felekaa ũ,
aai fele dada ní né̄ne sɔ̄,

⁷ ké aa e Lua náaiké,
ké Lua yākeac su sáñguo,
aai aà yādileac kūa,
⁸ ké aasu wàc de lán ní dezioñwao,
asa aa swágbāakè aa gí̄ Lua yái,
an sɔ̄ ku Luawao, aa náai vñ̄eo.

⁹ Efhaiū buiɔ̄á kàzunañne,
ɔ̄ aa kpékpa zì guu.

¹⁰ Aai ze ní Luabaakuaññoo,
aa gí̄ téi aà ikoyái.

¹¹ Aà yākeac sáñgu
ní aà yābɔnsae pó a ñlɔñé̄.

¹² A dabudabuɔ̄ kè an dezio wáa

---

* **78:2** Mat 13.35

Zoã wéleu, Egipi bùsuu.[†]

¹³ A ísia z̄e à bùańno,

à í b̄ibò.[‡]

¹⁴ A d̄aaané t̄elu guu fāanε,
gwāas̄ina s̄ ñ té gupuao.[§]

¹⁵ A gb̄esi p̄aa guwaiwaiu,
à í kpàmá z̄o lán ísia íwa.

¹⁶ A t̄ò í b̄oné gb̄eu,
ípi bāalè lán swadawa.*

¹⁷ O aa ḡi te duunawa,
aa ḡi Musude yāmai guwaiwaiu.

¹⁸ Aa ḡí k̄e aa Lua lewε,
aa ñ p̄oeā bl̄e gb̄ewà.[†]

¹⁹ Aa Lua b̄eb̄ò aa m̄e:
A f̄o op̄i'i dilewēe s̄eu lae?

²⁰ Gwa, à gbe l̄e, í b̄ò dàgwa m̄e!
A f̄o bl̄e ge n̄o kpáwá s̄a?

²¹ Ké Dii yápi mà, aà p̄o pà,
ñ té kù Yak̄bu buiçwa,
à p̄okūmabò Isailiçwa.

²² Asa aai Lua yá sio,
aa aà gb̄é suabaa gb̄aa náai v̄io.

²³ A yādà bálumae,

à z̄ew̄e musu,

²⁴ ñ mana kwènē bl̄e ü,[‡]
à musu p̄owena gb̄o yònē.

²⁵ Aa malaikao bl̄e bl̄e,

à kùsúakènē, à dínla.

[†] **78:12** B̄oa 7.8-12.32   [‡] **78:13** B̄oa 14.21-22   § **78:14** B̄oa 13.21-22

* **78:16** B̄oa 17.1-7, Nao 20.2-13   [†] **78:18** B̄oa 16.3, Nao 11.4-5

‡ **78:24** B̄oa 16.14-15, Nao 11.7-9, Zāa 6.31

- 26** A tò ñan gbāa bò gukpε,
ní aà gbāao à bò gεɔmidɔkii oi lɔ,
27 õ à nòw kwènē lán luutēwa,
bāo línla lán ísiale ūfāawa. §
28 A tò aa kwè ní bōou,
aa gò kálεa liaa ní kpéoi.
29 Lua pó pó aa a ni vī kpàmá,
õ aa sò aa kà pāupāu.
30 E a ni àj gέ bɔiñla,
gɔw pó blepi da ní léu,
31 Lua fèle fèññō,
à Isaili gğgbāaç dède,
à ní èwaasoç kwè.*
- 32** Gia ní beeo aa gí te duunawaε,
ní aà yãbɔnsaekεao aai aà náaikεo.
33 O à ní wëni kéné lán léñanawa,
a tò ñɔnεkeæ ní mǐde.
34 Tó à ní pisabò, aañ aà aεya,
aañ ea wà aà kíi weelε ní wāao.
35 Aa dò sa Lua mé ní gbesi ū,
Lua Musude mé ní Misina ū.
36 Ama aañ lémawà,
aañ εεtoè,
37 an sɔ̄ kuwào,
aa aà båakuaññō yá gbòo.
38 Aàpi sɔ̄ à ní wënagwà,
à ní duuna kèmá, i ní mideo.
Iɔ azia zùukε mòɔmɔɔε,
i a pɔkùmabɔbɔmá píio.
39 A ní gbènazarinkε dòmá,

asa aañ gẽzɛa susai lán ñanawaε.

40 Aa swágbãakè guwaiwaiu gẽn ūma'ūma!
Aa aà pɔ yàè sēu we à kè zai.

41 Aa Lua lɛwɛ,
aa Lua lɛwɛ,
aa Isailiɔ Lua pó a kua adoa fɛ.

42 Aà iko gbãa sãñgu,
lá à ní sí ní ibeeɛwa,

43 lá à dabudabuɔ kè Egipi,
mé à yâbɔnsaeɔ kè Zoã bùsuu.

44 A ní swa'iɔ lile au ū, †
ɔ aai fɔ aa a imi lɔo.

45 A ūsinaɔ kàñgu, aa ní soso, ‡
ní blɔɔɔ lɔ, aa yâyiamá. §

46 A tò kwaɔ ní pówenac blè,
à kwasutɛ kà ní buapóu. *

47 A tò lougbe ní vxebuɔ kè kélékélé,
a zâa'iana ní kaa líç è'ɛ.

48 A ní pɔtuoɔ mûsikè ní lougbepio,
lua sù ní kpàsaɔwa. †

49 A a pɔkûma zɔɔ bɔbɔmá,
à ñisèñño ní pɔfɛo ní kpẽneo,
à mûsi malaikaɔ gbàemá.

50 A a pɔkûma gbà zé,
i zezɔ gae lɔo, à gagyañkàñgu.

51 A Egipi negɔe sêiaɔ dède píi, ‡
Haũ bui gôsakɛ népiɔ gâga.

52 A bò ní a gbéɔ lán sãɔwa,

† **78:44** Boa 7.17-21   ‡ **78:45** Boa 8.20-24   § **78:45** Boa 8.1-6

* **78:46** Boa 10.12-15   † **78:48** Boa 9.22-25   ‡ **78:51** Boa 12.29

à dòaané guwaiwaiu lán sã waiɔwa. §

53 A beńno, aa ku dɔdɔa v̄iasai,
an ibeeɔ sɔ, ísia kūaamá.*

54 A kàńno a bùsu zɔlɛu, †
gusisiide pó a s̄í n̄ a gbāaopiu.

55 A buipâleɔ yàné,
ɔ à n̄ bùsu kpaalènē n̄ pó ũ,
à uakpàkpa Isaili buipiɔnɛ.‡

56 O aa Lua lewɛ aa ḡi aà yāmai,

aa Musude yādileaɔ kūao. §

57 Aa kpækpà aa bò aà kpɛ lán n̄ maeɔwa,
aa náai v̄io lán sá gia baiwa.

58 Aa aà pɔ fɛlɛè n̄ n̄ sa'okio,
aa aà zafɛè n̄ n̄ tāaɔ.

59 Ké Lua è māa, ɔ aà pɔ pà,
à ɔzɔ Isailiɔzi pāsipāsi.

60 A a zwàakpɛ tò Silo* we,
aà be pó a kpà gbēnazinā guupi.

61 A tò an wèleɔ mò a kpagolo s̄è, †
ɔmɛ aà gbāa n̄ aà gawio kúkii ũ.

62 A tò wà a gbéɔ dède n̄ fẽndao,
aà pɔ pà bui pó a s̄epizi.

63 An èwaasoo tekù zì guu,
an wéndiaɔ i zâkɛlɛ dɔ lɔo.

64 Wà n̄ sa'onao dède n̄ fẽndao,
an gyaaɔ i fɔ óɔlɔo.

65 O Dii vù n̄ io sa,

---

§ 78:52 Bɔa 13.17-22 * 78:53 Bɔa 14.26-28 † 78:54 Yoz 3.14

‡ 78:55 Yoz 11.16-23 § 78:56 Dɔa 2.11-15 * 78:60 Yoz 18.1, Zel
7.12 † 78:61 1Sam 4.4-22

lán gɔ̄sa pó vù ní wẽ'iowa.
 66 A ní wèleɔ gbɛ̄, aa kpɛkpà,
 a tò aa gɔ̄ ní wío gɔ̄ppi.
 67 O à gĩ Efraiũ buiɔzi,
 i Yosefu buipi se lɔo.
 68 Yuda bui õ a sè sa
 ní Siɔna gbɛsisi pó á yeio.
 69 A a kúkii dò musumusu we,
 aɔ ku gɔ̄ppi lán dúnia kálæawa.
 70 O à a zìblena Davidi sè,‡
 à aà bò sã kaau.
 71 A aà bò sãdãu, à dòaa Isailionε,§
 Lua gbé Yakɔbu buipiɔ kíae.
 72 Davidi ní kpá a kpɛ ní nòsémendoo,
 à dòaané ní a o báaadeo.

79

Yelusalεū dεεlεa wii

Asafa lε.

1 Lua, buipaleɔ sì ní bùsuu,
 aa n kpé pó a kua adoa ɔ̄kpà,
 aa Yelusalεū dèelε.*
 2 Aa n zìblenaɔ dède aa ní ge kpà bâɔwa,
 aa n yâmanaaɔ ge tò wàiɔnε ble ũ.
 3 An au bàalè lán íwa Yelusalεū bii kpɛ,
 gbée ku à ní vîo.
 4 Wa gɔ̄ pó yáalɔaɔ ũ wá saedeɔnε,
 láanipo ũ gbé pó liaawázionε.
 5 Dii, n pɔ aɔ paawázi e bɔe ni?

---

‡ 78:70 1Sam 16.11-12   § 78:71 2Sam 7.8   * 79:1 2Kia 25.8-10,
 Zel 52.12-14

N kpēnē té aō kū gōopii yà?

⁶ Pókūma bōbō bui pó aa n dōoowa,
gbé pó aali n sísio bùsuwa.

⁷ Asa aa Yakobu bui blè,
aa n bùsu ɔ̄kpàe.

⁸ Nsu wá maeo duuna wi wá musuo.
Wēnadōwēe kpakpa,
asa wa busa dūduue.

⁹ Dōwálε, Lua wá Suabana.
Wá misi, ké n tōbō,
wá duuna kēwá n tó yái.

¹⁰ Bóyái nýō to buipāleo wá lá:
Wá Lua ku máe la?
To buipāleo dō wá ae,
ké ni n zōblenaō dēdeā tōsimá.

¹¹ To zìzōo ɔ̄lō gẽ n swáu,
gbé pó kú ga lézípiō bō
n gāsa gbāao.

¹² Láani pó wá saedeo zìma,
fiaboné gēn sopla, Dii.

¹³ Wápiō n gbéo, n kpàsa sāo,
wíō n sáaukpa gōpii,
wíō n tó galikε e wá buiwa.

80

Isailiō sua n pā ziu wabikεa

¹ Asafa le.

² Swákpa Isailiō Dōaana,
n gbé pó ni Yosefu bui dā lán sāowa.

Bɔ gupuau, n̄ gbé pó n̄ zɔlɛa malaika gàsiadeɔ
 zānguo,*
³ n̄ dɔaa Eflaiũ buiɔnɛ
 n̄ Béyāmee buiɔ n̄ Manase buiɔ.
 Fele n̄ n̄ gbāao, mɔ n̄ wá suaba!
⁴ Lua, to wà ea su wá pá ziu.
 Wá wεgwa wà aafia'e.

⁵ Dii Lua Zigɔde,
 n̄lɛ pɔbɔ n̄ níu e tia,
 n̄yɔ n̄ gbé wabikɛa mamá bɔe ni?
⁶ N wé'i kpàmá ble ũ,
 n̄ n̄ wé'i yɔnɛ pó pai aa mĩ.
⁷ N tò wa gɔ láanipɔ ũ wá saedeɔnɛ,
 wá ibeepiɔ lé wá ke pɔɔpɔɔ.
⁸ Lua Zigɔde, to wà su wá pá ziu,
 wá wεgwa wà aafia'e.

⁹ N vεeli wò Egipi,
 n̄ buipâleɔ yà ũ n̄ pè n̄ gbeu.
¹⁰ N gukèkeɛ, à zínapèlɛ,
 ũ à ḥtà à a bùsu pà.
¹¹ A uedà gbèsisiɔla,
 a gɔnaɔ de seđe lí zɔɔla.
¹² A ḥtà à gɛ e ísiale,
 a ɔneɔ gɛ e Uflatai.

¹³ Bóyãi n̄ a kaa gbòo,
 gbé pó lé gɛzɛaɔ ũ ḥmaleii?
¹⁴ Dào sàwa ũ lé kái,
 sɛanɔbɔɔ ũ mɔ a lá blei.

---

* **80:2** Bɔa 25.22

15 N yá na! Lua Zigđde, wá węgwa!
Kua za musu węzu n̄ gwa!

Laaídō vęelipiwa,

16 bui pó n̄ pè nzia,
né pó n̄ s̄i n pó ūpi.

17 Wà n vęelipi zò wà tesòwà.
Wępásí biimá aa midε.

18 Ọda gbé pó kú n oplaa'iwa,
gbénazin né pó n̄ s̄i n pó ū.

19 Wá këma l̄o.
Wá lé n láo, wí n sísi.

20 Dii Lua Zigđde,
to wà su wá pá ziu,
wá węgwa wà aafia'e.

81

Isailiɔ dikpe le

1 Asafa lε.

2 A guladō Lua wá gbāawa.
A kúkuake Yakɔbu buiɔ Luaε.

3 A bɔ n̄ leo, í bala lé
n̄ mɔɔna'ɔ nao n̄ domao.

4 A kuupe mɔbɔzì,*
í pé a vua zá wá dikpegɔɔ,

5 asa a dε ikoyā ū Isailiɔneε.
Yá pó Yakɔbu buiɔ Lua dilen we.

6 A yápi dà Yosefu buiɔne
gɔɔ pó à àna Egipiɔwa.

Aa lɔɔ pó aai ma yääo mà à mè:

7 Ma aso gò á gäu,

---

* **81:4** Nao 10.10

ma á ḷ bò ū.

⁸ A wiilèa taasikęgɔ̄, ñ ma á bó,
má wèwá asii guu ní louviao.

Ma á lé ma á gwá Méliba í kíi.[†]

⁹ A swákpa ma gbé̄, mí lédawá.
A Isailiɔ̄, à ma yāma lé!

¹⁰ Asu ào dii pâle vio,
ásu kúlę dii zìlloęo.[‡]

¹¹ Máme má Dii á Lua ū,
ma á bólę Egipie.

A á lé ele, mí tó à ká.

¹² O Isailiɔ̄ i ma yāmao,
ma gbépiɔ̄ i misiilemeeeo.

¹³ O ma ní tó ní ní swágbaao,[§]
aa té nízla pœäi.

¹⁴ Tó Isailiɔ̄ s̄amazi,
tó ma gbépiɔ̄ te ma yái,

¹⁵ dɔ̄ ma ní ibeeo bušané gɔ̄ggɔ̄,
ma ɔzɔ̄ ní wèlepíɔ̄zi.

¹⁶ Ma zangudeo i vlānau ma aε,
an iadama aø láaa vio.

¹⁷ Mí á gwa ní pówen gawideo,
mí gbè zó'i kpawá à ká.

82

Yákpalekeá ní gbääadeo

Asafa le.

¹ Lua zɔ̄lea balu guu,
àle yágɔ̄gɔ̄ gbääadeone à mè:

---

† 81:8 Boa 17.7, Nao 20.13   ‡ 81:10 Boa 20.2-3   § 81:13 Lom 1.24

² Boε á yákpaleke a zéwai?
 Aɔ ke vãikenaone kèke gɔopii yà?
³ A yänakpa yèeesaideɔwa
 n̄ tone pó gwana vño.
 A ze n̄ taasideɔ
 n̄ gbé pó wàlɛ iadamáo.
⁴ A yèeesaideɔ n̄ wẽnadeɔ misi
 à n̄ bo vãikenaɔ ozi.

⁵ Gbääadepiɔ yæe dɔo,
 aa a kee gbáeo.
 Aa ku gusiaue,
 õ dũnia zína lé fu.
⁶ Ma mè luaɔn á ũ,*
 Musude néon á ũ ápii.
⁷ N beeo á ga gbẽnazína ũε,
 á kpagua lán kía pâleɔwaε.

⁸ Lua, fele yákpaleke n̄ dũniao,
 asa bui píá n póε.

83

Isailiɔ n̄ ibeeɔ kaa Luawa

¹ Asafa le.
² Lua, n̄su n̄yɔ n̄lεao,
 n̄ lé su àɔ kpaaũao,
 n̄su n̄yɔ ku kílikilio, Lua.
³ N n̄ ibeeɔ gwa, asa aale kää,
 n wèlepíɔ lé n̄ mi fu.
⁴ Aale õnɔsɔpélε n̄ gbéɔnε,
 aale lekpaaĩ n̄ yenzideɔzi.
⁵ Aale mε: A mɔ wà n̄ buibɔ,

---

* **82:6** Zaa 10.34

an tó Isaili su àɔ dɔ gbẽegu lɔo.

⁶ Aa lekpàaĩ, an lé kɔsɛ,
aa ledoukè ní kɔo aa felennɔ.

⁷ Edɔñú ní Isimaela buiɔ
ní Mɔabuɔ ní Hagaa buiɔ
⁸ ní Gebalideɔ ní Amɔniɔ
ní Amalekiɔ ní Filiteɔ ní Tiideɔ.
⁹ Baa se Asiliɔ nàmá lɔ,
aalɛ ɔda Lɔtu buipiɔwa.

¹⁰ Kené lá ní kè Madiānɔewa,*
lá ní kè Sisela ní Yabɛoɛ Kissi.†

¹¹ N ní ké kélékelɛ Endoo,
aa gò kálɛa tɔɔle lán pɔgbɔwa.

¹² Ké ní gbɛzɔɔne
lá wa kè Olebu ní Zeebuoewa.‡
Ké ní kíáne
lá wa kè Zeba ní Zalemunaoewa.§

¹³ Ampio mé ò yaa aa mè,
wà Lua dādākekii sé ní pɔ ũ.

¹⁴ Ma Lua, to aa gɔ lakɛe ũ
lán ése ūa pɔ ūana i sélɛwa.

¹⁵ Lá dào i tékū,
ge lá té i gbɛsisi sásã,

¹⁶ péleñzi ní n zàao màa,
n ìan pási i to sɔ kéñgu.

¹⁷ To an gɛe gɔ kpá ní wéi,
aai n gbāa dɔ Dii.

¹⁸ Wí lío ní kú gɔɔpii ní bílio,
aa kpɛbɔ aa midɛ,

¹⁹ ké aa e dɔ ké n tón Dii,

* 83:10 Dɔa 7.1-23

† 83:10 Dɔa 4.6-22

‡ 83:12 Dɔa 7.25

§ 83:12 Dɔa 8.12

mímε ní Musude ũ dúniau píi.

84

Lua ua bεεkεa

¹ Kole buiɔ lε.

² N kúkíi maa fá, Dii Zigɔde!

³ Málε Dii ua bεεkε e gu gè lé lia,
ma nisína ní ma meo lé lua Lua bέei.
⁴ Dii Zigɔde, ma Kíá, ma Lua,
gòlegolena kpé è ní gbagbakíi saε,
luakibána sakpedà we à a néo kàu.

⁵ Bápadeon gbé pó kú n ua
aařo n táasile gɔɔpiio ũ.

⁶ Bápadeon gbé pó an gbää bò n kíi
mé n kpé gea yá kú n sɔ guuɔ ũ.

⁷ Tó aalε pā Baka guzulea,
aaři to à gɔ lán gu nibonadewa,
káabuan lou i to èfāai ligua.

⁸ An gea guu an gbää iɔ káflε
e aa ge kaò n kíi Siɔna.

⁹ Dii Lua Zigɔde, ma wabikεa sí,
swásε ma yáí, Yakɔbu buiɔ Lua.

¹⁰ Lua, kíá wá sèngbao gwa,
wéte kíá pó n kpài.

¹¹ Kua n kpé kpεεle gɔɔ do maa
dε kua gupálei gɔɔ ðaa scola.

Ma Lua ua bíibɔledɔnanake sǐ
dε kua ua doú n vāikεnacla.

¹² Dii Lua dεnε iatε* n sèngbaoo ũ.

---

* **84:12** Mal 4.2, Zia 21.23

Dii i báaadańgu ní káfiao,
ili gí maakei tāaesadeeo.
¹³ Dii Zigđde,
báaaden gbé pó lé n náikε ū.

85

Isailiɔ aafia wabikεa

- ¹ Kole buiɔ lε.
² N báaaddà n bùsuu, Dii,
n su n Yakɔbu buiɔ n pá ziu.
³ N n gbéo tāaeo wòlomá,
n kí duuna kémá pii.
⁴ N pɔ wèemá,
n n pokúma pásí kpà kpε.
⁵ Suwanɔ wá pá ziu,
Lua wá Suabana,
kpēnε pó n kewano suumpa.
⁶ N pɔ aɔ paawázi gɔɔpii yá?
Nyɔ n pɔfègɔɔ gága wɛ n wéo yá?
⁷ Nyɔ ea n n gbéo lé n láo
ké an pɔ e kema nao lé?
⁸ Dii, n n gbéke ɔlwéε,
wá suaba n n gbāao.
⁹ Ma swá dɔ Dii Lua yá'oai,
asa i aafia legbé a yámanaɔnεε,
tó aai ea sù n mísaiyáwao.
¹⁰ Aà víakenao suabaa zão,
ké aà gawi e àɔ kú wá bùsuu yái.*
¹¹ Gbékε n náio kpàau,

---

* **85:10** Záa 1.14

yázede ní aafiao dàkɔlε.

¹² Náai ĩ o poo musu,

yázede i ɔnɔnɔ zíleɪ.

¹³ Dii a maakewɛɛ,

wá tɔɔlε i blekε.

¹⁴ Yázede ĩ bε aà aε,

ĩ zekεkeɛ.

86

Kowεkeə Luaε

Davidi lε.

¹ Dii, swákpa ma yái, ní wea,

asa taaside wénaden ma ū.

² Ma wěni dɔ̄a, asa má n yáɔ kūaε.

N n zòblena suaba,

mímɛ ní ma Lua ū, málɛ n náaikε.

³ Sùuukemano, Dii,

asa miɔ lezunzi kɔɔ n oosioε.

⁴ N n zòblena pɔ ke na,

asa ma laai tà n kíi, Dii.

⁵ N maa mé n sùuu v̄i, Dii,

n gbékε zɔɔ n sisinaɔne.

⁶ Dii, swákpa ma wabikεai,

laaidɔ ma wěna wiiwa.

⁷ Má lezunzi ma taasikεgɔɔzí,

asa ni wea.

⁸ Táae muaanno, Dii,

gbée lí fɔ n kea kɛo.

⁹ Bui pɔ n kɛo mó kúlenɛ,*

aa n tɔbɔ m̄pii.

¹⁰ Asa n zɔɔ mé ni dabudabuɔ ke,

mímɛ ní Lua ū ndo.

---

* **86:9** Zia 15.4

- 11** N n zé ḡlōmee Dii,
míó be n siana guu.
Ma sō damee doū, míó n vĩa vĩ.
12 Má n sáaukpa n̄ n̄semendoo,
Dii ma Lua, máo n tɔbɔ gɔɔpiie.
13 Asa gbēke pó n kẽmee zɔ̄o,
n ma wẽni s̄i b̄eda è títiwa.
- 14** Lua, kàamaideo lé felemanɔ̄,
gbé pãsiō lé ma wε, aali n yādāo.
15 Mpi Dii, Lua sósobiden n ū,
n̄ sùuu v̄i mé n pɔ̄ lí pa kpaaō,
n̄ gbēke n̄ náao v̄i zɔ̄o.
16 Ma w̄egwa, w̄enadõmee.
N n zòblena gba gbāa,
mapi n nɔ̄e z̄ikena n̄ suaba.
17 Maakeamee seela kε,
ma w̄eleō i e, wí i n̄ kú,
asa Dii, n dɔ̄male,
n ma n̄s̄e n̄nimee.

87

- Sionad Lua w̄elε*
Kole buiɔ̄ lε.
- 1** Lua a w̄elε kàle gbèsisí pó a kua adoa musu,
2 Dii ye Sioná b̄liboleɔ̄
dε Yakɔ̄bu buiɔ̄ w̄elε k̄iniɔ̄la píi.
3 Lua gawi yã'ò w̄elεpi musu à mè:

4 Má Egipiō n̄ Babeliteō da gbé pó aa ma dɔ̄o guu.
Filitε̄ ku a guu lɔ̄ n̄ Tiideō n̄ Etiopiō.
Wa mε wà gbé beē i weε.*

---

* **87:4** Gal 4.26

- 5** Wa o Siɔna yá musu:
 Wà wáane ní wáaneo i weeε,
 Musude mé i a zedo gíügiü.
6 Tó Dii lé gbé tó dalau,
 a mε: Wà gbé beeø i weε.
7 Lèsinaø ní õwânaø píi aa mε:
 Wá maa píi i bø Siɔnaε.

88

Kua ga lézi wiilea

- 1** Ezala bui Emani* le.
2 Dii Lua ma Suabana,
 málε wiilema fâane ní gwâasînao.
3 To ma wabikea kama,
 swákpa ma wiileai.
4 Asa yã'õma kò ma nòseue,
 ma wëni sò è léi.
5 Wà ma da gbé pó aale si bëdaunu,
 ma gõ lán yèeësaidewa.
6 Wà ma ya ma kpa geø guu
 lán gbé pó wúlea miau sɔlɔcɔwa.
 An yá dɔngu lɔo, aa bò n ɔu.
7 N ma zu è zòolo guu
 e tɔole nɔna gbão gusiau.
8 N pɔkũma tɔa,
 a ísõ lé ma lé.
9 N tò ma gbé ma vuua,
 ní tò aa ye ma giyäio.
 Wà ma kaka, bɔkìi kuo.
10 Iadama ma wé siakù,

---

* **88:1** 1Kia 5.11

mále lezunzi za kɔɔ e oosi,
ma ɔɔ dɔanzi.

- 11** Geɔ ni yābɔnsaekənēa?
Gyaadeɔ mē aaʃ fele n sáaukpaa?
12 Wī n gbékə galikə miau yà?
Wī n náaiyā'ò kaaleu yà?
13 Wa n dabudabuɔ dɔ a gusiau yà?
N maakeaɔ dɔa ku wésia guu yà?

- 14** Dii, mi wiilema,
ma wabikəa kɔɔ ū ka n kíi.
15 Bóyāi ñle gímazii, Dii?
Akəa n mikpelímeei?
16 Má kú ga lézí wénannɔ za ma èwaasogɔɔ,
n wéteamɔané tɔa, ma gɔɔ sàii.
17 N pɔpaamazi mà ma mia,
n vía pɔɔ lé ma midε.
18 A daamala lán íwa za kɔɔ e oosi,
à kùaaa míɔmíɔ.
19 N tò ma gbékə yenzideɔ ma vūaa,
gusia mē gɔɔ ma gbëna û.

89

Lua legbëa Davidie

- 1** Ezala bui Etani* lε.
2 Dii, máɔ lesi n gbékə yá musu láasaiε,
máɔ n náaiyā kpàwakə wë ñ wëo.
3 Má o n gbékə líɔ kpáləa vio,
n náaideke zínapeləa musu n bε.

---

* **89:1** 1Kia 5.11

⁴ N mè n bàa kú ní gbé pó ní sèo,
n legbè n zòblena Davidie.

⁵ Nyō to àà bui àò kible gòòpiiε,
nyō àà kpala gba gbāa e àà buiwa.[†]

⁶ Musudeo n dabuyāo sáaukpa, Dii,
malaikaö n náaiyā'ò balu guu.

⁷ Asa gbēe ku musu à kà Diiwao,
malaikae muaaaànco.

⁸ Baa malaikaö kàaa, Lua mé fuańla,
gbé pó liaaaàziö mé i seena ta.

⁹ Dii Lua Zigđde, déme muaannoi?
N gbāa ní náaio vî yápii guu.

¹⁰ Ni gbāamö ísiae,
tó à fèle ní vîvîao, ni a zùuke.

¹¹ N Egipiö suumpà aa gò gøo ū,
n n wèlepíö fàaa ní n gâsa gbāao.

¹² Musu ní zíll eoá n pôe,
n dûnia kâle ní pô pô kú a guu.

¹³ N gugbántoo ní gøomidøkio kë,
Taboo ní Ëemö gbeo i guladøma.

¹⁴ N gâsaá gôsa pôe,
n o gbāa mé n oplaa dô musu.

¹⁵ Yâmaa ní yâzëdeo mé n gîna ëkpale ū,
gbéké ní náaio mé dia n aewa.

¹⁶ Bâaadeo ní gbé pô aa guladøama dô,
aañ bë n aë gupuauc ū, Dii.

¹⁷ Aañ pønake ní n tóo gòòpii,
aañ ianadâ ní n maakæao.

¹⁸ Asa an gawi ní ní gbâaon n ū,

---

† 89:5 2Sam 7.12-16, Soú 132.11, Zin 2.30

n zεawano yái wá mi daa ía.

¹⁹ Wá sèngbaoá Dii póε,
wá kiapiá wá Isailiɔ Lua póε.

²⁰ N yā'ò n yāmanaɔne yāa
wépuŋgu'ea guu n mè:
Ma dɔnlɛkè negɔnaε,
ma èwaasopi sè lesi a gbé̄ guu.

²¹ Ma a zòblena Davidi è,
ma a nísikàwà ma aà dìlɛ.

²² Máo aà kúa ma ɔzíε,
ma gásəa gbāa aɔ kuaàno.

²³ Ibɛɛ a fɔ falusiwào,
gbé̄vái a e ɔnaalèwào.

²⁴ Má aà wèlɛ̄ wíwi aà aε,
má aà zangudē kwé.

²⁵ Máo náai v̄iè n̄ gbékεo,
aà mi iɔ daa ía n̄ ma tóo.

²⁶ Má isia naɛ a ɔzíε,
iɔ iko v̄i swaɔwa.

²⁷ A lezumazi à mε,
má de a Mae n̄ a Luao ū,
a gbesi n̄ a Suàbanao ū.

²⁸ Má aà ke ma yoá ū,
iɔ de dúnia kíao mide ū.[‡]

²⁹ Máo gbékε v̄iaàno gɔɔpiie,
ma bàa pó kuaàno gbooa v̄io.

³⁰ Má tó aà bui àɔ kible gɔɔpiie,
aà kpala iɔ ku e dúnia gε lāað.

³¹ Tó aà buiɔ pákpa ma ikoyái,
mé aai te ma yādileaɔzio,

[‡] 89:28 Zia 1.5

- 32 tó aa bò ma yá kpε,
 mé aa ma yādanε̄ kūao,
 33 má gotōmá an tāaē yáiē,
 mí ní ke búubuu an vāi yá musu,
 34 āma gbēkε pó má vīaān̄ a midεo,
 má fō náaisaiyākεo.
 35 Má a bàa pó kuaān̄ yá gbooo,
 má lé pó má gbèè lilēo.
 36 Ma legbè ní mazīa kuao gēn do,
 má εεto Davidiēo, ma mè̄,
 37 aà bui aɔ ku gɔɔpiiē,
 aà kpala aɔ ku ma ae lán iatēwa.
 38 Lá mɔvua dε seela náaide ū musu,
 màa aà kpala aɔ ku gɔɔpii.
- 39 N beeo n gi kíá pó ní kpài,
 n ɔkpàaàzi, n kolokèaān̄.
 40 N n bāa kua ní n zòblenaو yá gbòo,
 n sakà aà kíafuau, ní zù zílε.
 41 N aà wélε bñiɔ gbòo,
 n aà zegikñiɔ kwè ní dàai.
 42 Gézéadēo lé ní baa seu,
 à gɔ láanipɔ ū a saedēone.
 43 N tò aà wèlēo gã gbåē,
 ní tò aà ibeēo pɔnakè.
 44 N aà fēnda lé dè,
 ni zeaān̄ zì guuo.
 45 N aà gawi kɔ'è,
 n aà báa bøaàla.
 46 N tò à zikù a gbåau,
 n widàwà.

- ⁴⁷ Dii, níyōo ulεawēe gɔɔpīi yà?
N pɔkūma té aɔ kū e bɔe ni?
⁴⁸ Làasooke ma wēni kulunkewa,
n gbēnazīna kè pā yà?
⁴⁹ Gōsa kpele mē aɔ ku à gí gaii?
Démē a fɔ azīa si mia ikowai?
⁵⁰ Dii, gbēkē pó n vī yāa gè má ni?
Lé pó n gbē Davidie n náao sɔ bε?
⁵¹ To n zòblena láanikεa yā dɔngu,
buiɔ ma kea pɔɔpɔɔ ma sɔ zɔ.
⁵² N ibεεɔ kíia pó n kpà láanikè,
e gu pó aà kèsε zèu, Dii.
⁵³ Wà Dii sáaukpa gɔɔpīi!
Ami! Ami!

LA SIIJDE

Soñú 90-106

90

Lua n gbēnazīnao

- Lua gbē Mɔizi wabikea.
- ¹ Dii, wá ulεkīin n ū wē n wεo.
² E n̄yō gé gbēsīsīɔ kei,
e n̄yō gé tɔɔlε n̄ dúniao kálεi,
Luan n ū za asinizi e gɔɔpīi.

- ³ Ni dilε gbēnazīnae aà gε tεenau,
ni to aà ea gɔ bùsuti ū.
⁴ Wε òaa sɔo dene lán gɔ dowā,*
i gēne lán già ge gwāasīnawa.
⁵ Ni to i dañla aai gaga,
aa de lán sε pɔ i bɔlε kɔɔwa,

---

* **90:4** 2Piε 3.8

6 Ì bɔlɛ kɔɔ, i gbá,
Ì i'o oosi, i giigaga.[†]

7 N pɔkūma ì wá suumpa,
n kòlokəa ì gili gēwágu.

8 Wá yāvāiɔ káləa n aε,
wá asiyyāɔ bɔ gupuau n kuu.

9 Wá gɔɔ ì gẽkɔu n kpẽnε yái,
wá wẽni ì midε wá wea dóõdoõnau.

10 Wá wẽ ì ka baaɔkwi taawa,
tó wá gbāa sɔ, basiiɔ.

Wẽpiɔ guu baa a pó pó na
ì mó n̄ taasio n̄ pɔsiaoe,
ì gẽzea kpakpa, õ wi kpagui.

11 Démε n pɔkūma gbāa lé dɔi?
Démε n kpẽnε lé dɔ à vĩakeɛi?

12 Dadawɛe wàɔ wá wẽni dɔ màa,
ké wà ɔnɔ e wá sɔ guu.

13 Dii, n̄yɔ̄ εa wá wɛgwa bɔε ni?
Wẽnadɔ n zɔblenaɔnε.

14 Tó gu dɔ, to n gbẽke mówá,
wíɔ pɔnake n̄ gulakeao gɔɔpii.

15 Wá gba pɔna ɔ pó n tɔwá gɔɔ léu,
taasi pó wá kè wɛ léu.

16 N n yākeao ɔlɔ n zɔblenaɔnε,
ní tó wá néo n iko gbāa dɔ.

17 Dii wá Lua, báaadawágú nana,
ɛfāaida wá ziu wàɔ káflakε,
ao, ɛfāaida wá ziu wàɔ káflakε.

[†] 90:6 Zaa 1.11

91

Lua mé wá dɔ̄ana ū

¹ Gbé pó ulɛa Musude ò guu,
mé a ku Gbāapiide uei,
² ì mε Dii mé a zegikii ū,
a Lua mé a ulékii ū, á aà náai vî.

³ A n si kaiwa,
a n suaba ní gagyão.

⁴ A n sɔ̄lɔ a pɔ̄leu,
níyɔ̄ ulɛa aà kúlukulunau.
Aà náai mé aɔ de n sèngbao ū.

⁵ Gwāasìn pó̄ ní fāanε kà kpán'āaɔ
an kee vía a n kúo,

⁶ ge gagyão pó ì bε gusiau
ge gyākawéle pó ì ní le fāanε gbāa.

⁷ Baa tó gbēn òaa sɔ̄o lé kwé n saε,
ge gbēn òaaasɔ̄o lee kwi lé fu n ɔplaai,
pœ a n leo.

⁸ Wεzu ní gwa,
níyɔ̄ e lá wí iada vāikεnaɔwa.

⁹ Tó n Musude dílε n ulékii ū,
mé n Dii dílε n kúkii ū,

¹⁰ vāie a sɔ̄nzio,
músi a gε n uao.

¹¹ Asa a n yā'o a malaikaɔnε
aa n dɔ̄a gu pó nílε géu píiε.

¹² Aa ɔdama,
ké nísu gēnale gbe wao yái.*

¹³ Nyɔ̄ ták'a'o nòɔmusuwa ní kyáo,
níyɔ̄ ɔzɔ̄ nòɔkusiwa ní mlè pāsio.†

* **91:12** Mat 4.6, Luk 4.10-11   † **91:13** Luk 10.19, Lom 16.20

¹⁴ Dii mè: Lá à nàmazi, má aà bɔ,
lá a ma dɔ, má aà se musu.

¹⁵ A lezumazi, mí wewà.

Tó yá nàewà, má c kuaànɔ,
má aà suaba, mí aà kpela.

¹⁶ Má báaadaaàgu ní wẽni gbãao,
má aà suaba, i pɔnakɛò.

92

Lua sáaukpaa

¹ Kámabogɔɔ lε.

² A maa wà n sáaukpae, Dii,
wá lesi wà n tɔbɔ, Musude,

³ wí n gbẽkɛ galike kɔɔ,

wí n náiyá'ò gwá,

⁴ wí n táasile n mɔɔnao
n domao n kotilio.

⁵ N yâkeacɔ i ma pɔ ke na, Dii,
mi guladɔ n ɔzíkeacɔwa.

⁶ Dii, n yâkeacɔ zɔɔ maamaae,
n làasooɔ gbia à kɛ zài.*

⁷ Sɔɔ yápi dɔo,
m̄isaide a fɔ mao.

⁸ Baa tó gbẽvâiɔ ɔtà lán kàewa,
mé vâikenaɔ káfla è mipii,
an zia de kaale láasai ūe.

⁹ Mpi sɔ Dii, nýɔɔ kâfla gɔɔpiie.

¹⁰ N n ibeeɔ gwa, aale midε,
vâikenaɔ lé fääa píi.

¹¹ N ma gba gbãa lán zùsẽlɛwa,

---

* **92:6** Lom 11.34

n nísi ḡde kà ma miwa.
¹² Ma wèsì ma wèlēo fuale,
 ma swá ma ibee vāiō wii mà.
¹³ Gbēmaaṣ gbā lán daminaliōwa,
 aa zōkū lán Libā sēdē líwa.
¹⁴ Pélēa Dii kpé kpēeles
 aa gbā wá Lua ua.
¹⁵ N ní zikūakeo aaṣ ne'iε, †
 an lá aṣ nísi bōe si plèple.
¹⁶ Aa mē Dii maa,
 òmē wá gbési ū,
 vāie ku aà guuo.

93

Dii mē Kia ū

¹ Dii mē lé kible,
 a zōkē daa ula ū.
 Dii zōkē daa, à gbāa dò a pi,
 à dūnia kàlē gíúgiū, a deeo.

² N zōlēa báawa za gōpi,
 ní kú za asinizi.
³ Swaṣ pà Dii,
 swaṣ kōfi dō,
 swaṣ lé gāale.
⁴ Dii ku musu, a zō,
 aà zō de í zō kōfia,
 aà gbāa de ísia í vīvīaa.
⁵ Dii, n yādileaṣ gbooa vīo,
 à kù n kpé àṣ ku adoa e gōpiiε.

---

† 92:15 Zāa 15.2

94

Lua mē yākpalekēna u

- ¹ Dii á Lua pó ī tɔsimáε.
Lua pó ī tɔsimá, bɔ gupuau!
- ² Dúnia yākpalekēna, fεlε!
Fia bo īandānaçne ní yākeawa.
- ³ Gbẽvāiç aaç pɔnakε e bɔε ni?
Aaç tidɔwála e bɔε ni, Dii?
- ⁴ Vāikεnapiç ī gɔsagɔsa yã'o,
aaï yãbɔle, aaï īanadā mípii.
- ⁵ Dii, aaï tāa'o n gbéçwa,
aaï gbāamɔ gbé pɔ n ní sépiçne.
- ⁶ Aaï gyaa gbẽandoɔ n bɔmɔɔ dεdε,
aaï tone pɔ gwana vĩoɔ suumpa.
- ⁷ Aaï mε Dii lε n eo,
Yakɔbu buiç Lua laai kúmáo.
- ⁸ A sɔñç, à laaika!
A mísaidεç, á ñnɔkū bɔee la?
- ⁹ Lua swã pɛ, iłi yāmao lε?
A wé kàsa, iłi gu'eo lε?
- ¹⁰ I bui píi toto, a ní swágagaoa?
I yādané, a dɔa vĩoa?
- ¹¹ Dii gbẽnazina làasooɔ dɔɔ,
a dɔ kε aa yāfuu lán gbé tíwa.*
- ¹² Bápadden gbé pɔ ni toto,
ni n ikoyã dadaε ū, Dii.
- ¹³ Ni aà nɔsε daè doũ taasikεgɔɔ,
e wà gε εyɔ vāikεnaε.

---

* 94:11 1Kln 3.20

¹⁴ Dii a pákpa a gbézio,
a gbé pó á sè a pó ū vúuaao.
¹⁵ Wa ea yákpaleke a zéwa,
nòsépuadeo i zéð.

¹⁶ Démé a felémee gbéváiowai?
Démé a zemano váikenao musui?
¹⁷ Mé i ke Dii dónlekémee yáa no,
dó má kú miau kílikili gô.
¹⁸ Ké ma mè záana lé ma séle,
n ma kú n gbéké guu, Dii.
¹⁹ Ké ma làasoo kò ma sôu,
n ma sô nínimee n ma pô këna.

²⁰ N lé lío ku yágôgôn koleao yáuo,
an yádileao i móne n taasio.
²¹ Aaí lekpaai gbémaazi,
aaí yáda tâaesaida wà àà dë.
²² Dii mé ma zegikii ū,
ma Lua mé gbesi pó mi uléu ū.
²³ A n váikea sôaamáe,
i n buibô an tâaeo yáí,
Dii wá Lua a n buibô.

95

Lua táasilea

¹ A mó wà pôna wii dô Diiwa,
wà guladô gbesi pô i wá bôwa.
² Wà gé àà ae wà aà sáaukpa,
wà lesi wà aà táasile.
³ Asa Dii mé Lua zôde ū.
Kia zôe, a dë dii píia.
⁴ Tôole nôna ku aà ɔzîe,

gbèslisí misonacá aà póε.

⁵ Isiaá aà póε, õme kè,

õme tɔɔle ikàsa n̄ a oo.

⁶ A mɔ wà wúlε wá gbεεu

wà kúlε Dii wá Kεna aε.

⁷ Asa aàpi mé wá Lua ũ,

wá dε aà kpàsa gbé ũε,

aà sã pó àlε n̄ dã ũ.

Tó a aà lɔɔ mà gbā,

⁸ ásu swágbāakε lá á dezio kè Meliba

gɔɔ pó aa ku Masa guwaiwaiuwao.*

⁹ Baa ké aa ma yákεaɔ è,

aa ma yɔ aa ma gbāa legwà.†

¹⁰ O má ye n̄ gíyáio e wè bla,

ma mè gbé sásãaɔnε,

aa ma yákεaɔ dɔo.

¹¹ Má ò n̄ maziao n̄ pɔfẽo ma mè,

aa gẽ ma kámabokíuo.‡

96

*Dii mè Kta zɔɔ ũ
(1Lad 16.23-33)*

¹ A lè dafu sí Diiε,

dúnia gbépii, à lesi Diiε.

² A lesi Diiε, i aà tɔbɔ,

à aà ziblea baokpa lá gu lé dɔ.

³ A aà gawi yã'o buiɔnε,

à aà yãbɔnsaeɔ galikε gbépiiε.

⁴ Dii zɔɔ, à kà wà aà táasile,

---

* 95:8 Ebε 3.15   † 95:9 Boa 17.1-7, Ebε 3.7-11   ‡ 95:11 Nao 14.20-23, Ebε 4.3, 5

à kà wà vñakeè dë diiøla píi.
⁵ Buipâleø diiøá pó gianaøne,
 Dii mé musu kë.
⁶ Zñøke ní bëeeø kuwà,
 gbää ní gawio ku aà kíie.

⁷ A gawi ní gbääo dõ Diiε,
 bùsu píi gbéø, à dõ Diiε.
⁸ A Dii tó gawi dñè,
 à mɔ aà ua, í aà gba pó.
⁹ A kúle Diiε ní lousisi'ulaø daa,
 zíledeø, à tó á me àø kuke aà ae,
¹⁰ í o bui píiε, Dii mè lé kible.
 A dúnia kàle gíügiü, a deea vio.
 A yákpaleke ní gbépiio a zéwa.
¹¹ Musudeø, à pønakε,
 zíledeø, à vñ àø këaa,
 ísia ní pó pó kúuø, à kõflkε.
¹² Sëa ní pó pó kúuø, à kúkuake,
 lí pó kú lákpeø i gulakε píi.
¹³ Aa pønakε Dii ae, asa àle mó,
 àle mó yákpalekei ní dúniaoe.
 A yákpaleke ní dúniao a zéwa,
 a yágõgõ gbéøne ní sianao.

97

Dii mɔa

¹ Dii mè lé kible!
 Dúnia gbéø, à pønakε,
 ísiaabaadeø, àø ku pøna guu.
² Luabepuana ní a sianao liaaaàzi,
 yázede ní yämaao mè aà kpala zína ü.

³ Té ñɔ dɔaaaɛ,
í kū aà ibee pó liaaaàziɔwa.

⁴ Aà loupileaɔ ì tɔɔle pu,
tó dúnia è, í lualua.

⁵ Gbèsisíɔ ì yɔ lán zónisiwa Dii aε,
dúnia gbépii Diipi aε.

⁶ Musudeɔ ì aà maakεa kpàwakε,
bùsu píi gbéɔ ì aà gawi e.

⁷ Wí ì tääagbagbanaɔ kū,
gbé pó aañ íanadã ní tääapiɔ.
Diipiɔ kúle aà aε m̄piie.

⁸ Tó Siñadeɔ mà, aa pɔnakε,
Yuda wéledeɔ aaɔ ku pɔna guu
n yákpalékεaɔ yáí, Dii.

⁹ Dii Musuden n û dúnia gbépiiε,
n zɔɔ de diiɔla píi.

¹⁰ Gbé pó ye Diiziɔ, à za vāigu.
Iɔ a yāmanac wēni kūané,
í ní bɔ vāikεnaɔ ɔu.

¹¹ I gupu gbémaaɔnε ní zéu,
í pɔna tɔ nòsεpuadeɔ guu.

¹² Gbémaaɔ, à tó á pɔ kε Diiwa na,
à aà tɔbɔ, asa a ku adoa.

98

Dii mɔa tāasilea

¹ A lè dafu sí Diiε,
asa à yābɔnsaeɔ kè,
à ziblè ní a gāsa pó a kua adoa gbāao.

² Dii tò wa dɔ̄ a ziblè,
à a gbēsuabaa gbāa òlɔ̄ bui píie.
³ Gbēke náai pó a vî ná wá Isailic dɔaàgu.
E dúnia léwa wa è lá wá Lua ziblè.

⁴ Dúnia gbépii, à pɔna wii dɔ̄ Diiwa,
à vî ná wiio, à gulaké à lè sí.
⁵ A lesi Diié ná mɔɔnléao,
ná mɔɔnléao ná letédɔawao
⁶ ná kàaerpéao ná kuu'ɔo,
à pɔna wii dɔ̄ Dii wá Kíawa.
⁷ Isia ná pó pó kúuo, à kɔfiké,
ná tɔoleo ná gbé pó kuwào píi.
⁸ Swao, à gâale Dii ae.
Gbèsi'siɔ̄, à gulaké sãonusãnu,
⁹ asa àle mó yákpalekei tɔolee.
A yákpaleke ná dúniao a zéwa,
a yágɔgɔ̄ gbéɔne ná sianao.

99

Lua kuaadoade

¹ Dii mé lé kible,
bui píi lé lualua,
a zélea malaika gâsiadeo zânguo,*
dúnia lòo.
² Dii zɔ̄ Siɔna,
a ku musu, a dε bui píila.
³ Aa aà tó zɔ̄ pó i to vîa ná kû bɔ̄,
asa aà kua adoaε.

⁴ Wá Kíia gbāa vî, a ye yázεdei,

---

* 99:1 Bɔa 25.22

Omε yákpalekεa a zéwa dà,
à yágògɔ̄ Yakɔ̄bu buiɔ̄ne a zéwa.
⁵ A Dii wá Lua tɔ̄bɔ̄,
à kúlε aà gbadibɔ̄ saε,
aà kua adoaε.

⁶ Mɔ̄izi ní Aalonao mé aà gbàgbanaɔ̄ ũ,
Samueli mé aà sísinaɔ̄ do ũ.
Aa lèzùaàzi, õ a wèmá.
⁷ Kua tɔ̄lu guu à yã'ònɛ, †
aa aà ikoyã ní aà yãdileneɔ̄ kūa.

⁸ Dii wá Lua, ní wèmá,
Lua sùuuden n ũ.
N beeo n ní yãvâiɔ̄ wînɛ n musu.
⁹ A Dii wá Lua tɔ̄bɔ̄,
à kúlɛè aà gbèsisi pó a kua adoa musu,
asa Dii wá Lua kua adoaε.

100

Dii sáaukpaa

Sáaukpaa lε.

¹ Dúnia gbépii, à kúkuake Diiɛ.
² A zɔble Diiɛ ní pɔ̄nao,
à mɔ̄ aà kíi ní gulakεao.
³ Aɔ̄ dɔ̄ kék Dii mé Lua ũ,
õmε wá kék, wá de aà pó ũɛ.
Wá de aà gbé ũ, aà kpàsa sãɔ̄ ũ.
⁴ A gẽ aà ua léu ní sáaukpaaao,
à gẽ aà ua ní aà táasileao,
à aà sáau kpa à aà tɔ̄bɔ̄.
⁵ Asa Dii maa, aà gbéke láaa vîo,

---

† 99:7 Boa 33.9

Ío náai vĩ gɔɔpiie.

101

Kia legbëa a kiblea yá musu

Davidi le.

¹ Má lesi gbëke ní yázëdeo musu,
má soñú danno, Dii.

² Má laaidɔ kua tåaesaiwa,
bɔε nýyɔ mɔai?
Máç ku ma ua ní nòsəpuao,
³ má pɔvãi dɔ ma wéio.
Má za yâdɔɔsaikεau, a naao.

⁴ Má yâdɔɔsai fɔo,
ma bàa aɔ kú ní yâvâioo.

⁵ Má gbé pó Í a gbédee pe suumpae,
má yâdɔɔde ní îlandâna fɔo.

⁶ Ma wé dɔ ma bùsu náaideɔzi aao kumanɔ,
gbé pó Í be tåaesai mé aɔ dɛ ma zikena û.

⁷ Má we gbësâsâna aɔ ku ma bεo,
má tó mɔafilide aɔ ku ma saeo.

⁸ Máç a bùsu gbëvâiɔ suumpa lá gu lé dɔ,
máç vâikenâ midɛ Dii wéle guue.

102

Yëëesaide wabikεa

¹ Wënade yëëesaide pó lé a yâ'ɔmaç bɔle Diiɛ
wabikεa.

² Dii, ma wabikεa ma,
to ma wiileama ká.

³ Nsu bɔ ma kpε ma taasikεgɔɔ,
swâkpmazi.

Tó ma lezùnzi, wea kpakpa,
⁴ asa ma gɔɔ lé gẽ lán súeləwaε,*
 ma me lé pusu bɔ̄ lán teyɔ̄wa.

⁵ Ma sɔ̄ lé wo,
 málε ibaba lán sëwa,
 bléblea yá lí dɔ̄magu mà bleo.
⁶ Ma aaukea mé tò
 ma gɔ̄ wákambaau ũ.

⁷ Ma gɔ̄ lán gbáa gbaonawa,
 lán bɛzia koowa.
⁸ I lí gẽ ma wéuo
 lán bã mèndona pɔ̄ pé kpé musuwa.

⁹ Ma ibeeɔ̄ ɿ ma sɔ̄sɔ̄ gɔ̄piie,
 ma láanikenaɔ̄ i gbé ká ní ma tó.
¹⁰ Túfu mi ble ble ũ,
 ma wé'i i ka ma imia guu
¹¹ n pɔ̄kũma ní n kpẽnεo yái,
 asa n ma se n ma pâlεe.

¹² Ma wěni lé gẽzea lán uenawa,
 ɔ̄ málε giigaga lán sëwa.

¹³ Mpi Dii, ní zɔ̄lεa báawa gɔ̄pii,
 nyɔ̄ de tɔ̄de ũe e wá buiwa.

¹⁴ Nyɔ̄ fεlε wěnadɔ̄ Siɔnaε,
 asa n sùuukeaaànɔ̄ gɔ̄ ká sa.

¹⁵ Aà gbeɔ̄ kè n zòblenaɔ̄ne maa,
 aà daaʃa ɿ kewéε wěnaε.

¹⁶ Bui píi a vĩakεnε, Dii,
 dúnia kíao gawi dɔ̄nε m̄pii.

¹⁷ Asa Dii a εa Siɔna kálε lɔ̄,
 i bɔ̄ m̄má we ní gawio.†

---

* **102:4** Zaa 4.14   † **102:17** Isa 60.1-2

18 A gbé pó gò yóoyoo wabikea sí,
a n̄ wiileawa kpa swáao.

19 Wa yápi kē ziadeo yáiε,‡
gbé pó kuopiō i Dii táasile.

20 Dii wékpàlē zíle za a kúkii,

kua za musu à wézù tóole,

21 ké à e gbéo zóblewii ma,

i n̄ bō ga lézí yáí,

22 wi Dii tóbó Siōna,

wi aà táasile Yelusaleū.

23 Goo bee bùsu píi gbéo kääa we,
bùsu píi gbéo mō misiileiè.

24 Kua ma sápaagoo à ma busa,
à ma wéni kulun kú.

25 Ó ma mè: Ma Lua,

n̄su ma se kpóoo,

n̄ gbé bee, n̄ wéni láaa vío.

26 N tóole kàle za asinizi,

musuá n̄ ozíkéae.

27 Ampii a gẽ, ãma n̄yõo kue.

Aa zikú lán pøkasawa píie,§

n̄yõ n̄ lile lán ulawa aa gélε.*

28 Mpi sõ n̄yõ doú gøppiie,

n̄ goo láaa vío.†

29 N zòblenaō néo zedō,

an buiō aao ku n̄ ae.

‡ **102:19** 1Kln 10.11   § **102:27** Isa 51.6   * **102:27** Zia 20.11, 21.1

† **102:28** Ebe 1.10-12, 13.8

103

Lua gbẽkε

Davidi lε.

¹ Má Dii sáaukpa,
má aà tó pó kú adoa bɔ ní nòsemendoo.

² Má Dii sáaukpa,
aà maakeae a sãmaguo.

³ I sùuukemano ní ma tàaeo píi,
í ma gbágba ní ma gyão píi.*

⁴ I ma bɔ ga lézi,
í maakemee a gbẽkε guu.

⁵ I to pømaao mɔa,
mí εa su èwaaso û lán kúuwa.

⁶ Dii í yâke a zéwa,
í to yâ bɔ ní gbé pó wàle gbãamónéone na.

⁷ A tò Mɔizi a pœá dž,
à a yâkeao ðlɔ Isailionε.

⁸ Dii sùuu vî ní sósobio,
aà pó lí pa kpaaø,
a gbẽkε vî maamaæ.†

⁹ Iliɔ zoadɔmá láasaio,
aà pɔ lí fɛa gɔɔpiio.

¹⁰ Ili yâkewéé wá duunawao,
ili ïadawá wá vâikεawao.

¹¹ Lá luabe lesi de ní tɔɔleo,
màa a gbẽkε vî zɔɔ ní a viakεnao.

¹² Lá gukpε zâ kɔε ní bε'aεo,
màa í wá tàaeo kéwá.

¹³ Lá mae í a néo wénagwa,
màa Dii í wénadɔ a viakεnaone,

---

* **103:3** Bøa 15.26   † **103:8** Bøa 34.6, Yon 4.2, Yoε 2.13, Zaa 5.11

¹⁴ asa a wá kεbɔ dɔ̄,
wá dεa bùsuti ũ dɔaàgu.[‡]

¹⁵ Gbẽnaz̄ina wẽni dε lán s̄ewaε,
lɔ̄ gawi v̄i gɔ̄pla lán lávuwaε.[§]

¹⁶ Tó ũanapèwà, i gẽlεe,
a kúkii lí̄ dɔ̄ gbẽegu lɔ̄o.

¹⁷ Dii lɔ̄ gbẽke v̄i n̄ a v̄iakenaɔ
za asinizi e gɔ̄pii,

i maake n̄ néone n̄ n̄ tɔ̄unaɔ,*

¹⁸ gbé p̄ó zè n̄ aà bàakuańnɔ yáo
aa yá p̄ó a d̄ileɔ kúdaɔ.

¹⁹ Dii a kpalabaa kpàlε musu,
a iko v̄i gbépiiwa.

²⁰ A Dii sáaukpa aà malaikaɔ,
ikode p̄ó i aà yá'one ma à zìkewàɔ.

²¹ A Dii sáaukpa, aà l̄waɔ píi,
aà zìkēna p̄ó i aà p̄oeä kεɔ.[†]

²² A Dii sáaukpa, aà p̄okeaɔ píi
gu p̄ó àlε kibleuɔ píi.
Má Dii sáaukpa.

104

Dii P̄piikεna táasilea

¹ Má Dii sáaukpa.

Dii ma Lua, n̄ zɔ̄ maamaaε,
n̄ gawi daa p̄okasa ũ, àlε teke,

² gupua ffiama zwāa ũ.

N musu kpàlε lán pεwa,

[‡] **103:14** Daa 3.19   [§] **103:15** Isa 40.6-7, 1Pie 1.24, Zaa 1.10-11

^{*} **103:17** Bøa 20.6   [†] **103:21** Luk 2.13

³ n bεkpà lousisiaa.

N luabεpuana kè n̄ s̄go ū,
niɔ bε n̄ īanao.

⁴ Ni īana gbae n z̄inao ū,
ni t̄e z̄i n z̄ikenaو ū.*

⁵ N dūnia kālε, n a z̄inapèlε,
a deea v̄i bauo.

⁶ N īsia lēaāla p̄kasa ū,†
i kù gb̄esisiela.

⁷ N ípi lèle ɔ à bāasi,‡
n pūnawà ɔ gili ḡeu.

⁸ Gb̄esisiela lesi kū, gusalalaو εenku,†
ɔ i tà gu p̄o n̄ d̄ileeu.

⁹ N kɔ dà ípie, a e v̄iao,
a e ea da t̄colea bau l̄o.

¹⁰ N t̄o nibɔnao ɔ i pisi swa'ɔnaou,
ɔ a i ɔ baale gb̄esisiela zānguo.

¹¹ S̄ea p̄ópii ɔ a imi,
a i i s̄ea zāa'īnao imi b̄o.

¹² Bāo ɔ ka swapiɔ saε,
aaɔ p̄ea a dào guu, an wii ɔ d̄ou.

¹³ Za n bε ni lou gbae gb̄esisiela wa,
n z̄i gbε i dūnia kā.

¹⁴ Ni to s̄e b̄ole p̄otuoɔne,§
ni ble bui kpa s̄ewanaawa.

Ni ble b̄ole t̄cole, aai ble.

¹⁵ V̄ee p̄o ɔ n̄ p̄o ke na
n̄ n̄isi p̄o ɔ n̄ l̄ekpe ȳoo
n̄ ble p̄o ɔ n̄ gba gbāao.

* **104:4** εbε 1.7   † **104:6** Daa 1.1-2   ‡ **104:7** Daa 1.9   § **104:14**
Daa 1.11

- 16** Dii lío ḫ mòsε e maamaa,
sεdε lí pó a bà Libāpi.
- 17** We bāo ḫ sakpedadau,
wâalianaɔ ḫ bækpa pēli láu.
- 18** Gbèsisí ləslō de tueɔ kúkii ū,
gbetɔɔ dε ɛn'ui'uinaɔ ulækii ū.
- 19** N mɔvua kè gɔɔ tàasikabɔ ū*
ní latε pó a gεa kpéu gɔɔ dɔo.
- 20** Ni to gu si, õ gwâasiná ḫ kε,
ɔ lákpε pó̄ ḫ felε ní táo píi.
- 21** Nðɔmusuɔ ḫ óclɔ maafei,
aāl pɔblea wéele Luawa.
- 22** Tó latε bile, aāl lɔ̄ gá,
aāl ta wúlei ní tðou.
- 23** Gbénaziná ḫ bɔ̄ gé zíkεi,
ḥɔ̄ yâma azlawa e oosi.
- 24** Dii, n yâkeac dasi fá!
Apii bò n ñno guue.
- Dúnia pà ní pó pó ní kεo.
- 25** Isia ku, a zɔɔ mé a yâasa,
pó b  e pó kú a guuu lé v  o,
a néna a zɔɔ píi.
- 26** Gó'ilenaɔ ḫ beu
ní kwâsa pó ní kè à k  'ouo.

- 27** Pópiɔ w   dɔnzi m  pii,
k   n blε kpámá a gɔɔwa.
- 28** Ni kpámá, aāl s  lε,
ni ɔ pooné õ pɔmaaɔ ḫ ní k  .
- 29** Tó n mikpel  n  , bílì ḫ ní k  ,

---

* **104:19** Daa 1.14

tó n wẽni s̄imá,
aa̯i ga aa εa ta t̄εnauε.
³⁰ Tó n n Nis̄ina gbàε,
pó b̄εε̯o ī bo,
ni to t̄cole εa dafukū.

³¹ Dii gawipi a̯o ku ḡɔp̄iiε,
Dii p̄o i kε na a yākεa̯wa.
³² I d̄únia gwa ᷇ d̄únia ī lua,
ī o̯kā gb̄es̄is̄i̯wa ᷇ s̄úelε ī bo.
³³ Má lesi Diiε e ma wẽni léuε,
má a Luã táasilε e ma kua léuε.
³⁴ To ma làasoo kangu,
mí p̄onakεnn̄o, Dii.
³⁵ To duunkεna̯o midε d̄únia guu,
vāikεna̯o su aa̯o ku l̄o.

Má Dii sáaukpa.
Aleluya!

105

*Lua a gb̄ε̯o suabaa
(1Lad 16.8-22)*

¹ A Dii sáaukpa, ī lémawà,
à to bui píi aà yākεa̯o d̄5.
² A lesi, ī aà t̄áasile,
à aà yāb̄onsaεkεa̯o galikε píi.
³ A īanadā n̄ Dii t̄o pó kú adoao.
A Dii k̄i w̄eεlεna̯o à p̄onakε,
⁴ à gε Dii le à gb̄aa gb̄εawà,
īo aà aεya ḡɔp̄ii.
⁵ A to yāb̄onsaε pó a k̄e̯o d̄áḡu,

aà dabudabukeà ñ ikoyã pó a ò,
6 á Dii zòblena Ablaħau bui,
á Yakħbu bui pó à sè.

7 Dii m  w  Lua  ,
 m    y dile gb piie.

⁸ Aà bàakuawan̄ yá lí sāaaguo,
yá pó a òpi ā kué e wá buiwa.

⁹ Àà bàà kú n̄ Ablahaũo,*

à èa à a legbè Izaakie lo.†

10 Àà bàà èa kú n̄ Yakɔbuo iko ū,
ɔ a kú n̄ Isailiɔ e gɔɔpii.

11 A mè á Kanaa bùsu kpámá,
aɔ de pó pó aa se kpaale guu ũ.‡

¹² Goo bee aa dasio, wili n yadao,
aa ku Kanaa bussuu bómoo üe.

13 Aaīč liaaliaa bui n̄ buioč guu,
aaīč bεbe bùsu n̄ bùsuo.

14 I we wà n wëtão,

à kiaɔ lèle an yã musu à mè

15 aasu ḡkā gbē pó a n̄ sépiowao,
aasu iada a ãnabipiwao. §

¹⁶ ᏽ a tò nɔana kà bùsupiu,
a tò an kùsúa làa píi.*

17 C à Yosèfu gbàe à dàaané,
wà àà yìla zo ù.[†]

¹⁸ Wà mɔkà aà gbáwa,

* 105:9 Daa 12.7, 17.8   † 105:9 Daa 26.3   ‡ 105:11 Daa 28.13

§ 105:15 Daa 20.3-7 * 105:16 Daa 41.53-57 † 105:17 Daa 37.28.

45 5

wà mɔ́ dò aà nɔ̄e‡
19 e yá pó à dòaa ò gè kèò,
 õ yá pó Dii dàè tò yá bòaànɔ́ na. §
20 Ké kía gbé zì, õ wà aà gbàe,
 bùsu gbézɔ̄pi aà kè.*
21 A aà dílε a bùsu dɔaana ũ,
 a tò aàɔ́ iko vĩ a àizɛɛcwa píi. †
22 Yosefu aà kíac tòto a pɔeāwa,
 à ɔnɔ́ dà aà īwaçne.

23 O Yakɔbu buiɔ́ mò Egipi,‡
 Isailiɔ́ ku nibɔ́ ũ Haũ buiɔ́ bùsuu. §

24 Dii tò a gbéɔ́ kɔ́ we maamaa,
 a tò aa dasikù dε ní ibeeɛla.
25 O à ní ibeeɛpiɔ́ swâfɛ, õ aa zà aà gbépiɔ́u,
 aa ɔnɔ́sɔ́pɛle aà zòblenapiɔ́ne.*
26 A a zòblena Mɔ́izi zìmá†
 ní Aalona pó a sèo.‡
27 Aa yâkè Egipiɔ́ne seela ũ,
 aa dabudabukè Haũ buipiɔ́ bùsuu.
28 A gusia gbàemá, gu sǐ ní bùsuu, §
 ké aa gî aà yâmai yâi.
29 A ní swa'i lîlε à gò au ũ,
 õ a kpɔ́ gàgà.*
30 Blɔ́ lì ní bùsua
 ní gbâadeɔ́ wúlekíiɔ́ píi. †

‡ 105:18 Daa 39.20

§ 105:19 Daa 37.6-9

* 105:20 Daa 41.14

† 105:21 Daa 41.39-41

‡ 105:23 Daa 46.6

§ 105:23 Daa 47.11

* 105:25 Bɔ́a 1.7-14

† 105:26 Bɔ́a 3.10

‡ 105:26 Bɔ́a 4.14-16

§ 105:28 Bɔ́a 10.21-23

* 105:29 Bɔ́a 7.17-21

† 105:30 Bɔ́a 8.1-6

³¹ A yã'ò õ ũsinao kàńgu,[‡]
gái kàńgu e an bùsu lé léu píi.[§]

³² A lougbe kàńgu lou û,
loupilea lî nì bùsua gupiiu.*

³³ A nì vëeliɔ ë'e nì nì kaadjenliɔ,
à nì bùsu lîk kè kélékélé píi.

³⁴ A yã'ò õ kwaɔ kàńgu,
kwasutéɔ kà, aa lé vio.

³⁵ Aa nì bùsu së nì láo nè,
aa nì buapóɔ blè píi.[†]

³⁶ A nì bùsu negjɔe sëiaɔ dède píi,
nè woode pó aa nì nì èwaasogɔɔpiɔ.[‡]

³⁷ A bòle nì a gbéɔ,
aa ánuṣu nì vuao kūa,
an bui gbé i gënale zéuo.

³⁸ Ké aa bòle, Egipio pɔ këna,
ké vía nì kú Isailiɔ yá musu yá.[§]

³⁹ A telu pèlè kpà a gbéɔzi,
à kè té û gwá, à gupùnè.*

⁴⁰ Aa wabikèwà, õ à mònè nì bùuɔ,
à musu ble kpàmá aa kà.[†]

⁴¹ A gbësi pàa, õ í bòu,[‡]
ípi bàalè guwaiwaiu we lán swawa.

⁴² Asa lé pó a gbé yá dɔaàguε,
yá pó a ò a zòblena Ablahañepi.

⁴³ A bò nì a gbéɔ, aale pɔnakε,

‡ **105:31** Boa 8.20-24   § **105:31** Boa 8.12-15   * **105:32** Boa 9.22-25

† **105:35** Boa 10.12-15   ‡ **105:36** Boa 12.29   § **105:38** Boa 12.33-36

* **105:39** Boa 13.21-22   † **105:40** Boa 16.2-15   ‡ **105:41** Boa 17.1-7,
Nao 20.2-13

gbé pó a sèpiɔ guladɔ.

⁴⁴ A buipâleɔ bùsu kpàmá, §

zí pó gbépiɔ kèɔ ài gòñé.

⁴⁵ Bee kè píi ké aa e wàɔ a yãdileacɔ kúa,
aai a ikoyãɔ da.

Aleluya!

106

Isailiɔ n̄ duunaɔ oa Luac

¹ Aleluya!

A Dii sáaukpa, asa a maa,
aà gbéke láaa vñlo.

² Déme a fɔ Dii yãzɔɔkεacɔ oi?
Démε a fɔ à aà tásilε píi?

³ Báaadeɔn gbé pó aañɔ yãmaa kúa
aañɔ yãke a zéwa gɔɔpiii û.

⁴ Tó n̄le na kε n gbéñne,
ma yá aɔ dɔngu, Dii.

Tó n̄le n̄ suaba, ma wegwa,

⁵ ké ma baa e àɔ ku n gbéñ namau,
mí pɔnake n̄ bui pó n̄ sèɔ,
mí n̄ tásilε n gbépiɔ guu.

⁶ Wa duunakè lán wá deziowa,
wa tâaekè wa yãvâikè.

⁷ Ké wá dezio ku Egipi,
aai Dii dabudabukεacɔ yãdao,
yãmaa dasi pó a kènénɔ sâñguε,

ᬁ aa swágbãakè Isia Tẽa saε.*

8 N beeo à n̄ suabà a tó yái,
ké wà e a gbãa dᬁ.

9 A gbãamì Isia Tẽae ᬁ gugii bò,
à sîrñco a εu, aa bùawà guwaiwai ū.†

10 A n̄ bó n̄ ibeeo ɔzì,
à n̄ sí n̄ zangudeo gbãawa.

11 I dà n̄ wèlepíla,
baa an gbé mèndo i bɔo.‡

12 O aa yá pó a ò sî,
aa aà táasilè.§

13 O aà yâkεaɔ sâñgu gòo,
aai aà dã aà ledomáo.

14 Aale n̄ poblea beeke guwaiwaiu,
ᬁ aa Dii lewe sëgbâu we.*

15 A pó pó aa gbèawa kpàmá,
ᬁ à me'ibabagyâ zìmá.†

16 Aa iisè n̄ Mɔizio bòou
n̄ Aalona pó Dii aà dileo.‡

17 Tɔɔle wɛaa à Datani mì,
à kùaa Abilaū n̄ a gbéwa.§

18 Té sù an iwaɔwa,
tévua kùle gbɛvãipíwa.*

19 Aa mɔ pí Olebu lán gáaenawa,
ᬁ aa kùle n̄ dii pó aa kàsapie.†

* 106:7 Boa 14.10-12   † 106:9 Boa 14.21-22   ‡ 106:11 Boa

14.21-22   § 106:12 Boa 15.1   * 106:14 Nao 11.4-6   † 106:15 Nao

11.31-33   ‡ 106:16 Nao 16.1-3   § 106:17 Nao 16.31-33   * 106:18

Nao 16.35   † 106:19 Boa 32.1-6

Soũs 106:20

clv

Soũs 106:32

20 Aa Lua gawide leükpakè
ní zù sèsona taa.‡

21 Lua ní suabà õ aà yá sàngu.
A yázõkènè Egipi,

22 à dabudabu ñ Haú bui ñ bùsuu,
à yá pò i to vía ní kú kë Isia Tëai.

23 A mè á a gbépi ñ midé,
ñ aà gbé Mɔizi aà zùukè,
a tò aà pɔ wèe, ñ i ní midéo.§

24 Aa pãkpà ní pœä bùsuu,
aa gí Dii yá sii.

25 Aa yákütékà ní zwàakpe ñ guu,
aai swásé Dii yáio.*

26 C à olèlené à mè
á tó aa kwe guwaiwaiue,

27 á tó an bui ñ lélé bui ñ guu,
í ní fãaa bùsu ní bùsuo.†

28 Aa nà tåa Peoowa,
aa pò pò wà sa'òò pçge ñ wa sò.‡

29 An yákæa ñ Dii pɔ fë,
ñ gaga gëngu.

30 Fineasi fèlé yápi tedé,
ñ gagapi zènè.§

31 C Dii tò yá bòaànò na,
aà bòa kuaànò e aà buiwa.*

32 Aa Dii zafë Meliba í kíi,

‡ 106:20 Lom 1.23   § 106:23 Boa 32.10-14   * 106:25 Nao 14.1-4

† 106:27 Nao 14.26-35   ‡ 106:28 Nao 25.1-3   § 106:30 Nao 25.7-8

* 106:31 Nao 25.10-13

ᜒ Mɔizi yã'ĩ aziae an yãi.

³³ Asa aa aà nòse ḥokpàèe,
ᜒ à yã'ò làasoosai.†

³⁴ Aai bùsupideo kε kélkekεlε,
lá Dii dílenéwao.‡

³⁵ Aa ḡb kõgbẽo ũ n̄ buipi,
aa n̄ ɔlesè.

³⁶ Aa zɔblè n̄ diiɔnε,
ᜒ yápi n̄ sɔ blè.§

³⁷ Aa n̄ negõenac dèdε sa'obɔ ũ,
aa sa'ò tāaɔwa n̄ n̄ nenoenac.*

³⁸ Aa yæsaideo kòlokpakpa,
an negõe n̄ n̄ nenoepi.

Aa sa'òníno Kanaa bùsu tāaɔwa,
ᜒ an bùsupi gbälè.†

³⁹ An yâkεac mē tò aa gbälè,
an dàaɔ tò aa ḡb Luaε káaluac ũ.

⁴⁰ Ḷ Dii pɔkũmabòbomá,
a ye gbé pó a n̄ sépi gîyãi lɔo.

⁴¹ A n̄ kpá buiɔwa,
an zangudepi ikokèmá.

⁴² An ibeeo wétẽamònéné,
aa ɔt̄ɔlema.‡

⁴³ Iɔ n̄ bɔ mòɔmɔ,
ãma aa zè n̄ n̄ swâgbâaoε,
ᜒ an duuna dàñla.

⁴⁴ Tó à n̄ wii mà,
ᜒ taasi dõnéné.§

† **106:33** Nao 20.10-12   ‡ **106:34** Iko 7.2   § **106:36** Dɔa 3.5-6

* **106:37** 2Kia 17.17   † **106:38** Nao 35.33-34   ‡ **106:42** Dɔa 2.14

§ **106:44** Dɔa 2.18

45 Aà bàakuańno yá i sääàguo,

ñ à nòselile a gbéké zóo guu.

46 A tò gbé pó aa ní kükü zízoo ñoo wënadòóné.

47 Dii wá Lua, wá suaba!

Wá bólé buiō guu, ní wá kääa,

wí n tó pó kú adoa bó,

wí ìanadá ní n táasileao.

48 Wá Dii, Isailiō Lua sáaukpa

za asinizi e gòopii!

Gbépii mε, ámi!

Aleluya!

LA SGODE

Souš 107-150

107

Lua sáaukpaa aà maa yáí

1 A Dii sáaukpa, asa a maa,

aà gbéké láaa vío.

2 Gbé pó Dii ní bóo o màa,

gbé pó à ní bó ní ibeewo oziō.

3 A ní bó bùsu ní bùsuo à ní kääa

za gukpé oi ní be'ae oio,

za gugbántoo oi ní geomidékii oio.

4 An gbéké be sásää guwaiwaiu ní sëgbão,*

aai wéle pó aa zóleu zé dó.

5 Njana ní imio lé ní dε,

an wëni gò leenno.

6 O aa wiile Diizi ní taasikéau,

---

* **107:4** Nao 14.33

ᬁ à n̄ b̄ n̄ w̄t̄ea guu.

⁷ A n̄ d̄á z̄é s̄usuwa,

ᬁ aa k̄a w̄l̄e p̄o aa z̄l̄eu.

⁸ Aa Dii s̄aukpa aà gb̄ke ȳai
n̄ ȳab̄nsae p̄o ĩ kenéo.

⁹ Asa ĩ imid̄enaɔ̄ k̄olo n̄niné,
ī p̄omaa kpa n̄and̄enaɔ̄wa aa k̄á.[†]

¹⁰ An gb̄eeɔ̄ ku gusiau ga l̄ez̄i,[‡]
aale taasikε yea n̄ m̄daonao.

¹¹ Asa aa ḡi Lua ȳamai,
aa sakà Musude l̄edamaue.

¹² A t̄ò w̄a n̄ busa n̄ z̄i gb̄ao,
aale l̄e gálε, gb̄ee ku à d̄oñleo.

¹³ Ḷ aa wiil̄e Diizi n̄ taasikea guu,
ᬁ à n̄ b̄ n̄ w̄t̄api guu.

¹⁴ A n̄ b̄ gusiau n̄ gao l̄ez̄i,
à n̄ m̄daonapiɔ̄ k̄ek̄emá.

¹⁵ Aa Dii s̄aukpa aà gb̄ke ȳai,
n̄ ȳab̄nsae p̄o ĩ kenéo.

¹⁶ Asa ĩ b̄iib̄ole gba p̄o wa p̄i n̄ m̄got̄eo gbooe,
ī m̄osi gb̄aa z̄ekakab̄o ē'ε.

¹⁷ An gb̄eeɔ̄ l̄iaa n̄ sw̄gb̄aa ȳai,
aa ḡò suuunn̄ n̄ tàaeɔ̄ ȳai.

¹⁸ Aa ye p̄oblea ḡiyāio,
aa k̄a gaa.

¹⁹ Ḷ aa wiil̄e Diizi n̄ taasikeau,
ᬁ à n̄ b̄ n̄ w̄t̄api guu.

²⁰ Aà l̄ekp̄asā n̄ gb̄agb̄ā, §

---

† **107:9** Luk 1.53   ‡ **107:10** Luk 1.79   § **107:20** Luk 7.7

à ní sí mia'εwa.

²¹ Aa Dii sáaukpa aà gbẽkε yái,
ní yãbɔnsae pó ĩ kенéo.

²² Aa sáaukpa sa'owa,
aai aà yâkeac galikε n̄ gulakεao.

²³ An gbẽeø ḡe ḡo'ilεnaøu,
aa dàzeu ísiaa,
aañ bε ï zɔ̄pia aaø ḡe laatai.

²⁴ Gb̄epiø Dii yâkeac è,
ní yãbɔnsae pó ĩ ke ï guoø.

²⁵ A yâ'ò ñ zâa'lan gbâa kâka,
íisia fèle n̄ bútëmbaao.*

²⁶ Aa ḡe musu aa sù zìlε,
kua kaipi lézì sõ këñgu.

²⁷ Aa dèedee,
aa tâalaatalaabò lán wëdenawa,
an île'ñnø mïdε.

²⁸ Aa wiilè Diizi n̄ taasikεau,
ñ à n̄ bó n̄ wétëapi guu.

²⁹ A ïan gbâa zè à ḡò ïan feεεna ū,
à ï zùukè à kε kílikili.†

³⁰ Ké gu nñni ḡòø, an po këna,
ñ à ḡeñnø godɔkii pó aale yáu.

³¹ Aa Dii sáaukpa aà gbẽkε yái,
ní yãbɔnsae pó ĩ kенéo.

³² Aa aà tɔbɔ balu guu,
aa aà táasile dɔaanaø kâaa guu.

³³ A swaø zòε à ḡò gugii ū,‡
a tò nibɔnaø ḡò tɔolε inidenaø ū.

---

* **107:25** Yon 1.4   † **107:29** Luk 8.24   ‡ **107:33** Yoz 3.13

³⁴ A tɔɔlε báaade lile gu wiside ū
gbé pó zɔlεuɔ väi yái. §

³⁵ A guwaiwai lile dàna ū,
a tò gugii gɔ nibɔna ū.*

³⁶ A nɔandεnaɔ dīlε we,
ɔ aa wéle kàlε aa zɔlεu.

³⁷ Aa buapóɔ tɔ aa vēeliɔ bà,
ɔ à ne'íné maamaa.

³⁸ A báaadàígu,
ɔ aa dasikù à kè zài,
i to an pɔtuoɔ làoo.

³⁹ O à n láo b, aa gɔ yɔɔnnɔ
gbāamɔané n múvio n posiao yái.

⁴⁰ Lua i saike kpabalenaɔwa,
i to aa liaaliaa gugii pó zevio guu.

⁴¹ I wēnadeɔ bɔ taasiu à n sé lesi,
i to an uadeɔ dasikù.

⁴² Tó gbëmaaɔ è, aañ pɔnakε,
gbëváiɔ sɔ aañ n lé kpaañ.

⁴³ Nòsede laaidɔ yápiɔwa,
i Dii gbëkε gwa lá a de.

108

Lua mè i to wà zìble

¹ Davidi lε.*

² Ma sɔ dilea, Lua,
má lesi mà n táasile n nòsémendoo.

³ Ma mɔɔna n ma domao, vu!
Mí gbäakpa gudɔazi.

⁴ Dii, má n sáaukpa buiɔ guu,

---

§ **107:34** Daa 13.10, 19.24-26   * **107:35** Bɔa 17.6   * **108:1** Soú 57.8-12, 60.7-14

má ní táasile gbé̄nε.

⁵ Asa n gbéke zõo zõmaε,
mé n náai zõ luabεpuanawa.
⁶ Lua, tõbo e à zõma,
to n gawi li dúniaa píi.

⁷ Wea, wá suaba ní n gâsa gbâao,
ké wápiõ n gbé yenzideõ e bõ.

⁸ Lua yã'ò za a kúkli à mè:
Má Sikeū kpaale n tidɔanlaoε,
mí Suko guzule kpámá.

⁹ Galada bùsuá ma p̄ε,
Manase buiõ bùsuá ma p̄ε,
Efraiũ buiõ bùsuá ma mò fùaε,
Yuda bùsuá ma lípanaε.

¹⁰ Mɔabuõ bùsuá ma zion zu'obõε,
mi a kyale kálε Edɔñõ bùsuwa,
mi kúkua dɔ Filitẽ bùsuwa.

¹¹ Démε a gẽmanõ wé̄le b̄ideui?
Démε a dɔaamεε e Edɔñõ bùsuui?

¹² Lua, mé i ke n gbé pó n wá vúaa
nilí bõ ní wá zìgõõ lõo bàasio.

¹³ Odawá wá ibεεõ yái,
asa gbénazína gbësuabaaá pãε.

¹⁴ Wá zible ní Lua gbâao,
õme a õzõ wá ibεεõwa.

109

Sa b̄ε̄e oa ibεεε
Davidi lε.
¹ Lua, míme mi n táasile,
nísu ñyõ nílæao.

- ² Asa gbĕvāi bɔnkpedeɔ ñ ma yaa,
aaĩ lekɔolekamazi ñ εεο.
- ³ Aaĩ liamazi ñ yá'rio,
aaĩ sôlekemano pœwiwinesaï.
- ⁴ Aaĩ ma yeaízi flabomee ñ yādɔmao,
mapi sɔ̄ miɔ̄ wabikema.
- ⁵ Aaĩ maa flabomee ñ vāio,
ma yeaízi sɔ̄ ñ zaamaguo.
- ⁶ Gbĕvāi sóike ñ dɔaanawa,
ñ aà na gudenaë a ɔzì.
- ⁷ To yákpale bɔaànɔ̄ vāi,
to aà wabikea yā'iè.
- ⁸ Aà wēni su àɔ̄ gbåao,
gbĕpâle i zɔ̄lɛ aà gbɛu.*
- ⁹ Aà néo gɔ̄ desai,
aà na i gɔ̄ gyaa ū.
- ¹⁰ Aà néo gɔ̄ lìaanaɔ̄ ū aaɔ̄ baakɛ,
aaɔ̄ pó wεelewεelɛ pɔ̄kɔleki.
- ¹¹ Aà fiade aà póo naaa píi,
buipâleɔ aà zì ài siwà.
- ¹² Gbée su gbĕkɛkeèo,
wasu wēnadɔ aà né pó a tòɔnɛo.
- ¹³ Aà buiɔ midɛ,
an tɔ̄ ga gbĕ pó lé felɛɔ guu.
- ¹⁴ Aà dezis vāikea yá dɔngu, Dii,
ńsu ñ aà da duuna kēwà bauo.
- ¹⁵ An duuna aɔ̄ dɔngu gɔ̄püi, Dii,
an yá i sã gbĕgu dúniau,
- ¹⁶ ké ili làasooke gbĕkewao yái,
i lada taasideɔ ñ wēnadeɔ

---

* 109:8 Zin 1.20

ní gbé pó an ká gájwa e aa ga.

¹⁷ A ye savái'oa gbéei,

to à wi aà mušu.

Sa maa oa gbéé lí kaaàguo,
a kε báaa vñ sõ.

¹⁸ A lèkéané ula dà,

à gè aà nòseu lán íwa,

à tåaleaàgu lán nísiwa.

¹⁹ Aço fiwà gçopii zwâa üe,

iø dɔ aàpi asana ü.

²⁰ Dii fiabo ma yádømadeøne màa

ní gbé pó aañ vãi o ma musuø.

²¹ Dii Gbäapiide, ma wëgwa n tó yái,

ma bɔ n maa ní n gbékø yái.

²² Asa taaside wënaden ma ü,

ma pɔ yà dùudu.

²³ Málε sääle lán oosi uenawa,

málε gëzëa lán íana kwaseawa.

²⁴ Leye tò ma gbá lé sé lɔo,

ma fëfë e ma gɔ wákambaau ü.

²⁵ Ma gõné pósññá ü,

aañ ma gwa aa mike déüdeü.†

²⁶ Dømalε Dii ma Lua,

ma suaba n gbékø yái,

²⁷ aai dɔ ké n ñdàa,

ké mímë ní këmee, Dii.

²⁸ Tó aa ma ka, níyɔ báaadamagu,

tó aa fèlømanø, wí a ní kú,

---

† 109:25 Mat 27.39

mapi n zòblena mí pɔnake.

²⁹ Tó ū i a gɔ ma yādɔmadeɔne ula ū,
aa wida n̄ziawa lán gomusuwa.

³⁰ Má Dii sáaukpa ní lɔɔ gbāao,
má aà tásile balu guu.

³¹ Aṣa ì zε ní wēnadeɔe,
ì ní sí gbé pɔ lé yādańlaɔwa.

110

Mesii kiakε

Davidi lε.

¹ Dii ò ma diie aà zɔlε a ɔplaai
e aà aà ibεεɔ keè aà gbadibɔ ū.*

² Dii a to n iko ligua,
níyɔ kible n ibεεɔwa Siɔna.

³ N gbéɔ n̄zia kpama n ikokεgɔɔ
ní lousisi'ulaɔ daa.
N èwaasɔɔ mɔ n k̄lii gudɔleia lán fiiwa.

⁴ Dii legbè, a lε lilea vio à mè:
Nyɔɔ de sa'ona ū gɔɔpii
lán Mekizedεwae.†

⁵ Dii ku n ɔplaai,
a kiaɔ míɔnzɔ a pɔfɔgɔɔ.

⁶ A tɔsi buiɔwa, an gεɔ gupa,
a dǔnia bùu kiaɔ míɔnzɔ,

⁷ i swa'i mi zé lε.
Bee yá mé tò aà mi aɔ daa ía.

* **110:1** Mat 22.44, Zin 2.34-35, 1Kln 15.25, Efε 1.20-22, Efε 1.13, 8.1,
10.12-13   † **110:4** Efε 5.6, 6.20, 7.17, 21

111

Dii tɔbɔa
1 Aleluya!

Má Dii sáaukpa ní nòsemendoo
 ní gbëmaac sănu balu guu.

- 2** Dii yâkëaç zɔɔ,
  - gbé pó à kàníguo ì a wàaipa.
  - 3** Aà yâkëaç bëee ní gawio vî,
  - aà yâkëa a zéwa láaa vîo.
  - 4** Dii tò a yâbɔnsaekëaç dòwágú,
  - a sùuu ní sósobio vî.
  - 5** I ble kpa a vîakënaçwa,
  - aà bàakuańnó yá lí sâaaguo.
  - 6** A a gbâa òlo a gbéñne yâkëa guu,
  - à buipâleç bùsuç kpàmá.
  - 7** Yá pó a kèo náai vî mé a zevî,
  - yá pó a dîleç sîlana vî píie.
  - 8** Yápiɔ zínaç pélea gɔɔpii,
  - ì yâkë a zéwa náai guu.
  - 9** A suabana zì à a gbéç bò,
  - aà bàà kúńnó gɔɔpii.
- Aà tó kua adoa mé ì to vîa ní kû.
10 Viakëa Diié mé ɔnó zína û,*
 gbé pó ì vîakëè wεzε gbâa.
 Aà táasilea aç láaa vîo.

112

Gbé pó Dii vîa vî
1 Aleluya!

---

* **111:10** Yaa 1.7, 9.10

Báaaden gbé pó Dii vĩa vĩ,
mé Diipi yādileaɔ i kaaàgu ū.
² Aà néo gɔ gbāadeɔ ū ní bùsuu,
asa nòsepuade buiɔá báaadeɔne.
³ Pómoama ní àizeeo di aà bεε,
aà yākεa a zéwa láaa vĩo.
⁴ Baa gusiau gu i pu gbēmaaɔnεε,
nòsepuade pó sùuu ní sósobio vĩo.
⁵ Gbé pó gbēke vĩ i pó s̄eané,
i a yāo ke a zéwa, yā i bɔè maaε.
⁶ Gbēmaa lí fu bauo,
aà yā aɔ dɔníguε gɔɔpii.
⁷ Bao ií lí aà vĩaküo,
aà sɔ iɔ dilea, iɔ Dii náai vĩ.
⁸ Aà sɔ lí vĩo, vĩa lí aà kūo,
e à ge tidɔò a ibεεɔla.
⁹ I pó fáε taasideɔnε,
aà yākεa a zéwa láaa vĩo.*
Aà mi iɔ daa ía ní gawioε.
¹⁰ Gbēvai líɔ ye aà ea yáio,
i lésakāaàzi, i lɔɔ gá.
Yā pó vãikena wé doi i midewàε.

113

Dii tásilea

¹ Aleluya!

Dii zòblenaɔ, à aà táasile,
i aà tɔbɔ!
² Gbépii Dii sáaukpa
za gbā e gɔɔpii.

---

* **112:9** 2Kln 9.9

3 Gbépii Dii tɔbɔ
 sea za iatēbilea e a gɛkpεukii.
4 Dii ku musu, a dε bui píla,
 à tɔbɔ e à mà musua.
5 Gbée i ka Dii wá Luawao,
 a zɔlea báawa musu.
6 I wékpale zílε,
 i musu n̄ tɔɔlεo gwa.
7 I yɛɛesaideɔ bɔ bùsuti, i n̄ fεlε,
 i wénadeɔ bɔ túfui, i n̄ sε lεsī.
8 I n̄ da kiabuiɔ guu,
 anzia gbé kiabuiɔ guu.
9 I to fli n̄e bɔbɔ,
 i gɔ nεade pɔnade ū.

Aleluya!

114

G̊amusu dikpε le

1 Ké Isailiɔ bɔ Egipi,
 ké Yakɔbu buiɔ bɔ bui zìloɔ guu,*
2 Yuda bùsu gɔ Dii kúklii ū,
 Isaili bùsu gɔ aà kibleklii ū.

3 Isia Tẽa è õ à bàalè, †
 Yuudẽ i kpεkpà.‡
4 Gbèsisiɔ vìvì lán sãɔwa,
 sisiɔ ṣyaayè lán bleɔwa.
5 Isia, bómε n le n bàalè?
 Yuudẽ, àkea n kpεkpà?

---

* 114:1 Boa 12.51   † 114:3 Boa 14.21   ‡ 114:3 Yoz 3.16

6 Gbèsisí, bóyái a víví lán sáowai?
Síslí, ákeea a ɔyaayé lán bleowai?

7 Dúnia, lualua Dii m̄a guu,
dee Yakobu Luapi ae.

8 A gb̄esi k̄ ibokli ū, §
à gbekão lile nibona ū.

115

Dii mé i báaadarígu

1 I ke wá tó mé a b̄o Dii,
i ke wá tó mé a b̄o.
N nzia t̄bo n gbeké n náaio yái.

2 Ak̄ea buipale i wá la aa me
wá Lua kú má ni ei?

3 Wá Lua ku musu,
yá p̄ a yei i kee.

4 Aa n̄ dii p̄ n̄ ánu suo n̄ vuao,
gb̄enazina ɔgb̄ee.*

5 Aa lé v̄i, aali yá'oo,
aa wé v̄i, aali gu'e s̄o.

6 Aa swá v̄i, aali yámao,
aa ní v̄i, kási aali p̄ gímao.

7 Aa o v̄i, aali ká p̄owao,
aa gbá v̄i, kási aali tá'a'oo.

Aali kolokékeo.

8 An pinac gōníwaε
n̄ gbé p̄ lé n̄ náaikεo.†

---

§ **114:8** Boa 17.1-6, Nao 20.10-11   * **115:4** Zia 9.20   † **115:8** Soú 135.15-18

⁹ Isailio, à Dii náaikε!
 Ìmε á sèngba o ū, ì dɔále.
¹⁰ Aalona buio, à Dii náaikε!
 Ìmε á sèngba o ū, ì dɔále.
¹¹ Dii viakenaɔ, à Dii náaikε!
 Ìmε á sèngba o ū, ì dɔále.

¹² Wá yá lí sá Diiguo,
 a báaadawágu.
 A báada Isaili buiɔgu,
 a báada Aalona buiɔgu.
¹³ Dii a báada a viakenaɔgu,
 néfénen gbɛzɔɔ.‡
¹⁴ Dii káfiakεé,
 ápiɔ ní á néo.
¹⁵ Dii mé a báadaágu,
 musu ní tɔɔleo Kenapi.

¹⁶ Musuá Dii bεε,
 õ à tɔɔle nà gbɛnazinənε ní ɔzì.
¹⁷ I ke gεo mé lí Dii táasileo,
 gbé pó kú bεdauɔ iɔ ku kílikiliε.
¹⁸ Wápiɔ, wá Dii sáaukpa
 za gbã e goɔpiie.

Aleluya!

116

Gbé pɔ bɔ ga lézì Dii sáaukpa a

¹ Má ye Diizi,
 asa à ma yãmàε,
 à ma wiileawa mà.

---

‡ 115:13 Zia 11.18, 19.5

² Má aà sísi e ma wĕni léue,
ké à swâdòmazi yái.

³ Ga fùa kpàmee yää,
má kú yeelea zōo guu,
taasi ní pçsiao tåa.

⁴ Ḍ ma lçzù Diizi ma mè:
Dii, n yá na, ma misi.

⁵ Dii sùuu vî mé a maa,
wá Lua sósobi vî.

⁶ Dii i yëeesaideo dža.
Ké ma gô dôlôlô, à ma suabà.

⁷ Ma nòse aɔ nínia sa,
asa Dii yămaakèmee.

⁸ Dii ma bɔ ga lézî,
à wé'i gògomee,
i to ma gënalèo,

⁹ kék mào ku dûnia guu,
míɔ bë aà aë.

¹⁰ Ké taasi tåa, ma gô búebue.
Ma aà náaikè, ò ma yá'ò.*

¹¹ Gili gëmagu ma mè:
Gbëe mɔafilisaio.

¹² Bó má fiaboò Diië
maa pó a këmee pii yá musui?

¹³ Má Dii gbé suabaa imibô se musu,
mí aà sísiò.

¹⁴ Má lé pó má kë Diiwaɔ fiabo
aà gbé wáa pii.

* **116:10** 2Kln 4.13

- ¹⁵ Dii yãmanao gaa gbiaè.
¹⁶ Dii, n yá na, n zòblenan ma ū.
 Nɔe pó zɔblène nén ma ū,
 n ma bɔ bau.
¹⁷ Má sáaukpa sa'oma,
 mí n̄ sisið, Dii.
- ¹⁸ Má lé pó má kè Diiwaɔ flabo
 aà gbéɔ wáa píi.
¹⁹ Má flaboè aà ua Yelusalɛū.

Aleluya!

117

Dii táasilea

- ¹ Bui píi, à Dii táasile,
 bùsu píi gbéɔ, à aà tɔbɔ,*
² asa a gbéke v̄iwano à kè zài.
 Dii náai v̄i gɔɔpiliɛ.

Aleluya!

118

Gea Dii ua n̄ sáaukpaao

- ¹ A Dii sáaukpa, asa a maa,
 aà gbéke láaa v̄io.
² Isailiɔ o,
 aà gbéke láaa v̄io.
³ Aalona buiɔ o,
 aà gbéke láaa v̄io.
⁴ Aà v̄lakenaɔ o,
 aà gbéke láaa v̄io.

---

* **117:1** Lom 15.11

⁵ Ma lεzù Diizi ma yeelεa guu,
ɔ a wèa à ma gba dèepookii.

⁶ Dii kumanɔ, vía a ma kūo,
bó gbēnazīna a fɔ kεmεei?*

⁷ Dii kumanɔ ma dɔnlεde û,
má tidɔ ma ibεεɔlaε.

⁸ Naa Diizi maa dε
gbēnazīna náaikεala.

⁹ Naa Diizi maa dε
gbāadeɔ náaikεala.

¹⁰ Bui píi l̄iamazi,
ɔ ma n̄ kwé n̄ Dii t̄o.

¹¹ Aa l̄iamazi oplaa i n̄ zεeo,
ɔ ma n̄ kwé n̄ Dii t̄o.

¹² Aa f̄ia lán zɔdaɔwa,
ɔ aa m̄dε lán s̄e tékūawa,
ma n̄ kwé n̄ Dii t̄o.

¹³ Aa ož̄mazi p̄sipāsī,
má ye l̄leɪ, ɔ Dii d̄omale.

¹⁴ Dii mé ma gbāa û, aà táasi mi l̄é,
à ḡɔ ma Suabana û.

¹⁵ A ma, kúkua dɔ gbēmaaɔ bòou,
Dii oplaa gbāa zikè.

¹⁶ Dii oplaa dɔa musu,
Dii oplaa gbāa zikè.

¹⁷ Má gao, máo kue,
míɔ Dii yâkεaɔ galikε.

¹⁸ Dii ma swāgāga maamaa,
ama i to ga ma seo.

---

* **118:6** Ebε 13.6

19 A gbé suabaa bɔle gbaɔ wẽmee
mà gẽ mà Dii sáaukpa.

20 Dii ua bɔle kε,
gbẽmaaɔ mé ï gẽu.

21 Ma n sáaukè Dii, asa ní wèa,
n gɔ ma Suabana ũ.

22 Gbε pó ñbonaɔ pãkpài
mé gɔ gbεɔ mide ũ.†

23 Dii mé bee kè,
ɔ à kèwẽe yãbɔnsae ũ.‡

24 Gɔɔ pó Dii dilén kε.
Wà pɔnakeu wà yáalɔ.

25 N yá na Dii! Wá suaba!
Sue Dii! Wá dae ní gòmio!

26 Báaden gbé pó lé mó ní Dii tóo ũ,
kua Dii ua wále gbãakpanzi.§

27 Dii mé Lua ũ, à gupùwẽe.
A ba dɔdɔ sa'obɔwa,
í poo gbagbakiizi.

28 Ma Luan n ũ, má n sáaukpa,
ma Lua, má n tɔbo.

29 A Dii sáaukpa, asa a maa,
aà gbéké láaa vĩo.

119

Gbãakpaa Lua yáwa

---

† **118:22** Luk 20.17, Zin 4.11, 1Pie 2.7   ‡ **118:23** Mat 21.42, Maa 12.10-11   § **118:26** Mat 21.9, Maa 11.9, Luk 19.38, Zaa 12.13

- ¹ B  aaade n gb   p   aa ku t  aesai
aa Dii ikoy   k  ua     .
- ² B  aaade n gb   p   aa   Dii y  'on   ma
aa   a   k  i w  e  le n  n  sem  endoo     .
- ³ Aali y  kpaanlakeo,
aa   a   d     s  .
- ⁴ N n   tond  k  i   l  w    ,
k  e w  a   tei n   laaio.
- ⁵ M   ye m     ku ma d  w  ae,
m  i   n y  dile   k  ua.
- ⁶ T   m   n y  dile   k  ua p  i  ,
bee a to w   ma k  o.
- ⁷ G   p   m     n y  maapi   dada,
m   n s  aukpa n  n  sepua  e.
- ⁸ M   n y  dile   k  ua  ,
n  su ma to we m  i  m  o.
- ⁹ Kpelewa   waaso a ke   ku gb  lesaii?
Sema a   y  ke   kpa  i n   n y  o.
- ¹⁰ M     n k  i w  e  le n  n  sem  endoo,
n  su to m     p  ale n y  dile  o  eo.
- ¹¹ Ma n y   d   ma s   guu,*
k  e m     duunaken  o y  i  .
- ¹² Ma n s  auk  , Dii,
n   n y  dile  o dam  e  .
- ¹³ N ikoy   p   b   n l  u   p  i  ,
m   dau siu n    .
- ¹⁴ M     p  nake n   n y  'on  o
l   w   ke n   a  ize  owa.
- ¹⁵ M     n   tond  k  i w  aipa,
ma l  asoo ku n keke  wa.
- ¹⁶ Ma p   k  ena n y  dile  wa,

---

* **119:11** Luk 2.19

n yá a sāmaguo.

17 Yāmaake mapi n zōblenaε,
mí e mà ku mà n yá kūa.

18 Ma wé kēmeeε,
ké mà wesi n ikoyā bōnsaeoε.

19 Bōmon ma ū dūnia guu, †
ńsu n n yādilea o ulemeεo.

20 N ikoyāo nidea gōpīi
mé tō ma nisīna vūa.

21 Ni waladea lele, ni láaike má,
gbé pó pāale n yādilea o nepi.

22 Ma bō sōsōa n sa pó aa'i kamaguou,
asa má n yā'one o kūaε.

23 Baa kē kia o zōlē lēkpāaimazi,
ma làasoo a o ku n yādilene o waε.

24 N yā'one o mé i ma pō ke na,
n yāpi mé i ledāa.

25 Ma nisīna naa líwa.

Ma misi lá n ówa.

26 Ma a yāke a dōdōne, ū n wēa.
N n yādilene o dameeε.

27 To mà n ḷtōndōkīi dō,
ma làasoo i o ku n yābōnsae o wa.

28 Kua pōsiau ma nōse ólb.

Ma gba gbāa lá n ówa.

29 Ma kē sāsāzεwa,
ní ma gba zé mà ze n n ikoyāo.

30 Ma sīana zé sè,
ma sō i o ku n ikoyāwa.

---

† **119:19** Εβε 11.13

31 Má n yā'oneɔ kūa ɔplapla.

Dii, ñsu to wí ma kūo.

32 Má wāa ñ n yādileaɔ,
asa n ma sɔ dàmee doñe.

33 Dii, ñ n yādileneɔ zé ɔlɔmeeɛ
màɔ kūa e ma wēni léu.

34 Ma gba ñnɔ màɔ n ikoyā kūa,
míɔ zíkewà ñ nɔsemendoo.

35 Ma da n yādileaɔ zéu,
asa bee mé i kamagu.

36 To ma sɔ ta n yā'oneɔwa,
asu tá gbēble'aiwao.

37 To ma wema pó gianaɔla,
ma lé ñ láo n zé guu.

38 Yá pó ñ ò ke mapi n zɔblenaɛ,
lé pó ñ gbè n vñakenaɔnepi.

39 To sɔsɔa pó má a vñia vñi gẽ ma swá kpɛ,
asa n yākekeá maaɛ.

40 Má ye n ɔtondɔkiii fá,
ma lé ñ láo n maakeá guu.

41 Dii, mɔ gbēkekeɛmeeɛ,
ma suaba lá ñ ðwa,

42 mí yázäsi ma sɔsɔnawa,
asa málɛ n yá náaike.

43 Nsu to màɔ ku sñana'oané saio,
asa n ikoyāɔ ñ ma wé dɔi.

44 Máɔ n ikoyāɔ kūa
za gbā e gɔɔpiie,

45 míɔ bɛ ma laaiwa,
asa ma n ɔtondɔkii wèelée.

46 Má n yā'oneɔ o kíacne,

wí a ma kūo.

⁴⁷ N yādileaō ī ma pō kε na,

asa má ye yápičie.

⁴⁸ Má ye n yādileaō ī ma ɔdɔi,
mi làasooke n yādileneōwa.

⁴⁹ To yá pó n̄ ò n zòblenaε dōngu,
asa n̄ tō ma wé dɔiε.

⁵⁰ Ma n̄sε ī níni ma taasikεa guu,
asa n yá mē ī ma lé n̄ láo.

⁵¹ Waladeo lé ma yáalɔ maamaaε,
n̄ beeo má pāale n ikoyāeo.

⁵² Mi làasooke n ikoyā yāaōwa,
᷊ aař ma n̄sε n̄nímee, Dii.

⁵³ Ma pō ī pa maamaa
vāikenaō pākpaa n ikoyāi yái.

⁵⁴ Mi lesi n yādileneō musu
ma kua dūniau bòmɔ ū guu.

⁵⁵ N yá iō dōmagu gwá, Dii,
᷊ miō n ikoyāō kūa.

⁵⁶ Má yá beeō dōe dō,
asa miō n ɔtondōkii gwaε.

⁵⁷ Dii mē ma baa ū,
ma legbè ma mè má n yāma.

⁵⁸ Mi awakpanε n̄ n̄sεmendoo,
sùukεmano lá n̄ òwa.

⁵⁹ Ma a yākεaō gwà,
᷊ ma n yáze sè.

⁶⁰ Máō wāa, má zεzεo,
má n yādileaō da.

⁶¹ Baa tó gbēvāiō ba līamazi,

n ikoyā́ sāmaguo.

62 Mi felε mà n sáaukpa wεedo
n ikoyā́ maapiɔ musu.

63 N vĩakēnaɔ gbēnan ma ũ,
gbé́ pó aa̯i n ḷtondɔkii gwao.

64 Dii, n gbēke dūnia pà.
N n yādilēneɔ damεε.

65 N maakè mapi n zòblenaε,
lá ní òwa, Dii.

66 Wεzέ ní dɔao damεε,
asa ma n yādileaɔ sǐε.

67 E ñyɔ́ gé ḷtɔɔleia, má sásaaε,
ãma tiasa má n yá kūa.

68 N maa mé ni yāmaake.
N n yādilēneɔ damεε.

69 Baa ké waladeɔ yásia lǐ wa nànaa,
mìɔ n ḷtondɔkii gwā ní nòsεmεndooε.

70 An swá yíaa, aa sɔúkù,
mapi sɔ̯ ma pɔ̯ na n ikoyāwa.

71 N ḷtɔɔleaa ké maaε,
asa ma e ma n yādanεɔ dàdaε.

72 Ikoyā́ pó lé bɔ̯ n léu maamεε
de vua ní ánuṣu ḷwatε̯ òaa sɔɔla.

73 N o mé ma ikàsa, õ n ma ke.
Ma gba õnɔ́ mà n yādileaɔ dada.

74 Tó n vĩakēnaɔ ma e, an pɔ̯ i̯ ke na,
asa n yá õ ma wé dɔ̯i.

75 Dii, má dɔ̯ ké n ikoyā́ maa,
ké ní náai vĩ yái õ n ḷtɔɔleia.

76 Gbēkekemεε, ma nòsε i níni,

lá ní ò mapi n zòblenaεwa.

⁷⁷ Mɔ nì wénadɔmee mào ku aafia,
asa n ikoyāo mé ma pɔnakεbɔ ū.

⁷⁸ To wí waladeo kú, asa aa yādɔaε,
mí làasooke n ɔtondɔkiiwa.

⁷⁹ To n viakenaç mɔ ma kii,
gbéé pó aa n yā'one dɔpiø.

⁸⁰ To mào ku tåaesai n yāo musu,
ké wí su ma koo yái.

⁸¹ Ma sɔanzi nì ma suaba e ma nisína lòo,
n yā õ ma wé dɔi.

⁸² Ma wedòdɔ n legbɛai e ma wé wò,
bɔe nýõ ma nòse nínimeei?

⁸³ Má de lán báa bɔɔ pó tézāna màwaε,
ní beeo n yādileneo lí sāmaguo.

⁸⁴ Mapi n zòblena máo n dã e bɔe ni?
Bɔe nýõ iada ma wèlεwai?

⁸⁵ Waladeo i eyõmeeε,
an yá lí kɔ'e n n ikoyāoo.

⁸⁶ N yādilea píi náai v̄i.
Dɔmale, asa wàle iadaa pãε.

⁸⁷ A gò yɔɔ aa ma bɔ dúniaue,
mapi sɔ mi n ɔtondɔkii tó weo.

⁸⁸ Ma lé n láo n gbéke yái,
mí n yā'one ma.

⁸⁹ Dii, n yá iɔ ku gɔɔpiie,‡
a zínapεlea musu n bε.

⁹⁰ N náai v̄i wẽ n wẽo,

---

‡ **119:89** Mat 24.35, 1Pie 1.25

n dúnia kàlε, ᷄ a ku.

⁹¹ N ikoyāo mé tò pópii kú gbā,
asa pópii misiileanε.

⁹² Tó n ikoyāo mé ma pɔnakεbɔ ūo,
d᷄ ma m᷄dε ma taasikεa guu.

⁹³ N ὁtondɔklii a sāmagu bauo,
asa a sabai ᷄ n ma le n láo.

⁹⁴ N pón ma ū, ma suaba,
asa mi᷄ n ὁtondɔklii wεelεε.

⁹⁵ Gbēvāiō lé ma wε,
᷄ ma laai ku n yā'onewa.

⁹⁶ Má è pópii maa lé kue,
ama n yādileaō zōo lé vio.

⁹⁷ Má ye n ikoyāi à kè zài,
mi᷄ làasookewà gɔɔpiie.

⁹⁸ N yā tò ma ᷄nō de ma ibεεla,
asa a ku ma sū gɔɔpiie.

⁹⁹ Ma wεzε de ma yādanεdeela,
asa ma làasoo iō ku n yā'onewaε.

¹⁰⁰ Ma ᷄nō de maezɔɔla,
asa mi᷄ n ὁtondɔklii gwaε.

¹⁰¹ Mi gbápele zé vāie guuo,
ké mà e mào n yā kūa yái.

¹⁰² Mi kē n ikoyāowao,
asa mímε n dàmee.

¹⁰³ N yā namεe à kè zài,
a na de záa ma léu.

¹⁰⁴ N ὁtondɔklii i ma gba ᷄nō,
a yái tò má za sásāze píiu.

¹⁰⁵ N yā mé filia ū ma gbázi, §

ĩ gupumee zéu.

106 Ma legbè ñ ma kpale ma siwà,
ma mè máo zikè n ikoyāowae.

107 Ma taasikea kè zài, Dii.
Ma lé ñ láo lá ñ òwa.

108 To n sáau pó málé kpá kángu,*
ní n ikoyāo damee, Dii.

109 Gɔɔpii miɔ ku ga lézîe,
ní beeo n ikoyāo lí sāmaguo.

110 Vaikenaɔ baikpàmee,
kási mi zâ n ɔtondɔkliwao.

111 N yā'oneɔá ma póe gɔɔpii,
aañ to ma pɔ ke na.

112 Ma a sɔ kpà n yādileneɔwa,
máo kúa gɔɔpii e ma wēni léue.

113 Má za nɔsemempladeɔgu,
má ye n ikoyāi.

114 Mme ñ ma ulékii ñ ma sèngbaoo ũ,
n yā ñ ma wé doi.

115 A gomala vāikenaɔ,
ké mà zikè ma Lua yādileacwa.

116 Nyɔ ma kúa lá ñ òwa, míɔ ku,
ńsu to tāmaa ma neo.†

117 Nyɔ dε ma gbää ũ, míɔ aafia,
ma wé iɔ pe n yādilenewa láasai.

118 ɔzɔ gbé pó pàale n yādileneei,
an mɔafiliyã a àikenéo.

119 Ni dúnia vāikenaɔ waa bïsa ũ,
a yái tò má ye n yā'onei.

120 Má n vía vĩ, ma mε ĩ seenata,

---

* **119:108** Ebε 13.15   † **119:116** Lom 5.5

n ikoyāō ī to vĩa ma kū.

121 Ma yākè a zéwa wásawasaε,
ńsu ma to ma ĩadamadeɔneο.

122 Kpégaausi mapi n zòblenaε,
ńsu to waladeɔ ma wetāo.

123 Ma wé dō n dɔnlεi e ma wé wō,
má s̄anzi n̄ ma suaba lá n̄ ðwa.

124 Yākemee n gbēkε guu,
ní n yā da mapi n zòblenaε.

125 N zòblenan ma ū, ma gba ɔnɔ,
ké mà n yā'oneɔ yáasi dō.

126 N yākεgɔɔ kà, Dii,
wàlε bɔ n ikoyā kpε.

127 Má ye n yādileaci de vuaa,
baa vua baasaa.

128 Má è n ɔtondɔkii maa,
a yāi má za sāsāzε píiu.

129 N yā'oneɔ dεmee yābɔnsaε ū,
Ayāmeto má dà ma s̄u.

130 N yā bɔjelkea ī gupuné,
ī n̄sεdoūdeɔ gba ɔnɔ.

131 Ma lé elεa, málε we fòofoo,
asa n ikoyāō ni lé ma dεe.

132 Ma wεgwa, sùuukεmanɔ,
lá ni kε gbé pó ye n t̄iɔnewa.

133 Ma dazεwa lá n̄ ðwa,
ńsu to yāvāie kibleao.

134 Ma bɔ gbé taiinkεnaɔ ɔzì,
ké màɔ n ɔtondɔkii gwa.

135 Mapi n zòblena wεgwa,
ní tó mà n yādileneɔ dō.

136 Wé'i lé bàalε ma kùawa,
ké wa n ikoyã kūao yáí.

137 Dii, ní maa,
n yâkεkeac̄ zεv̄i.

138 N n yáj̄ d̄l̄e a zéwa,
aa náai v̄i maamaaε.

139 N yáj̄ lé ke ma ibεεɔnε yæe ūo,
ɔ a yáj̄ lé ma de.

140 Wa è n yáj̄ sāa v̄io,
mapi n zòblena, má yei maamaaε.

141 P̄en ma ūo, w̄i sakamagu,
ní beeo n ɔtondɔkii lí sāmaguo.

142 N yáj̄ ɔ zεv̄i gɔɔpiiε,
n ikoyã siiana v̄i.

143 Taasi n yā'ɔmao ma le,
āma n yādileac̄ mé ma pɔnakεb̄ ū.

144 N yā'oneɔ maa gɔɔpiiε,
ma gba ɔnɔ ké màɔ ku.

145 Mi n sísi ní nòsεmεndoo,
wea Dii, míɔ n yādileneɔ kūa.

146 Mi lεzunzi,
ma suaba, míɔ n yā'oneɔ kūa.

147 Mi fεlε gudɔsai mà wiilema,
n yáj̄ ma wé dɔi.

148 I lí na ma wéu gwāas̄inao,
ké mà e làasookε n yáwa yáí.

149 Ma yāma n gbεkε yáí, Dii,
ma lé ní láo lá n ikoyã'òwa.

150 Gb̄é p̄ó lé lekpaaimaziɔ kāi,
aa zà ní n ikoyão.

151 N kumano kāi, Dii,
n ikoyā píi siana vī.

152 Má dō n yā'onecwā à gēgē,
ké ní dīlē ào ku gōopii yái.

153 Ma taasi gwa, ní ma suaba,
asa n ikoyā i sāmaguo.

154 Zemano, ní ma bō,
ma lé n láo lá n a legbēwa.

155 N dōnlē zà n väikēnao,
asa aali n yādilēneo weelēo.

156 N sósobi vī zō, Dii,
ma lé n láo lá n ikoyā'ōwa.

157 Ma īadamadeo ní ma wēle dasi,
āma mi pāale n yā'onecneo.

158 Má ye n nāikensai gīyāio,
ké aali n yá kūao yái.

159 Gwa lá má ye n ɔtondkiii.
Dii, ma lé n láo n gbēkē yái.

160 N yāpii zīnaá sianaε,
n ikoyāo maa, aa láaa vīo.

161 Gbāadeo ī īadaa pā,
āma n yā ū má a vīa vī.

162 Mi pōnakē ní n legbēao,
lán gbē pō àizee zō kōmpawa.

163 Má za mōafiliu, má ye a yāio,
n ikoyā má yei.

164 Mi o n tāasile gō do gēn soplapla
ké n ikoyāo maa yái.

165 Gbē pō ye n ikoyāo aafia zō,

yãe lí tó aa fùo.‡

166 Ma wé dɔi ñ ma suaba, Dii,
mi zìke n yãdileaçwa.

167 Má n yã'oneç kúa ñ nòsseø,
má yei maamaaε.

168 Mi n ɔtondɔkii gwa, mi n yãma,
asa ma kekeá píi kú n ɔzìε.

169 To ma wiilea kama, Dii,
ma gba õnc lá ñ òwa.

170 To ma wabikea n le,
ma suaba lá n a legbèwa.

171 N táasilea aɔ dɔ ma léue,
asa ni n yãdileneç dameε.

172 Má lesi n legbëa musu,
asa n yãdileaç maa píiε.

173 Nyɔ kú ñ dɔamale sɔuo,
asa ma ze ñ n ɔtondɔkiiø.

174 Málε a nide ñ ma suaba, Dii,
n ikoyã mé ma pɔnakεbɔ ũ.

175 To màç ku, mí n táasilε,
to n ikoyãç aac ma kúa.

176 Ma liaa lán sã pó sãsãwa,
mapi n zòblena, ma weelε,§
asa n yãç i sãmaguo.

120

Kua yakeledeç guu

Gea Yelusalεñ le.

1 Ma kua yeelεa guu ma wiilè Diizi,
õ à ma yãmà.

‡ 119:165 1Zaa 2.10

§ 119:176 Luk 15.4

² Ma si yásiadeo yādōmawa
ní mōafilide yáo.

³ Mōafilide, kpelewa Lua a sennoi?
Bó a fiabooné?

⁴ Gōsa gbāa kā lenao
ní sē sisí wāao.

⁵ Waiyoo mapi kua Mesekio guu,*
zōlēa Kedaa zwàakpēu.†
⁶ Ma zōlē gbé pó za aafiau guu à gègè.
⁷ Yakelesaiden ma ù,
tó ma a yā'ò, sôle aa'i féléò.

121

Dii wá džana

Gea Yelusale ù le.

¹ Ma wé dō gbèsisí kíi oi,
gu pó ma dōnle i bō.

² Ma dōnle i bō Dii kíie,
aàpi mé musu ní zílēo kè.

³ A to à gēnaleo,
i lí kpá á džanalao.

⁴ I lí Isailio džana leo,
ili i'oo.

⁵ Dii mé á džana ù,
Dii deé ue ù á oplaa.

⁶ Iaté a á lé fāanéo,*
mōvua a dōwá gwáo.

⁷ Dii a á sí vāi píiwa,

* **120:5** Daa 10.2, Eze 38.2-3   † **120:5** Daa 25.13, Isa 21.16-17

* **121:6** Zia 7.16

a á wẽni d᷑aé.

⁸ Dii a á d᷑a á gea guu n̄ á suoza
gbã e goopii.

122

Davidi wabikea Yelusaleūe

Gea Yelusaleū le.

¹ Ké wa òmee wà gé Dii ua,
ma pɔ kèna.

² Wa ka Yelusaleū sa,
wá zea a b̄libɔleu.

³ Wà Yelusaleū kàlε,
wa nànakɔwa gíügiü.

⁴ Wekii Isaili buiɔ i gẽu,
bui pɔ Dii sèpiɔ.
Aaĩ gé Dii sáaukpai,
lá a d̄ilénéwa.

⁵ We wà kía yágɔgɔbaaɔ kpàlεu
Davidi buiɔ báaɔ ũ.

⁶ A wabike Lua à Yelusaleū gba aafia à mε:
Gb̄é pɔ yeiɔ aaɔ ku nienie,

⁷ aafia iɔ ku a b̄ii guu,
a gudɔakiiɔ iɔ ku yâkelesai.

⁸ Ma gb̄é n̄ ma gb̄enaɔ yái má o,
Lua Yelusaleū gba aafia.

⁹ Dii wá Lua kpé yái
má maa wabikɛè.

123

Wedɔa Luazi

Gea Yelusaleū le.

¹ Ma wɛsè málε n k̄i gwa

gu pó n̄ zɔlk̄au báawa musu.

² Lá zo wé ïo dɔ pói a dii ɔz̄i,
mé zɔnɔena wé ïo dɔ nɔe pó a v̄izi,
màa wá wé ïo dɔ Dii wá Luazi,
e àa ge wá w̄egwað.

³ Wá w̄egwa Dii, wá w̄egwa,
asa gbéç̄ sakawágú wá wá maamaaε.
⁴ Namablenac̄ wá láanik̄è,
waladec̄ sakawágú,
wá pɔ yà dùudu.

124

Dii wá Zennode

Gea Yelusaleü le pó Davidi dà.

¹ Tó Dii kúwanɔ yâao,
Isailiɔ o:
² Tó Dii kúwanɔ yâa
gɔɔ pó wá félewanɔo,
³ dɔ wá wá mɔmɔ béε,
ké an pɔ pàwázi,
⁴ dɔ aa dàwála lán í zɔ́wa,
aa wá sélé tawanc̄ lán swa paawa,
⁵ aa kùwála lán í pɔ fèwa.

⁶ Wá Dii sáaukpa,
ké i to aa wá kékékɔεo.
⁷ Wa bɔ fliu lán báwa.
Fii zòwá, wa pilimá.
⁸ Wá dɔnlɛ ï bɔ Dii kíie,
aàpi mé musu n̄ zíl̄eo k̄è.

125

Lua gbɛ̃ kua aafia

Gea Yelusalē ū lē.

¹ Dii náaikéna ñ de lán Siøna gbësisi pó deea vio aøku gøøpiwaøe.

2 Lá gbèsisíši liaa Yelusaléúzi,
màa Dii liaa a gbé̄zi
za gbā e gɔ̄pīi.

³ Gbẽvái e wàō kible gbẽmaaō bùsuwa aaō geo,
ké gbẽmaaō su ḥda vãiķeauo yái.

⁴ Dii, maake gbẽmaaõne,
gbé pó an nòse puac.

5 Gb  p  aa te z  koleai  s ,
Dii a n  waa n  v ik na e.

Lua Isailiș gba aafia!

126

Isailis sua n̄ pá ziú

Gea Yelusalē ū lē.

¹ Ké Dii wá bó zōbleu à sùwanɔ Siɔna, à kèwẽe lán nanawaε.

2 Wa vĩ n̄ yáo, wá gulad̄o,
៥ bui៥ òk៥ε, Dii yãz៥o kèn៥
៥

³ Sianaε, Dii yãzõkèwẽε,
õ wále pɔnakε.

⁴ Dii, suwanɔ́ wá pá ziu,
lá ni su n̊ ío gbáauwa.

5 Gbé pó pɔtɔ́ ní wé'io,
a kɛkɛ ní gulaøe.

6 Gb   p  b  b  n  cc o p bui k  ,

a ea su n̄ gulao ése bāaa sea.

127

Luakpama yādāa

Gea Yelusaleū le pō Salomō dà.

¹ Mé i ke Dii mē lé kpēdōo,
kpēdōnao lé zī pā kēe.

Mé i ke Dii mē lé wéle dōao,
gudōanao lé itēke pāe.

² Felēa kāaukaau, wúlēa wēedo,
zīkēa n̄ leeleo ble yāiá pāe,
asa Dii mē i a yenzideo gba īampaa.

³ Negōenāoá Dii gbaε,
nē pīiá aà kpāmaε.

⁴ Lá ka ū ka gōsa gbāa ū,
màa èwaasogō negōenāo dε.

⁵ Bāaaden gbē pō aà gbāla pàò ū.
Tó aà ibēeo aà lè gāaε,
wí a aà kūo.

128

Maa pō Dii vīakēna i e

Gea Yelusaleū le.

¹ Bāaaden gbē pō Dii vīa vī
a aà yāo kūa ū.

² Nyō n zīkēa baa ble,
nyō èfāai e, nīo aafia.

³ N no aō de lí ne'ina ū n ua,
n negōenāo aao liaa n keenai
lán kuli keleōwa.

⁴ Māa gbē pō Dii vīa vī aō bāaa vī.

⁵ Kua Siɔna Dii a báaadangu,
níyɔ Yelusaleũ nama e e n wẽni léu,
⁶ nýɔ n tɔúnaɔ e.

Dii Isailiɔ gba aafia!

129

Isailiɔ savai'oa n ibeεeɔnε
Gea Yelusaleũ le.
¹ Za wá èwaasogɔɔ
wà íbelɛsèwanɔ maamaaε.*
 Isailiɔ o:
² Za wá èwaasogɔɔ
wà íbelɛsèwanɔ maamaaε,
kási wi fɔ wà wá fúo.†
³ Wà wá gbé wá kpenango bĩ
wèlelewelele lán sàdɔɔwa.
⁴ Dii maa,
à gbẽvâipic̄ ba zòwá.

⁵ Gbé pó za Siɔnaguɔ kpɛkpá ní wíοε.
⁶ Aaɔ dε lán sẽ pó bòlε kpé musu
à giigàga, i e gbàowae.
⁷ A sèkëna ɔkū pao,
a ka bàaa ũ wà ye wà da ní gáuo.
⁸ Gbé pó lé gẽo mε Dii báaadanguo
ge wa báaadàngu ní Dii tóoo.

130

Wedɔa Diizi
Gea Yelusaleũ le.
¹ Ké í ma kúa ma nɔε

---

* 129:1 Boa 1.11 † 129:2 2Kln 4.8-9

ma lezù Diizi ma mè,
² Dii, ma yāma,
 swákpa ma wēna wiii.
³ Tó n wá duuna yādà,
 Dii, déme a bɔi?*
⁴ Mmè n̄ duunakēama zé vī,
 Ayāmeto wī̄ n̄ vī̄a vī̄.†

⁵ Ma wé ū dɔ Diizi,
 málε aà dá, má s̄s̄a aà yái.
⁶ Lá gudʒanaç wé ū dɔ gudɔai,
 ma wé ū dɔ Diizi deńla,
 ao, a dε gudʒanaç wedɔa gudɔaia.
⁷ Isailiç, àç wedɔ Diizi,
 asa a gbékε vī à kè zài,
 gbésuabaa gbää pεεwà maamaaε.‡
⁸ Aàpi mé a Isailiç suaba
 an duuna yá musu píi.§

131

Sõkpalea Diizi

Gea Yelusaleū le pó Davidi dà.

¹ Dii, íandāa ku ma sõuo,
 mili wé kúaa gbéwao,
 mili laaidɔ yá pó dəmala
 ge yá pó zl'ū mεεwao.
² Aawo! Ma a nòse dè,
 ma a sõ dàdoū,
 lán né kēa pó kú n̄ a daowa,
 ma nòse dε lán né kēa pówae.*

* 130:3 Mal 3.2, Zia 6.17   † 130:4 1Kia 8.39-40   ‡ 130:7 Lom 3.24

§ 130:8 Mat 1.21, Tit 2.14   * 131:2 Mat 18.3

³ Isailio, àò wedo Diizi
za gbâ e gôopii.

132

Davidi bui zôlea bâawa Siôna
Gëa Yelusaleü le.

¹ Dii, nísú to Davidi yá sângu
ní taasi pó a kèo píi.
² A lëkè Yakôbu Lua gbâadewa,
à legbè Diië à mè,
³ á tá kpéuo,
á wûle a liiwao,
⁴ á we i a wébaa gbiaküo,
á tó i na a wéuo,
⁵ e à gë uakpaò Diië,
i kpêdo Yakôbu Lua gbâadepië.*

⁶ Wá mà a ku Ëflata bùsuu,
wá è Kiliayaaliüdeò bua.

⁷ Wà gë aà kúkii,
wâ kûlë aâ gbadibò aë.

⁸ Dii, félé su n pilakîi,
mpi n n kpagolo ikodeo.†

⁹ N gbâgbanaò gbësuabaa da ula ü,
n yâmanaaò gula ìò dò.

¹⁰ Nsu mikpedo kíá pó n kpâeo
n zòblena Davidi yái.

¹¹ Dii legbè Davidië,
a náai vî, a lé lilëo, à mè:
Má n bui zôle n kpalabaawa.‡

---

* ^{132:5} 1Kia 8.17, Zin 7.46   † ^{132:8} Nao 10.35-36   ‡ ^{132:11} 2Sam 7.12-16, Luk 1.32-33, Zin 2.30

12 Tó n buiɔ ma bàakuaíno yādà,
 mē aa yá pó má dànéɔ kūa,
 an buiɔ aac zɔlɛ n kpalabaawa gɔɔpiie.
 13 Asa Dii Siɔna sè,
 a ye àɔ de a zɔlækii ũ à mè:
 14 Gue bee máɔ kuu gɔɔpii,
 la máɔ zɔlæau, asa à ma pó gbàe.
 15 Má báaadau, mí kùsüa diè,
 má ble kpa a wẽnadeɔwa aa ká.
 16 Má gbẽsuabaa da sa'onaɔne ula ũ,
 ma yāmanac letē iɔ dɔ ñ pɔnao.
 17 We má Davidi bui kía gbääde bɔu, §
 we kía pó má kpà filia aɔ dɔu.*
 18 Má wida aà ibεεɔwa,
 aà kíafua iɔ pipi aà musu.

133

Kua n ledoũo

Gea Yelusaleũ le pó Davidi dà.

1 Gwa lá a maa mē a na
 tó kɔgbẽɔ ku gudoũ n ledoũo.
 2 A de lán sakẽnisi pó wa kà Aalona miwawaε.*
 A bàalè pǐla aà lékãnawa
 e à gè pǐla aà ula léwa.
 3 A de lán Êemɔ fii mē lé kpá Siɔna gbẽsisiwawa.
 Wekii Dii báaadangu díl̄eu wẽni láasai ũ.

134

Dii sisia a ua gwá

Gea Yelusaleũ le.

---

§ 132:17 Luk 1.69   * 132:17 1Kia 11.36, 2Kia 8.19   * 133:2 Boa 29.7

¹ A Dii zíkənaɔ,
à Dii sáaukpa ápii,
á gbé pó ále zíkə Dii ua gwáɔ.
² A á ɔ se musu Dii kúkii oi,
í aà sáaukpa.
³ Kua Siɔna Dii báaadaágú,
aàpi mé musu ní zíləo kè.

135

Dii táasilea

¹ Aleluya!

A Dii tɔbɔ!
A Dii táasile aà zíkənaɔ!
² A gbé pó i zíkə wá Lua uaɔ,
á gbé pó iɔ sí Dii kpé kpεεləɔ,
³ à Dii tɔbɔ, asa a maaε,
à lémawà, asa bee mé na.
⁴ Dii Yakɔbu buiɔ sè a pó û,
à Isailiɔ dílə a gbé yenzideɔ û.

⁵ Má dɔ ké Dii zɔɔ,
wá Lua mé de diiɔla píi.
⁶ Dii i yá pó kàagu ke musu ní zíləo,
ísia guu ní tɔɔle nɔnauo.
⁷ Omε i to lou sisi tɔɔle léwa,
i to lou ma ní píləao,
i bɔ ní zàařianao a làasiu.

⁸ A Egipio yoao dèdε*
ní pɔtuo né sέiaɔ píi.
⁹ A seelaɔ ní dabudabuɔ kè Egipi,†

---

* **135:8** Bɔa 12.29   † **135:9** Bɔa 7.3

à Falañ ñ a gbé ñ fù píi.

10 A buiø mìde dasi,

à kía gbâadeø dède.

11 Amøleø kí Siñ ñ Basana kí Oguo‡

ñ Kanaa bùsu kíao píi.

12 A gbadà ñ ñ bùsuo,

a kpà a gbé Isailiøwa.

13 Dii, n tó gaa vñø,

Dii, n yá aø dø gbéøgu gççpiie.

14 Asa Dii a yâkëke a gbéøne,

i a zòblenapiø wñagwa.

15 Buipâleø ñ diiø pí ñ ãnusuo ñ vuaoe,

gbéñazïna øgbéøne.§

16 Aa lé vñ, aali yâ'oo,

aa wé vñ, aali gu'e sñø.

17 Aa swá vñ, aali yâmao,

an lé ïana vñø.

18 An pinac gõñwae

ñ gbé pó lé ñ náaikëø píi.

19 Isailiø, à Dii sáaukpa!

Aalona buiø, à Dii sáaukpa!

20 Levii buiø, à Dii sáaukpa!

Dii vñakënaø, à Dii sáaukpa!

21 Wà Dii sáaukpa Siøna,

à bækpà Yelusaleñ.

Aleluya!

‡ **135:11** Nao 21.21-24, 33-35

§ **135:15** Soú 115.4-8, Zia 9.20

136

Dii sáaukpaa

- ¹ A Dii sáaukpa, asa a maaε,
aà gbẽkε láaa vîo.
- ² A luac Lua sáaukpa,
aà gbẽkε láaa vîo.
- ³ A diiɔ Dii sáaukpa,
aà gbẽkε láaa vîo.
- ⁴ ɔmε ī dabudabu zɔɔɔ kε ado,
aà gbẽkε láaa vîo.
- ⁵ ɔmε musu kε ní a ɔnɔo,
aà gbẽkε láaa vîo.
- ⁶ ɔmε tɔɔle pòo ía,*
aà gbẽkε láaa vîo.
- ⁷ ɔmε gupuakúna zɔɔɔ kε,
aà gbẽkε láaa vîo.
- ⁸ A iatẽ kε à kible fãanε,
aà gbẽkε láaa vîo.
- ⁹ Mɔvua ní saanaɔ ī kible gwã,†
aà gbẽkε láaa vîo.
- ¹⁰ ɔmε Egipiɔ negɔε s̄εiaɔ dèdε,
aà gbẽkε láaa vîo,
- ¹¹ A Isailiɔ bòlε ní guu,‡
aà gbẽkε láaa vîo.
- ¹² A a gâsî pòo ní a iko gbâao,
aà gbẽkε láaa vîo.
- ¹³ A Isia Tẽa zɔ̄ε pla,
aà gbẽkε láaa vîo.
- ¹⁴ A tò Isailiɔ ḡe ípi zãnguo,

---

* **136:6** Daa 1.1-2   † **136:9** Daa 1.16   ‡ **136:11** Boa 12.29-31

aà gbẽkε láaa vĩo.

¹⁵ A tò ípi dà Falañɔ ní a zìgɔɔla, §
aà gbẽkε láaa vĩo.

¹⁶ Ìmε dòaa a gbéñɔne guwaiwaiu,
aà gbẽkε láaa vĩo.

¹⁷ Ìmε kíá zɔɔɔ tòlɔzɔ,
aà gbẽkε láaa vĩo.

¹⁸ A kíá gawideɔ dèdε,
aà gbẽkε láaa vĩo.

¹⁹ Amoleɔ kí Siɔ,
aà gbẽkε láaa vĩo.

²⁰ N Basana kí Oguo,*
aà gbẽkε láaa vĩo.

²¹ A gbadà ní ní bùsuo,
aà gbẽkε láaa vĩo.

²² A kpà a zòblena Isailiɔwa,
aà gbẽkε láaa vĩo.

²³ Ibɛeɔ ɔnaaleawá i sãaàguo,
aà gbẽkε láaa vĩo.

²⁴ A wá bólε wá ibeepiɔ guu,
aà gbẽkε láaa vĩo.

²⁵ Ìmε i ble kpa pópiiwa,
aà gbẽkε láaa vĩo.

²⁶ A Lua Musude sáaukpa,
aà gbẽkε láaa vĩo.

137

Zìzɔɔ óɔla

¹ Zɔleà Babeli bùsu swaɔ saε*
Siɔna yá dòwágu, õ wa óɔlb.

---

§ **136:15** Boa 14.21-29   * **136:20** Nao 21.21-35   * **137:1** Eze 1.1,
3

² Wa wá mōonaç tò looa swagbalaliçwa we.

³ Gbé pó aa wá kūaç le gbèawá,
wá wëtânaç mè wà ní pɔna yá,
wà Siçna lee síné.

⁴ Kpelewa wá Dii leç si
kua buipâlēç bùsu guui?

⁵ Tó Yelusaléü yá sãmagu,
to ma oplaa imi.

⁶ Tó Yelusaléü yá lí dɔmaguo,
mé mi aà dile ma pɔnakəbɔ mide üo,
to ma léna naale.

⁷ Dii, tó yá pó Edɔüü kè Yelusaléü wãgco dɔngu aa
mè:

A wíwi, à wíwi, à daaï mími.

⁸ Pókaaléacá Babeli bùsudeç!
Báaaden gbé pó a yá pó á këwëë fiaboé ü.†

⁹ Báaaden gbé pó a á néo kükü
à ní wíwi gbësiwa ü.‡

138

Dii sáaukpaa aà gbëkë yái

Davidi le.

¹ Má n sáaukpa ní nòsemendoo,
má n táasile gbääadeç ae.

² Má kúle n kpé pó a kua adoa aε,*
má n tɔbo n gbëkë ní n náaio yái,
asa míme ní tò n tó n yáo zɔɔ de pɔpiia.

³ Goo pó ma lezùnzi, ní wèa,
n ma gba wóo ní gbääao.

---

† 137:8 Zia 18.6   ‡ 137:9 Isa 13.16   * 138:2 1Kia 8.29

- ⁴ Tó dũnia kíac yá pó n ò mà,
aa n sáaukpa n píi, Dii.
- ⁵ Aa lesi Dii kekeá yá musu,
asa Dii gawi zɔ̄e.
- ⁶ Baa n Dii kuamusukeo,
i gbé késâana w̄egwa,[†]
i w̄evi gbé pó aale e wà kàla.[‡]
- ⁷ Baa tó má yooyea, ni ma bɔ̄,
ni ma ibee pɔ̄kūma kpálε,
ni ma suaba n n gâsa gbâao.
- ⁸ Dii a ma yá píi lekpaaimee, §
Dii, n gbéké láaa v̄io.
Nsu zí pó n ɔkpàwà too.

139

Dii yápii dža

Davidi lε.

- ¹ Dii, n ma tâasikà n dž,
² n ma zɔ̄lea n ma felεao dž.
N n zâkeo n yá pó málε yáo kûa.
- ³ Ni ma tâa'oa n ma wúlεao gwa,
ma kekeá píi džekènnɔ̄.
- ⁴ E yá ào gé bɔ̄i ma léu,
Dii, n dž sâasâ.
- ⁵ N liaamazi kpε n aeo,
n ɔ̄ kumala.
- ⁶ Dža bee demee dabuyâ ūε,
a demala, ma ɔ̄no i kawào.
- ⁷ Má má géu mà pili n Nisînawai?

---

† 138:6 Luk 1.48   ‡ 138:6 Zaa 4.6   § 138:8 Flp 1.6

Má má bàale tau, ný᷑ ku weo ni?

⁸ Tó ma fele gé musu, ní kú we!

Tó ma tò sò miau, ní ké!

⁹ Tó ma fele ge īatēbilekii gukpε,

tó ma ge z᷑lε ísia baale be'aε,

¹⁰ baa wekii má naa n ɔzīε,

ný᷑ ma kūa n ɔplaaue.

¹¹ Tó ma mè gusia kumala,

ge gupua pó má kúu li gwā ū,

¹² gu lí sianeo,*

gwā ī puane lán fāanewaε,

asa gupua ní gusiao do᷑ nee.

¹³ Mmε n ma s᷑ pèmee,

n ma ikàsa ma ða nòseu.

¹⁴ Ma n sáaukè, n yākeá ī dia,

ma kea de dabuyā ū, à bò ma saε,

a yā ma kūa gbāa.

¹⁵ Goo pó ma daale neasakpε guu,

ma wáe uleaneo.

Ké ma me lé i asii guu we,

¹⁶ n wèsimalε nō'itēna ū.

Lá n ma goo díle píi,

a lé kú n taalau

zad᷑ a kee i daaleo.

¹⁷ Lua, n làasoo gbiamee maamaaε,

a naoa z᷑fá!

¹⁸ Tó má ye nao, an dasi de ūfāaa.

Tó ma vu, miɔ kunnɔe e tia.

¹⁹ Lua, bó níle dā ní gbɛvāi?

* **139:12** Dan 2.22

A gomala gbẽdənaɔ!

²⁰ N ibeeɔ ñ n yã'o ñ nɔsevãioε,
n tó gbia ñ léuo.

²¹ Dii, má za n zangudeɔguo lé?

Má ye gbé pó felenncɔ g̃iyãio.

²² Má zańgu vâivâi,
ma ñ díle ma ibeeɔ ûε.

²³ Lua, ma gwagwa, ní ma nɔse dɔ,
ma tâasika, ní ma asiio kūa.

²⁴ Gwa tó má dɔe'ii vî,
ní dɔaameε n zé gasai guu.

140

Wabikea gbẽvâiɔ yá musu

¹ Davidi le.

² Dii, ma si gbẽvâiɔwa,
ma dɔa gbé pâsípiɔ yâi.

³ Aaĩ yâvâi wâaipa ñ sɔ̄ guu,
sôle lé õ aaĩ wé g̃ɔɔpii.

⁴ Aaĩ ñ lé keke lán mlẽwa,
an legbe'iá sògbala sewee.*

⁵ Dii, nísu to gbẽvâiɔ ɔkâao,
ma si gbé pâsípiɔwa,
aaĩ ɔz̃amazi lekpaaî.

⁶ Waladepiɔ εỹmeeε,
aa filiflimbakpàmeeε,
aa baikpàmee zéu.

⁷ Má ò Diiε: Ma Luan n û,
swâkpa ma wẽna wiii, Dii.

---

* **140:4** Lom 3.13

⁸ Dii Lua, ma Suabana gbāa,
ni ɔkumala zì guu.

⁹ Nsu to gbēvāiɔ pœā zek eo,
Dii, nsu to an lækpaai kɔseo.

¹⁰ To gbé pó liaamaziɔ mide,
to vãi pó aale o wí n̄ musu.

¹¹ To teyɔ wāa élémá,
to aa si ε pó aa fɔ bɔuo guu.

¹² Nsu to yásiade zekii e dūniauo,
to vãi aɔ gbé pāsl wε zesaie.

¹³ Má dɔ Dii i yānakpa wēnadeɔwa,
i yākεke taasideɔne a zéwa.

¹⁴ Gbēmaaɔ mé aa n tɔbo,
nɔsepuadeɔ mé aa ku n kii.

141

Suabaa wabikεa

Davidi lε.

¹ Dii, málε wiilenzi, kε kpakpa,
tó ma lezùnzi, swákpa ma yái.

² Ma wabikεa a kama
lán tulæleti súlewa,*
ma ɔ dɔa musu iɔ dene sa oosi oa ū.

³ Dii, ma léna džamεε.

To mà a lε fɔ.

⁴ Nsu to ma nɔse ta yāvāiwa
mà gɔ dàade ū n̄ vāikεnaɔ,
mà ɔdaaaanɔ n̄ blenablea guuo.

⁵ Tó gbēmaa ma gbé, gbékεkeae!

---

* **141:2** Zia 5.8, 8.3

Tó à ma swãgàga, má góio,
à nísikà ma miwa.
Miɔ wabike ké gbẽvãiɔ yãkæao su zekeo.

⁶ Tó wà ní gbẽzɔɔ kwè yãtẽu,
wa si sa ké ma yá mé na.

⁷ Lá wí yàa paa a féenac fãaa,
màa an wá aɔ kálε ní mia'εlε.

⁸ Dii Lua, míme ma wé péma,
ma nanzie, n̄su ma kpámáo.

⁹ Ma suaba ní mɔ pó aa kpàmeeo,
to mà zã bai pó vâikenac kpàmeei.

¹⁰ To gbẽvãipio si n̄zìa bai guu,
mapi sɔ mí dɔi aafia.

142

Wabikea gbɛ'eu

¹ Davidi wabikea gɔɔ pó a ku gbɛ'eu.*

² Málε ɔ gbãa dɔ Diiɛ,
málε wëna wii lε Diiwa.

³ Málε a yã'ɔma bɔlɛɛ,
málε a taasikea siuɛ.

⁴ Tó ma wëni gɔ lεe,
míme niɔ ma kua dɔ.
Wà baikpàmee ma tâa'ozεu.

⁵ Wése n̄ ma ɔplaa gwa,
gbẽe lε ma yâdao.

Ulekii làaa,
gbẽe lε ma aafia gbεao.

⁶ Dii, málε wiilɛma ma mè:

* **142:1** 1Sam 22.1

Mmε n̄ ma ulεkli ū,
 mímε n̄ ma baa ū dúniaε beeū.
⁷ Swãdɔ ma wiileai,
 asa ma gɔ̄ mugεennɔε.
 Ma si ma gbèselenaɔwa,
 asa an gbāa dεmalaε.
⁸ Ma bɔ̄ yooyeaε beeū,
 ké mà n tɔbɔ̄,
 gbẽmaaɔ i kāaamazi,
 ké n maakɛmee yái.

143

Kua ibεεɔ ɔzì wabikεa

Davidi lε.

- ¹ Dii, ma wabikea sí,
 swãdɔ ma wẽna wiii.
 Wea n náai n̄ n maao yái.
² Nsu yákpalékε n̄ mapi n zòblenaoo,
 asa gbẽe kune tāaesao.
- ³ Ma ibεε ma gbɛsɛlε à ɔzɔ̄a,
 a tò má kú gusiau
 lán gbé pó gà à gègẽwa.
⁴ ɔ ma wẽni gɔ̄ lεε,
 ma pɔ̄ yà díuduu.
⁵ Gia dòmagu,
 málε làasookε n zikεaɔwa,
 málε n yákεaɔ wàaipa.
⁶ Ma ɔ dɔnzi,
 málε n mòse nide lán gugiiwa.
- ⁷ Wea kpakpa Dii, ma yɛεε làa.
 Nsu bɔ̄ ma kpε mà gɔ̄

lán gbé pó sī bēdauwao.

⁸ N n gbéké cl̄mee kɔɔ,
asa mímee má n náai v̄i.
Ma da zé pó d̄e mà s̄ewa,
asa mímee ma azia kpàma.

⁹ Ma si ma ibeewa, Dii,
mímee ma nanzi.

¹⁰ Mm̄e n̄ ma Lua ū,
n̄ n̄ p̄eák̄ea damee.
N Nis̄ina maa d̄oaamee gusalalau.

¹¹ Ma l̄e n̄ láo n̄ t̄ yái, Dii,
ma b̄o taasi guu n̄ maa yái.

¹² Ma ibeewa mid̄e n̄ gbéké yái,
ma w̄elew̄ d̄ed̄e píi,
asa n̄ zòblenan ma ū.

144

Wabikea misia yá musu

Davidi le.

¹ Má Dii ma gb̄esi sáaukpa,
i zíkaa o na damee,
i to ma o ào kai v̄i zí guu.

² Òm̄e ma ulékii ū, i gbékékemee,
òm̄e ma zegikii ū, i ma suaba.
Òm̄e ma sèngba o pó mi mikpai ū,
i to bui o mikpaa.

³ Dii, bón gbénazina ū an yá i d̄ongui?

Bón n̄ ū, ni laaidomái?*

⁴ Gbénazina de lán kàsafiwaε,
aà w̄eni i ḡezεa lán uenawaε.

---

* **144:3** Soû 8.4, Ebε 2.6

⁵ Dii, n̄ n bε siile n̄ pila,
ɔkā gbèsisíswa aa súelεbɔ.

⁶ To lou pílepile n̄ gbé̄ fāaa,
ka fáñgu, gili i gēñgu.

⁷ Obɔ za musu n̄ ma kū.
Ma bɔ í zō̄ guu,

ma si bui zìloɔwa.

⁸ Yā pā oa mé n̄ lē pà,
aañ ɔlele n̄ lē pā gbεao.

⁹ Lua, má lè dafu sínε,
má n táasile n̄ kúu bakwio.

¹⁰ Ni to kíao zible,
ni n zòblena Davidi bɔ fεn'ɔɔ lεzì.

¹¹ Ma kū n̄ ma bɔ bui zìloɔ guu,
yāpā oa mé n̄ lē pà,
aañ ɔlele n̄ lē pā gbεao.

¹² Wá negɔeç pélε n̄ èwaasokεu lán lí pεawa,
wá nenoç aac de lán kibε gbèpelε kεfεnawa.

¹³ Wá dɔɔ pa, aac pópii v̄i,
wá pɔtuoc kɔ̄ lεe ðaa sɔo,
aa ka ðaascoç lεe kwi wá kpàsau.

¹⁴ Wá zuɔ aso zɔɔ sésε.
Bíigbooa aɔ kuo, lala'oa aɔ kuo,
búbuapea aɔ ku gāae lɔo.

¹⁵ Bákadeɔn gbé pó an kua de màaɔ ū.
Bákadeɔn gbé pó Dii de n̄ Lua ū ū.

145

Dii táasile aà maakεayáí
Dii táasi pó Davidi le.
¹ Má n táasile ma Lua, ma Kía,

má̄o n t̄b̄o ḡɔ̄piie.

² Má̄o n sáaukpa lá gu l̄é d̄o,
má̄o n táasile láasaiε.

³ Dii z̄ō, à kà wà aà táasile,
aà z̄ōke l̄é v̄io.*

⁴ Kpàīo n yākεāo sáaukpa Wuēne,
aa n yāz̄ōkεāo galikε.

⁵ Aa n maa z̄ō gawide yā'o,
má n yāb̄ōnsaεkεāo wàaipa.

⁶ Aa n dabudabukεa gbāa yā'o,
mí n z̄ōke dau siuné.

⁷ Aa n maakea z̄ō baokpa,
aai gulakε n yāz̄edekεāo yāi.

⁸ Dii sùuu v̄i n̄ sósobio,
aà p̄o lí pa kpaāo, a gb̄ēkε v̄i z̄ō.

⁹ Dii ī maake gb̄epiie,
ī a p̄okeāo wēnagwa p̄ii.

¹⁰ Dii, n p̄okeāo n sáaukpa p̄ii,
n yāmanāo n t̄b̄o.

¹¹ Aa n kpala gawi faai bo,
aa n iko gbāa yā'o.

¹² Aa n yāz̄ōkεāo da gb̄ewne
n̄ n kpala maa gawide yāo.

¹³ N kpalaá kpala láasaiε,
nȳō de kia ū w̄ē p̄iiε.

Dii náai v̄i a yápii musu,
a sùuu v̄i n̄ a p̄okeāo p̄ii.

¹⁴ Dii ī gb̄é p̄o l̄é l̄élēo kú,
ī gb̄é p̄o taasi t̄ómá̄o f̄elε.

---

* **145:3** Lom 11.33

15 Pópii wé dɔnzi,
 ni blɛ kpámá a gɔwa.
 16 Ni o pooné, pó mórmá,
 ni pó bée píi pœã bɔolekeè.
 17 Dii kekeá maa píi,
 a gbẽké vĩ a yápii kea guu.
 18 Dii kái ní a sisinao píi,
 gbé pó aaí aà sísi ní sianao.†
 19 I a viakenaç pœã bɔolené,
 i ní wiilea ma, i ní suaba.
 20 Dii i gbé pó yeaziç dɔa píi,
 áma a vãikenaç míonzɔe.
 21 Dii táasile aç dɔ ma léue.
 Pópii aao aà tɔbɔgɔ píi, asa a kua adoae.

146

Dii laaidɔa wẽnadeɔwa
 1 Aleluya!

Mapi, má Dii táasile,
 2 máç Dii táasile e ma wẽni léue,
 máç lesi ma Luæs ma kua léue.
 3 Asu sɔkpale gbâadeɔzio,
 gbẽsuabaa ku gbẽnazïna kíio.
 4 Tó an wea làa, aaí ea gẽ tíue,
 zibeezi yá pó aale yá i midé.

5 Báaaden gbé pó Yakɔbu Lua mé aà dɔnlede ũ ũ,
 aà wé iɔ dɔ Dii a Luazi.
 6 Óme musu ní zílæo kè,
 isia ní pó pó kú a guuɔ píi.*

---

† 145:18 Zãa 4.24   * 146:6 Zin 4.24, 14.15

⁷ I yānakpa gbé pó wàle gbāamōnēwa,
i blé kpa nɔandēnaɔwa.

Dii i babɔ gbé pó yeelɛaɔwa,

⁸ Dii i v̄lāo wé wēnē,†

Dii i gbé pó taasi t̄máo fele,

Dii i o ye gb̄maaɔzi.

⁹ Dii i b̄mɔɔ gwa,

i ñda gyaac ñ toneɔwa,

ɔ i zé kaaũ gb̄v̄aiɔne.

¹⁰ Dii i kible gɔɔpiie.

Sionadeɔ, á Lua i ku e á buiwaε.

Aleluya!

147

P̄spii kua Lua ɔz̄i

¹ Aleluya!

Lesia wá Luae maa mé a na,

à kù wà aà táasilee.

² Dii lé Yelusale ũ fele l̄,

à Isaili z̄izzɔ nàaa lé suríno.

³ I gbé pó an p̄o yào nòse níniné,

i nísidɔɔ ñ gūiaɔwa.

⁴ I saanaɔ nao,

a ñ baade d̄s ñ a t̄o.*

⁵ Wá Dii z̄ɔɔ, a iko v̄i maamaaε,

aà ɔnɔ lé v̄io.

⁶ Dii i ziabusanaɔ gba gbāa,

ɔ i ɔt̄ɔ v̄aike naɔwa e z̄ile.

⁷ A lesi Diiε ñ aà sáaukpaaο,

---

† **146:8** Mat 9.30, Zāa 9.7 * **147:4** Isa 40.26

à wá Lua táasile ní mɔɔnao.

⁸ I to lou sisi,

í tɔɔle gba lou,

í to sɛ bɔle sìsìa.

⁹ I ble kpa nòbɔɔwa

ní gbagbaa né, tó aale wiipe.

¹⁰ I ke sɔ gbāaɔ mé í kaaàguo,

i ke gɔsagbāaké mé í keèo.[†]

¹¹ Gbé pó aa aà vía vía mé í kaaàgu,

gbé pó an wé dɔ aà gbékeipi.

¹² Yelusalɛ̃de, à Dii tɔbɔ,

Sisnade, à á Lua táasile.

¹³ Asa í báaadaágue,

í á wéle bɔle gbāaɔ gba gbāa.

¹⁴ I á gba aafia'e á bùsu lé léu,

í pɔbui maa kpawá à ká.

¹⁵ I yã'o kpásā tɔɔle,

aà yã í ká ní bao.

¹⁶ I neezi kwé púuu lán sâkâwa,

í to fli kpá lán túfuwa.

¹⁷ I lougbé fâé lán gbèkɔɔwa.

Démé a fɔ zé a íanaai?

¹⁸ I yã'o kpásā, ñ lougbepi í yá,

í íana gbae, a í bâale.

¹⁹ I to Yakɔbu bui a yá dɔ,

í ikoyã pó á dîle da Isailiɔne.

²⁰ I bee kε buipâleɔne,

aa aà yâdileaɔ dɔ.

Aleluya!

[†] **147:10** 1Sam 16.7

148

Dii pokəaɔ aà tāasilea
1 Aleluya!

A Dii táasile aà bedeɔ!
A aà táasile za musu!
2 A aà táasile aà malaikaɔ píi!
A aà táasile aà iwaɔ píi!
3 A aà táasile ɿatẽ n̄ mɔvuao!
A aà táasile saan'inaɔ píi!
4 Báluma kpεle pɔɔ
n̄ i pó kú luabεpuanaaɔ,*
à aà táasile.
5 Aa Dii tɔbɔ,
asa ɔmε yã'õ, ɔ aa kɛ.†
6 A n̄ pεpe n̄ pεpek̄ii,
aaɔ ku we gɔɔpii,‡
à kɔɔ dàné, aa fɔɔ viao.

7 Pó pó kú tɔoleɔ, à Dii táasile,
n̄ kpò gbènεɔ n̄ ísia í titiuɔ§
8 n̄ loupileao n̄ lousisiao
n̄ lou'io n̄ a gbεo
n̄ zàa'laná pó i misiile aà yáεo
9 n̄ gbèsisisɔ n̄ sìsìonaaɔ píi
n̄ lí ne'inaaɔ n̄ sedε líɔ píi
10 n̄ sèanɔbɔɔ n̄ pɔtuoɔ píi
n̄ pótaa'onkuawaaɔ n̄ bãɔ
11 n̄ dúnia kíaaɔ n̄ buiɔ píi
n̄ kíaaɔ n̄ bùsu gbãadeɔ píi

---

* **148:4** Daa 1.7   † **148:5** Daa 1.1, 3   ‡ **148:6** Daa 1.14   § **148:7**
Daa 1.21

- ¹² ní èwaasoɔ́ ní wéndiaɔ́ píi
ní gbézɔ́ɔ́ ní néfénenaɔ́.
- ¹³ A Dii tɔbɔ́,
asa aà tó mé deńla,
aà zɔ́ke dε musu ní zílɛo póa.
- ¹⁴ A kía gbääde kpà a gbéɔ́ne
gbé pó Isailiɔ́ i aà táasile ū,
aà yãmana pó kâiaànɔpiɔ́.

Aleluya!

149

Dii yãmanaɔ́ yákpaleke a ní dúniao
¹ Aleluya!

- A lè dafu sí Diiɛ aà yãmanaɔ́!
A aà táasile balu guu!
- ² Isailiɔ́, à vĩ àɔ́ këaa á Këna yá musu.
Siɔnadeɔ́, à pɔnake ní á kiao.
- ³ A ɔwã à aà tɔbɔ́,
à aà táasile ní mɔɔnao ní gãao.
- ⁴ Asa Dii gbéɔ́ yá i kaaàgue,
i ziabusanaɔ́ kpela à ní suaba.
- ⁵ Dii yãmanaɔ́ kúkuake ní gawipiu,
an gula aɔ́ dɔ́ ní lii musu.
- ⁶ Lua táasilea aɔ́ dɔ́ ní léu,
fënda lé pla aɔ́ naa ní ɔzí,
- ⁷ aa tɔsiò buiɔwa,
aai bùsu píi gbéɔ́ wëtãð,
- ⁸ aai ní kíao yeye ní mɔdaonaɔ́,
aai galakpa ní kíabuiɔne,
- ⁹ aai séńnɔ́ lá Lua yãdàńlawa.

Dii yãmanao tɔbɔ a guu.

Aleluya!

150

Dii táasilea
¹ Aleluya!

A Lua táasile aà kúkii,
à aà táasile bàluma zɔɔ guu.

² A aà táasile aà gɔsakε yái,
à aà táasile aà zɔɔ dεníla yái.

³ A aà táasile ní kuupeao,
à aà táasile ní mɔɔnao ní domao.*

⁴ A aà táasile ní gàao ní ɔwāao,†
à aà táasile ní goeo ní kuleo.

⁵ A aà táasile ní sésenapaaao,
à aà táasile ní sésen'ɔ gbāao.

⁶ Pó bɛɛ píi, à Dii táasile!

Aleluya!

---

* **150:3** 2Sam 6.5   † **150:4** 2Sam 6.14

**Bibeli Luayātaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria**

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayātaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.
If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at
ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

ccxvi

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9